

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון

2-7

משרד

לבינוי

יצחק מאכא'י

8.97 - C.99

תיק מס'

מחלקה

לבינוי

2-7

תנוץ משפטי

שם:

גל - 7 / 54839

מס פריט: 641745

109.3/3 - 19

מזחה פיוז:

2/01/2014

03-312-10-05-05

מזחה לוגי:

כתובת:

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

הלשכה המשפטית

ירושלים,
י' בתמוז, תשנ"ט
24 ביוני, 1999
סימוכין: 240619990118
תיק: 1/88

לכבוד
עו"ד עידו טוויג
המחלקה המשפטית
התנועה למען איכות השלטון בישראל
ירושלים

הנדון: מכתבכם מיום 14.6.99 מס' מ/1128 (21) לסגן שר הבינוי והשיכון

מכתבכם שבנדון הועבר לטיפולי ולהלן תשובתינו -

- ראשית דבר יש להצטער כי הפניה שהגיעה אליכם ביום 16.12.98, לא צורפה למכתבכם שבנדון. מן הראוי היה כי משרדנו יתייחס לפניה כפי שהגיעה אליכם ולא באופן "מצונזר" מבלי להמציא לנו הפניה כאמור.
- לגופו של ענין, יצויין כי אנו דוחים מכל וכל את הנטען כביכול, על ידי מאן דהוא, לקיומם של אי סדרים בניהול משרד הבינוי והשיכון.
- לבקשתך, רצ"ב תנאי המכרז כפי שפורסמו על ידי נציבות שירות המדינה. כידוע המכרז היה מכרז פומבי והמכתן כיום בתפקיד הנ"ל נמצא כשיר באפריל 1998, למשרה זו על ידי ועדת המכרזים היושבת בנציבות שירות המדינה, באוקטובר 1998 שונה תואר המשרה בלבד, למנחל אגף אי (מדיניות ובקרה), ע"י נציבות שירות המדינה. (לא היה כל שינוי ברמת הדרגות של המשרה)
- לא למותר לציין כי כל המסמכים הנוגעים לענין, עומדים לרשות מבקר המדינה כנהוג וכמקובל על פי החוק.
- ודאי תסכים עימי כי משרדנו מנוע מלהעביר אליכם מסמכים הנוגעים לצנעת הפרט.

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

4. אנו דוחים מכל וכל את הטענה המועלית בסעיף 4 במכתבכם. החתקשרות שנעשתה ע"י המשרד בענין פיתוח מערכת מידע ("מנוף"), היתה בהתאם לדין ועל פי החלטות הן של ועדת המכרזים המשרדית והן של הוועדה המרכזית לענייני ע"א שליד החשב הכללי באוצר.

במאמר מוסגר יאמר כי הפרוייקט האמור מצוי בהליך משפטי בבית המשפט המחוזי בת"א.

בכבוד רב,

היועצת המשפטית

העתק : לשכת סגן השר.
לשכת המנהל הכללי.

נציבות שירות המדינה

מכרזים

על משרות פנויות בשירות המדינה

חוברת מס' 2

תוכן העניינים

עמוד	
3	הוראות כלליות
8	רופאים
46	רופאים וטרינרים
54	רוקחים
56	מרפאים בעיסוק
60	ביוכימאים ומיקרוביולוגים
62	פיזיותרפיסטים
64	פרא-רפואיים
66	מהנדסים/הנדסאים וטכנאים
96	סנגורים ציבוריים
100	משפטנים/פרקליטים
116	עובדים סוציאליים
120	אקדמאים במדעי החברה והרוח
164	משרות בדירוג המונהלי
202	דרישות השכלה וניסיון בדירוג המונהלי - טבלה א'
203	דרישות השכלה וניסיון בדירוג אקדמאים במדעי החברה והרוח,
203	הנדסאים וטכנאים, מהנדסים, עיתונאים - טבלה ב'
203	סיווג פעילות מפלגתית - טבלה ג'

פורסם בירושלים ביום ו'ט בשבט התשנ"ח (15.2.98)
נציבות שירות המדינה ולשכותיה המחוזיות עונות לפונים
בעניין מכרזים בימים א-ה, בשעות 8.00-15.30
שים לב להוראות הכלליות בענייני מכרזים - בדף הבא.
הנוסח המחויב הוא הנוסח בעברית

מכרז מס' 280

תואר המשרה: מנהל/ת תחום (מדיניות ובקרה)

מקום העבודה: בלשכת מנכ"ל, ירושלים (02)
משרד הבינוי והשיכון

דירוג: המינהלי

הדרגה: 20-22 של הדרוג המינהלי
(41-43 של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח)

תואר התפקידים:

מופקד על כל עבודת המטה בלישכת המנהל הכללי, מגדיר עדיפויות וקדימויות בהפעלת היחידות והמחוזות בהתאם להנחיות המנהל הכללי. עוקב אחר הנשמת מדיניות המשרד בנושאי התכנון, הביצוע, האיכלוס, ובנושאי שיקום שכונות וקובע עדיפויות לפעילויות בהתאם להנחיות המנכ"ל. יוזם עריכת סקרים בנושאים שבתחום טיפולו, מנתחם, ומכין ניירות עמדה בנושאים השונים. מרכז ומתאם את פעולותיהן של מחוזות המשרד - מנחה את מנהלי המחוזות בביצוע מדיניות המשרד. עוקב אחר פעולות המחוזות ומוודא התאמתן לתוכניות העבודה לוחות הזמנים ולתקציב. מקדם פעולות מרכזיות המתבצעות במחוזות, בהתאם לענין ולצורך. מייצג את המשרד בנושאים שבתחום אחריותו בפורומים חיצוניים בכירים. מבצע פעולות נוספות בהתאם לצורך ולהוראות המנכ"ל.

דרישות המשרה:

בעניין השכלה וניסיון ראה הוראות כלליות בסוף החוברת טבלה א.

(המשך)

הערות:

- (1) במשורה מועסק עובד.
- (2) המשורה היא בלתי צמיתה עובד הבא מחוץ לשירות המדינה יועסק לפי חוזה מיוחד. עובד הבא מתוך השירות יועסק במינוי בפועל.
- (3) כפוף לסעיף 9 בחוברת.

היום האחרון להגשת בקשות למכרז זה הוא:

י"ב באדר התשנ"ח (10.3.98)

בקשות למכרז זה יש להפנות אל נציבות שירות המדינה,

הלשכה המחוזית, ירושלים.

על המועמדים לדאוג שבקשותיהם, בצירוף המסמכים הנדרשים, ילבר (יחד עם תרגום מוסמך לעברית, אם הם ערוכים בלועזית) יגיעו ללשכה המחוזית של נציבות שירות המדינה כאמור לעיל, לא יאוחר מהתאריך שנקבע. (לפי סעיף 5 בכללים בעמוד 1).

בקשות שתענה לאחר התאריך האמור לא תובאנה בחשבון.

דרישות השכלה וניסיון במשרות בדירוג המינהלי
(מס' 12.123 בתקשורת)

טבלה א'

לוח א': למועמדים מן החוץ ולעובדי המדינה שגילם פחות מ-45.
מספר שנות ניסיון הנדרשות ממועמדים המכרזים פומביים. לפי רמת שכלתם.

השכלה			הדרגה	
תיכונות	תיכונות 2+	אקדמית או	דירוג מקצ'ט	דירוג מינהלי
אין כניסה	אין כניסה	10	15	21
אין כניסה	אין כניסה	8	14	20
אין כניסה	אין כניסה	6	13	19
אין כניסה	אין כניסה	4	12	18
אין כניסה	אין כניסה	3	11	17
3	2	1	10	16
2	1	0	9	15
0	0	0	8	14

לוח ב': לעובדי המדינה שגילם 45 שנה ומעלה שאינם עונים על הדרישות לפי לוח א', אם הרגת המשרה שעליה מורסם המכרז אינה גבוהה ביותר מדרגה אחת מדרגתם.
מספר שנות ניסיון הנדרשות ממועמדים עובדי המדינה בני 45 ומעלה במכרזים פומביים.

השכלה		הדרגה	
השכלה יסודית 2+	השכלה תיכונות	דירוג מקצ'ט	דירוג מינהלי
אין כניסה	10	15 ומעלה	21 ומעלה
אין כניסה	10	14	20
אין כניסה	8	13	19
אין כניסה	6	12	18
אין כניסה	5	11	17
אין כניסה	3	10	16
4	2	9	15
2	0	8	14

מסמכים שיש לצרף לפי הניל: תעודות ואישורים על השכלה ופירוט הניסיון.
הערה: מועמדים אשר טיימו אחד הקורסים הבאים יהיו רשאים להשתתף במכרזים למשרות בדירוג 17 ומעלה בדירוג המינהל למרות שאינם בעלי השכלה אקדמית כנדרש במכרזי:

להלן רשימת הקורסים ה-כורים המוכרים:

אחד הקורסים המנויים להלן:

- (1) התכנית למדיניות הברית ומינהל (סגל ב') הנערכת במשותף על ידי נציבות שירות המדינה ואלכ"א - ג'וינט ישראל.
- (2) התכנית להכשרת עתודה לסגל הבכיר (סגל ג') הנערכת במשותף על ידי נציבות שירות המדינה ואלכ"א - ג'וינט ישראל.
- (3) סמינר לסגל הבכיר האכיפת החוק, הנערך ע"י נציבות שירות המדינה והפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב.
- (4) קורס מינהל כוח-אדם בכיר, הנערך ע"י השירות להרכבה והשכלה בנציבות שירות המדינה (רמת ד').

- (5) קורס הסמכה למינהל כספים בכיר, הנערך ע"י השירות להדרכה והשכלה בנציבות שירות המדינה (רמח ד').
- (6) קורס שנתי של המכללה לביטחון לאומי.
- (7) קורס פיקוד ומטה (ארוך) - בעז"ל.
- (8) קורס קצינים בכירים במשטרת ישראל.
- * יש להכיר בהעודות שחוצאו ע"י ביה"ט המרכזי למינהל ינו 31.1.97.

דילשות השכלה וניסיון במשרות בדירוג:
 אקדמאים במדעי החברה והרוח, הנדסאים וטכנאים, מהנדסים, עיתונאים
 (מסקה 11.441 בתקשור)

טבלה ב'

מספר שנות הניסיון הנדרשות ממועמדים במכרזים פנימיים ופומביים בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, דירוג הנדסאים והטכנאים, דירוג המהנדסים ודירוג העיתונאים:

השכלה	מחנרס (תואר ראשון לאחר ארבע שנות לימוד)	מחיר, מחנרס, עיתונאי אקדמאי (תואר ראשון לאחר שלוש שנות לימוד) הנדסאי	טכנאי	עיתונאי בעל השכלה תיכונית
				דרגה
42 ומעלה	9	10	10	אין כניסה
41	7	8	9	אין כניסה
40	5	6	7	אין כניסה
39	3	4	5	אין כניסה
38	2	3	4	אין כניסה
37	עד שנה	1	2	3
36	0	0	1	2
35	0	0	0	0
34	0	0	0	0
33	0	0	0	0

עובדים המדורגים בדירוג המהנדסים, המחיר והעיתונאים בעלי תואר שני, אשר למדו 5 שנים לקבלת תואר זה ישוכצו בדרגה תחילת זכ ללא ניסיון בתנאי שדרגה זו קיימת במתח דרגות של המשדה.

טבלה ג'
 סוג פעילות ממלכתית

דירוג אחיות	דירוג מראי תרגומים מיוזי בעיסוק מראי תרגומים	דירוג עובדי רשק	דירוג ביוכמאים ומיקרובי ולוגים	דירוג רופאים- דנטאים ומינרי	דירוג מספטים- פרקליטים	דירוג עובדים סוציאליים	דירוג האקדמאים במדעי החברה הרוח מהנדסים הנדסאים טכנאים עיתונאים	דירוג מינהלי (במקום דירוג אחיות)
20	10	16	6K	12	6K	1K	45	24
19	9	15	5K	11	5K	K	44	23
18	8	14	4K	10	4K	3	43	22
17	7	13	3K	9	3K	1	42	21

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, כ"ד באב התשנ"א
4 באוגוסט 1991
סימוכין: נהל 3807

תקציר נוהל הקצאת קרקע לעמותות

מטרות

קביעת כללים למתן המלצות קרקע לעמותות.
במסגרת הנוהל תתקשרנה העמותות בחוזה עם חברה משכנת.
הנוהל מתייחס לעמותה ולחברה המשכנת יחדיו כישות אחת.

תנאי הרשמה לעמותה

1. על העמותה להיות רשומה כחוק בפנקס העמותות.
2. לעמותה ועד מנהל ויו"ר נבחר כדין.
3. לעמותה ועדת בקורת או גוף מבקר נראשות רואה חשבון שאינו חבר בעמותה.
4. לעמותה חוזה התקשרות עם מנהל פרויקט הנדסי בעל נסיון מוכח והכשרה הנדסית.
5. העמותה מיוצגת ע"י עורך דין שאיננו חבר בעמותה.
6. כל שינוי בסעיפים 5 - 2 יצריך אישור מנהל אנף נכסים ודיוור במשרד הבינוי והשיכון.
7. מספר חבריה של כל עמותה הנרשמת לשטח ההקצאה בהתאם לפרסום בעיתון, יהיה כמספר יחידות הדיוור של שטח ההקצאה בפרסום.

סדרי עדיפויות להקצאה

1. תנתן עדיפות לעמותה אשר מספר חבריה הזכאים כחסרי דירה בתוכנית הסיוע של משרד הבינוי והשיכון הוא הגדול ביותר לעומת יתר העמותות אשר נרשמו להקצאה.
יובהר כי זכאים בעלי דירה הגרים בצפיפות מוכה עפ"י תוכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון יחשבו כחסרי דיוור לצורך נוהל זה.
2. רשאים להשתלב יחידים חסרי דירה ובתנאי שחלקם לא יעלה על 10% מכלל הנרשמים.
3. תנתן עדיפות לעמותה המעמידה מספר גדול יותר של חברים המתגוררים באותו ישוב בו תוצע ההקצאה.
עדיפות זו תתבטא בכך שתושב מקומי זכאי (כהגדרתו בפרק זה) יחשב פי 1.5 מכל חבר זכאי אחר בעמותה לצורך חישוב מספר חברי העמותה הזכאים. כתושב המקום יחשב מי שעל פי הרשום בתעודת הזהות, מתגורר בישוב שלושה חודשים לפחות לפני תאריך פרסום המודעה בעיתון.

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

- 2 -

שיטה

1. הודעות להרשמה והגרלה יפורסמו בעיתונות היומית. הפרסום יערך בעתון יומי אחד לפחות וכן בעיתון בשפה הרוסית ובעתון מקומי, במידה וקיים.
תקופת ההרשמה תהיה 30 יום מיום הפירסום. ועד העמותה ימלא את טופס ההרשמה, יצרף את המסמכים הדרושים (ראה סעיף 2) וימסור את ההצעה במעטפה סגורה לתיבת ההצעות כאגף נכסים ודיור.
במקרים של קרקעות אטרקטיביות, ועדת ההקצאות רשאית להחליט על הקצאה בדרך מכרז לפי מחיר קרקע ו/או מחיר למשתכן.
  2. אגף נכסים ודיור יכין תיק מידע שיכיל הודעת זימון למפגש עמותות לבירור ומתן תשובות לשאלות המתעוררות מהפרסום ודף דרישות מהעמותה המפרט את המסמכים להגשה:
* טופס הרשמה להגרלה חתום ע"י נציגי העמותה.
* שיק בנקאי/המחאת דואר/ערבות בנקאית בסך כולל לפי 500 ש"ח ליח"ד.
* רשימה שמית של חברי העמותה עם פרטים אישיים כמצב משפחתי, זכאות לסיוע וכו'. הרשימה תערך ותחתם ע"י רו"ח ועו"ד העמותה.
* רשימת חברי העמותה הזכאים ופרטי זכאותם. הרשימה תערך ותחתם על ידי סניף הבנק למשכנתאות בו יופקדו תעודות הזכאות של כל חברי העמותה לצורך ביצוע ההלוואות. הבנק יתחייב כי כל שינוי בהפקדה יועבר מיידית לנציג אגף נכסים ודיור במשרד הבינוי והשיכון.
  3. המשרד יהיה רשאי לנטל הקצאת קרקע לעמותה אם חל שינוי מהותי בהרכבה, בקבוצות העדיפות או במספר חבריה.
  4. קביעת העמותה הזוכה תהיה ע"פ החלטת ועדת מכרזים.
הועדה תדרג את העמותות לפי העדיפות (ראה סעיף "עדיפויות להמלצה להקצאה").
אם לאחר הדרוג תהא יותר מעמותה אחת, תערך הגרלה לקביעת הזוכה.
  5. העמותה הזוכה תתקשר בהסכם חתום עם חברה משכנת שאושרה בסיווג מתאים למס' יח"ד המתוכננות בשטח ההקצאה. העמותה והחברה המשכנת זכאיות להקצאת קרקע יחד כישות אחת. בהסכם יפורטו מחיר הדירה לחברי העמותה, תנאי התשלום ולוח זמנים. כמו כן תתחייב העמותה לרכוש את כל הדירות מהחברה המשכנת והחברה המשכנת תתחייב למכור את כל הדירות לחברי העמותה.
  6. הסכם פרוגרמה לעמותות יחתם עם העמותה הזוכה ועם החברה המשכנת יחד ולחוד.
- בתקציר זה ניתן מידע ודברי הסבר כללים בלבד ואין לראות בהם נוסח מלא, מוסמך ומחייב של כללי הנוהל שנקבעו. הכללים המחייבים הם אלה המפורטים בנהלי משרד הבינוי והשיכון המשתנים מעת לעת.

מכתבים יוצאים

תיק	תשובה למכתב	הנדון	העיר	השם	נוספר	יד
כל						
שיל		עם בוליקין		הסכם	32-ב	93
כל		מקון השינה או לבאק		[Redacted]	33-ב	
הי. יען הסלון		בנין לניחה רבניק		עזירות יה"ח	34-ב	
הי. יען היל"ק		בצאת סיווג האשכנז		[Redacted]	35-ב	
כל		עם וואק סה		הסכם	36-ב	
כל		לידה - 5		למדידת האומנה	37-ב	93
בניק		להפיק את התוך לבדו חובי	[Redacted]	[Redacted]	38-ב	
כל		איתר או סניף וצ"פ		לפנקים - פאגו - כלל - כלל	39-ב	
באוק		בנין לאור		לצד	40-ב	
		~~הנהלת - תלמי~~		פיוסוקול	41-ב	
					42-ב	
				פיוסוקול	43-ב	
					44-ב	
א"ל		בינה בלא גמולת ניק		[Redacted]	45-ב	תלמי
כל		לשיטת מסוכני המין		שא"פ	46-ב	
אורח		אורח - 6		למדידת האומנה	47-ב	תלמי
א"ל			התק	הינה עוסקת - עם	48-ב	
		עם הנה גמולה		הינה עוסקת	49-ב	
		לשיטת מסוכני המין	הי"אור	הסגר - למדידת האומנה	50-ב	
		לשיטת מסוכני המין		לפ"ח	51-ב	
בא"ל		לשיטת מסוכני המין		הינה עוסקת - כלל	52-ב	
הי"אור		בנין למדידת האומנה		הא"ל - מדידת האומנה	53-ב	
בניק		בנין למדידת האומנה		לפ"ח	54-ב	תלמי
כל		בנין למדידת האומנה			55-ב	תלמי
א"ל		בנין למדידת האומנה		בניק - עם	56-ב	
א"ל		בנין למדידת האומנה		למדידת האומנה	57-ב	תלמי
א"ל		בנין למדידת האומנה		הסגר	58-ב	
א"ל		בנין למדידת האומנה		א"ל	59-ב	
א"ל		בנין למדידת האומנה		למדידת האומנה	60-ב	

מס' התים: 376506

מס' החשבון: 227459

הודעה בירתה

מ-ה-ו-ו-ו

שנערך ונחתם ב- ירושלים ביום 20 חודש תשרי שנת תשנ"ג
 ביום 20 חודש אלול שנת תשנ"ב

ב י ו

מינהל מקרקעי ישראל המנהל את קרקעות מדינת ישראל, רשות הכיתוח ושרן מי לישראל (להלן - המינהל), שכתובתו לצורך חוזה זה: בו יחידה 3/1 ירושלים 91583 אחר;

ל כ י ו

מס' זיהוי/מס' תאגיד: 58020722

מכרות קוטג'ים בשועפט

(להלן - היוזם), שכתובתו לצורך חוזה זה היא: בינס 9 ירושלים מצד שני;

פ ב י א

ההודעה חלק בלתי נפרד מתנאי חוזה הכיתוח המצורף לכו ואשר רק ביחד הם מהווים החוזה

ה ו א י ל ומשמעות המונחים שבהודעה זו תחיה בהתאם לאמור להלן במבוא זה, אלא פיקסור היבטים טכניים משמעות אחרת על פי החוזה;

"המגרש": המגרש המתואר בתרשימי המצורף והשהודעה חלק בלתי נפרד לחוזה זה, ו"כרטיז הח"

המקום: ירושלים חטת: 15.926 מ"ר בערך

גוש רשום: 305/4 חלקות: 89 (בחלק) 92 (בחלק) 93 (בחלק)
 גוש רשום: 305/7 חלקות: 31 (בחלק) 45 (בחלק)

מגרש(ים) מס': 290, 330, 360, 361, 370 לכי תכנית מסוימת מס' 1973

כפר: 692000 חלקות: 1 (בחלק)

"המכנים": 98 יחידות דיור.

"תקופת הכיתוח": 45 חודשים, החל מיום אישור העסקה וכלה ביום 01.05.1996.

"יום אישור העסקה": התאריך בו אושרה העסקה נשוא חוזה זה על-ידי הנהלת המינוח הדייני 27.07.1992.

"מסרת ההקצאה": חטת 98 יחידות דיור.

"היעוד": על-כי התכנית הנ"ל והיינו מגורים.

ש כ ו כ ת
 קוטג'ים בשועפט
 עמדתו של
 58-027-722-3

מ/מ - ת/ת 02/01
 24/8/93 13:42
 א0376506

מס' המיק: 376506
מס' החשבון: 227459

הוזה פיתוח

מ.ה.ו.ו.

שנערך ונחתם ב- ירושלים ביום 20 לחודש תשרי שנת תשנ"ג
ביום 20 לחודש אלול שנת תשנ"ג

כ"ב

מינהל מקרקעי ישראל המנהל את הרקעות סריגת ישראל, רשות הפיתוח וקרן מי לישראל (להלן - המינהל), שכתובתו לצורך חוזה זה: בן יהודה 31, ירושלים 94583 אחר;

לכ"ב

שכונת קוטגים בשועפט מס' זיהוי/מס' תאגיד: 58020722

(להלן - היוזם), שכתובתו לצורך חוזה זה היא: ביום 9 ירושלים סדר שני;

ס"א

המהווה חלק בלתי נפרד מתנאי חוזה הפיתוח המצורפים לו ואשר רק ביחד הם מהווים החוזה

הזאת, ומשמעות המונחים שכתובה זו תחיה בהתאם לאמור להלן במבוא זה, אלא מחקר הדברים טחיינת משמעות אחרת על פי החוזה;

"המגרש": המגרש המתואר בתרשיח המצורף והשהונה חלק בלתי נפרד מחוזה זה, יז כרטיזו זה;

המקום: ירושלים השטח: 15,926 מ"ר בערך

גוש רשום: 305/4 חלקות: 89 (בחלק), 92 (בחלק), 93 (בחלק)
גוש רשום: 305/7 חלקות: 31 (בחלק), 45 (בחלק)

מגרש (ים) מס' 290, 330, 360, 361, 370 לכ"ב חכנית מכורסת מס' 1973

כפר: 692000 חלקות: 1 (בחלק)

"המכנים": 98 יחידות דיור,

"זקופה הפיתוח": 45 חודשים, החל מיום אישור העסקה וככל ביום 01.05.1996

"יום אישור העסקה": התאריך בו אושרה העסקה נשוא חוזה זה על-ידי הנהלת המינוח היזמי 27.07.1992

"מסרת ההקצאה": המס' 98 יחידות דיור,

"היעוד": על-פי החכנית הנ"ל זיהינו מגורים

שכונת קוטגים בשועפט
מס' תאגיד: 58-027-722.3

מס' 01/מ - תש"ס 24/8/93 13:42
מס' 0376506

"שיעור הניצול": קיבולת בניה המותרת על-פי החכנית הנ"ל, דהיינו אמון כטומה, נ- קומות, ובסה"כ אחוזים המהווים 98 חדרים/יחידות וואסטהכסים כ-12936.0 מ"ר מבוניים, הכל בהתאם לשטח מכונה אם ישנו.

"שטח מכונה": 19816.0 מ"ר לבניה רוויה (3120.0) מ"ר לבניה טורית.

"הערך היסודי של המגרש": ערך המגרש ליום אשור העסקה, דהיינו 4,429,432.52 ש"ח

[ארבעה מיליון ארבע מאות עשרים ותשעה אלף ארבע מאות שלושים ושנים ש"ח + 52 אג

"הסדר היסודי": סדר המחירים לצרכן האחרון שהיה ידוע ביום אישור העסקה.
"התמורה":

סך של 2,214,716.26 ש"ח. תשלום זה ייחשב כתשלום עבור דמי שימוש שנתי מהוונים עבור השימוש במגרש לתקופת החכירה בהגדרתה בחוזה החכירה המצ"ב

למען הסר ספק, היוזם ישלם מס ערך מוטב כדיון החל על כל אחי מתשלומים הנ"ל בהתאם לשיעורו של מס הערך במועד תשלומ.

"המועד להגשת הוכניות": לא יאוחר מתום 13 חודשים מיום אישור העסקה.

"המועד להתחלת הבניה": לא יאוחר מתום 22 חודשים מיום אישור העסקה.

"המועד לסיום יציקת היסודות": לא יאוחר מ- 01.10.1994.

"המועד להשלמת השלד": לא יאוחר מ- 01.02.1996.

"המועד להשלמת הבניה": תאריך סיום תקופת הביתוח.

ו ה : א י ל ומדינת ישראל/רשות הביתוח היא הכעלים של המגרש;

ו ה ו א י ל והמיונהל יהיה מוכן להחזיר ליוזם את המגרש בתנאי מוקדם ורק לא שתיוזם יפתח את המגרש ויבנה עליו את המבנים תוך תקופת הביתוח כדי שיטמשו לנט ההקצאה ובתנאי שימלא את כל יתר התנאים של חוזה זה;

ו ה ו א י ל והמיונהל מוכן להעמיד את המגרש לרשותו של היוזם לתקופת הביתוח בלי וזאת רק לשם בנית המבנים למטרת ההקצאה על-פי היעוד ושעור הניצול; הכל כמובן לעיל, והיוזם מסכים להכל את המגרש לרשותו בתנאים האמורים;

ו ה ו א י ל והיוזם מצהיר בזה כי לא חלה עליו מגבלה כאשר להתפשרותו עם המיו בחוזה ביתוח זה לכי הוראות סעיף 12(ג) של חוזה ביתוח זה וכי ידוע לו שרק בחו מוקדם ויסודי זה מוכן המיונהל להתקשר עמו על-פי חוזה ביתוח זה;

ו ה ו א י ל ולכי הוראות האמנה שבין מדינת ישראל לבין קרן קיימת לישראל (להלן "הקרן"), אשר כורסמה בילהוט הפרסומים מס' 1456 מיום י"א בסיון תשכ"ח, עם' 1977 ניהול המקרקעין שבבעלות הקרן, לרבות מסירת הזקה בהם והחכרתם, ייעשה ע"י המיוה בכפינות לחזקיר ולתקנות ההתאגדות של הקרן, והיוזם מצהיר בזה כי ידוע לו שאם המגרש, כולו או חלקו, הוא בבעלות הקרן, או יהיה בבעלות הקרן, יהולו עליו הור: האמנה הנ"ל וכי רק על בסיס תנאי מוקדם ויסודי זה מוכן המיונהל להתקשר עמו על פי חוזה זה;

ו ה ו א י ל ואם היוזם יוכר על-ידי המיונהל כמנלו, בהגדרתו בסעיף-הטון 3(ה) חוזה זה, המיונהל יסכים לכך שהוא יהיה רשאי, תוך שנה אחת בלבד מתום תמו הביתוח, להעביר את זכויותיו למי שהיוזם בנה עבורו מבנים או דירות על המגר אולם זאת בכפוף להוראות סעיף הטון 3(ה) של חוזה זה ובכפוף לכך שאם מטרת ההקצ היא לתעשייה או מלאכה או לתירות תינתן המלצה של משרד התעשייה והמסחר או מט האוירות, בהתאם לענין, להעברת הזכויות הנ"ל;

ו ה ו א י ל ואם היוזם הוא יותר מאדם או מתאגיד אחד, הוחייבויותיהם של האדם או התאגידים המהווים את היוזם והיינה ביחד וכבוד ואילו זכויותיהם על-פי חוזה תהינה רק ביחד;

ש כ ו נ ה
קוטג'ים גשועפס
עסקות גשועפס
3-127-127-127

מ/01 - ת/02
13:42 24/8/93
10376506

ו ה ו א י ל ובנוסף לתנאי חוזה הכיתוח שלהלן יחולו התנאים המיוחדים הבאים:

1. ידוע ליוזם כי שטחי הבנייה בולטים את כל שטחי הבנייה שבמחום מאטמת הבניין לרבות הררי מדרגות, מרפסות מקורות וחדרי הסקה, הניה מקורה ומכלטים חד תכליתיים.
2. ידוע ליוזם כי על פי הת.ב.ע. ניתן לבנות 1,176 מ"ר מחסנים, ערך הקרקע בעמקה כולל את ערך המחסנים. במידה ויבנה לבנותם לא ידרש להוסיף ולשלם כספים למינהל.
3. על היוזם להכין על חשבונו בתום הבנייה, תוכנית לצורכי רישום.
4. ידוע ליוזם כי בנוסף לחשלום דמי היוון למינהל, עליו לשלם את הוצאות הכיתוח להכרת מוריה.
5. בנוסף ישלם היוזם את כל האגרות וההיסלום לעיריית ירושלים על פי ויקוי העזר העירוניים.
6. הוטמח ניצול מכל סוג שהוא מעל היבולת בנייה של 8,640 בניה רויח ו-3120 בניה טורית ו-1176 למחסנים והייה חייבת בחשלום למינהל על פי עונה ביום אישורה במינהל, על פי נוהלי המינהל.
7. הצדדים מצהירים כי כל סטיה מעבר לקיבולת בנייה הנקובה בחוזה חידוה למשרד השיכון והקבל אישורה של חברה מוריה.
8. העסקה מתיוחסת לרשימת זכאים אשר מצויה ואושרה על ידי משרד השיכון והאגף לנכסים ודיור ביום 27.7.93.
9. המניות משתכנים לחתימת הוה הכירה תעשה על פי רשימת זו בלבד. החלטה זכאים ברשימה לא תאושר על ידי משרד השיכון אגף לנכסים ודיור אלא במקרים הריגים.
9. ידוע לצדדים כי המחיר לחשלום נקבע לפי:
  - א. בנייה למגורים רווייה ומחסנים לפי 125 שח למ"ר מבונה למגורים
  - ב. בנייה למגורים טורית 175 ש"ח למ"ר מבונה.
 המחיר הנקוב לעיל נקבע בהתאם לטבלת מחירי קרקע מוכתים למגורים, והוא נכון ליום 16.11.90. המחיר הוצמד למוד עד ליום אישור העסקה.
10. ידוע ליוזם כי הת.ב.ע. נמצאת בהקרה וכי עכולים לחול נה שינויים. אם יהיו כאלו לא יחזור היוזם למינהל ככל תביעה שהיא.
11. ידוע ליוזם כי המינהל יהיה רשאי לבטל הסכם זה על פי הודעת חברת מוריה בהתאמה לתנאי הסיווח בהסכם התשתית שבין היוזם לבין חברת מוריה.
12. בנוסף לאמור במבוא של הסכם זה מוצהר בזה כי ניתנה הרשאה לתכנון לעמותה לשינוי יעודו של חלק ממגרש 532, כל כמפורט בהסכם ההרשאה.
13. היה ותאושר תוכנית לשינוי יעודו של חלק ממגרש 532, תעל פי לוח זמנים בהרשאה לתכנון, תבטל הקצאה מגרש 370 בעסקה זו ויוקצה חלקו של מגרש 532, בכפוף להמצאת אישורי מיסים, אשר יעודו שונה, והיוזם לא ידרש לשלם הכרטי ערכים, אולם מוסכם בזאת כי יהיה על היוזם להמציא לשינהל אישור חברת מוריה, כגון הסדרת הוצאות כיתוח לחלק ממגרש 532.
14. במידה ולא יאושר שינוי היעוד כאמור, תינתן אורכה לשנת 1993 לשינוי בניית מגרש 370.

ו ה ו א י ל ומכאן מצב הדיור במדינת ישראל יש למינהל אינטרס חיוני שהמכנים ייבנו על המגרש במהרה, והיוזם מודע לכך, ומצהיר בזה כפני המינהל שכיכולתו להתחיל בבניית המכנים לא יאוחר מהמועד להתחלת הבניה ולסיים את יציקת היסודות לא יאוחר מהמועד לטיוב ליציקת יסודות, וכן לעמוד בכל יתר המועדים הנקובים בחוזה זה, מוצהר במפורש ומוסכם על ידי שני הצדדים כי כל עיכוב או אי עמידה במועד כלשהו מבין המועדים הנקובים בחוזה זה, על ידי היוזם, לרבות כאלה המפורטים לעיל במבוא זה, מכל טינה שהיא, יחשב כהפרה יסודית של חוזה זה, בנוסף על יתר ההפרות היסודיות המנויות בחוזה זה להלן:

ו ה ו א י ל והיוזם מצהיר שהתחייב כלפי משרד הבינוי והשיכון שלא ימכור את יחידות הדיור במכנים בשוק החופשי במחיר העולה על 110% ממחיר המכירון שקבע משרד הבינוי והשיכון לאזור המגרש;

ו ה ו א י ל ועל סמך הצטרות היוזם ולעיון הסכים המינהל להתקשר עם היוזם בחוזה זה, לכן בהקרה של עיכוב או אי עמידה כמפורט התחלת הבניה, ומבלי לגרוע מיתר הסעווי העוטרים לרשות המינהל במקרה של הפרה יסודית, יחולו ההוראות הבאות:

(1) החליט המינהל לבטל את החוזה והיוזם לא כינה את המגרש או לא החזירו מיד למינהל כשהוא בנוי מכל חפץ ואדם וחומי מכל שיעבוד או זכות כצד שלישי, כשנדרש

שכונת
עמותת הירושלמי
עמותת-רשומה
58-027-122.3

02/90 - 04/90
10376506 24/8/93 13:42

במ"ד, תאריך: 3.2.92

נספח מס' 8 כ'

טופס סיכום הנקודות שצברה עמותה:

ש כ ו נ ת
קוטג'ים נשועפס
עמותת רשומה
58-0207-223

עדיפות	מספר חברים	חושבי מקוט יחס 1 ל-15	לא חושבי מקום יחס 1 ל-1	סה"כ נקודות לקבוצות עדיפות
1	2	3	4	5
זכאים	04	04	---	126
לפי זכאים	---	---	---	---
סה"כ	04	04	---	126

הרינו מצהירים כי בדקנו את הפריטים שלעיל וכי כל הפרטים הם אמת.

עמית
עורך דין
חתימה

חתימה
ראה חשבו
חתימה

5 - תשלום
- ציוד (העברת)

13-4-1999
24
משרד הרווחה

משרד הביטוי והשיכון
ראש לשכת המנכ"ל
25-04-1999
נתקבל

מדינת ישראל

משרד המשפטים

המסנה ליועץ המשפטי לממשלה
(יועץ)

תאריך: י"ח כניסן תשל"ט
4 באפריל 1999

תיקנו: 10/98-1

- אל: מר גדעון סער, מזכיר הממשלה
- מר עוזי פוגלמן, מנהל מחלקת הבג"צים
- גב' ציפי בירן, היועצת המשפטית למשרד הביטוי והשיכון
- מר ישראל שוורץ, מנהל אגף איכלוס במשרד הביטוי והשיכון ✓
- מר אתי אייגס, סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר

הנדון: פסק הדין בכג"צ 1/98, 114/98 - בניה בשכירות לחרדים

... מצורף בזה סיכום הדיון בנושא שבנדון שנערך אצלי היום בהשתתפותכם.

בברכה,

מני מזוז

משנה ליועץ המשפטי לממשלה

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

מדינת ישראל

משרד המשפטים

המסנה ליועץ המשפטי לממשלה
(יועץ)

תאריך: י"ח בניסן תשל"ט
4 באפריל 1999

סיכום דיון בנושא:

פסק הדין בבג"צ 1/98, 114/98 - בניה בשכירות לחדרים

מועד הדיון: 4 באפריל 1999

משתתפים: מר מני מזוז, משנה ליועץ המשפטי לממשלה
מר גדעון סער, מזכיר הממשלה
מר עוזי פוגלמן, מנהל מחלקת הבג"צים
גב' ציפי בירן, היועצת המשפטית למשרד הבינוי והשיכון
מר ישראל שווארץ, מנהל אגף איכלוס במשרד הבינוי והשיכון
מר אתי אייגס, סגן ממונה על התקציבים במשרד האוצר

המצע לדיון: פסק הדין בעתירות שבנדון

סיכום הדיון

1. פסק הדין -

מפסק הדין עולות האפשרויות הבאות לשימוש בדירות נשוא פסק הדין, היינו - 510 הדירות שנבנו באשדוד, בית שמש וביתר, וכן 80 הדירות בצפת (להלן - הדירות):

- א. מכירת הדירות בשוק החופשי (סע' 33 לפסק הדין)
- ב. הקצאת הדירות לזכאים חרדים, לפי הנוהל הרגיל, לרבות דרישת מיצוי כושר השתכרות (סע' 20 לפסק הדין)
- ג. שילוב שתי האפשרויות: הקצאה לזכאים חרדים לפי הנוהל, ומכירת הייתה.

2. דיון נוסף -

הועלתה בקשה על-ידי מר סער, בשם ראש הממשלה וסגן שר הבינוי והשיכון, לבחון אפשרות הגשת בקשה לדיון נוסף על בסיס פסק הדין של השופט אנגלרד.

הובהר הקושי באפשרות זו נוכח העובדה שפסק הדין של השופט אנגלרד מבוסס על טיעון שלא רק שלא נטען על ידו, אלא גם מנוגד לעמדה שגרסנו כל העת. לעומת זאת, בקשה לדיון נוסף על בסיס העמדה שהצגנו נראית, לכאורה, משוללת סיכוי, שכן לא נקבעה כאן הלכה העומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או "הלכה שמפאת חשיבותה, קשיוותה או חידושה", כנדרש לפי סעי' 30(ב) לחוק בתי המשפט.

3. חקיקה -

הקושי בחקיקה בנושא זה כבר הובהר במכתבו של היועץ המשפטי לממשלה בנוגע להצעה שהועלתה בענין זה לפני מספר שבועות. מכל מקום, בשלב זה לפחות אין ראש הממשלה מעוניין בחקיקה.

4. יישום הנוהל לעתיד -

בית המשפט לא פסל בפסק הדין את הנוהל ולא שלל את אפשרות יישומו בעתיד, להבדיל מאשר על הדירות נשוא פסק הדין. ציון בדיון, כי בתקציב 1999 הוקצבו סכומי כסף למטרה של בניה בשיכירות לזכאים.

עם זאת, בית המשפט גם לא אישר באופן פוזיטיבי את הנוהל, ואף העלה בעיות וקשיים הכרוכים באפשרות יישומו בעתיד, הן לענין הצורך לפתור תחילה את הבעיה של הזכאים הרגילים חסרי הפתרון, והן לענין הצורך במתן פתרון ראלי ללומדים-סטודנטים במקביל ללומדים-אברכים.

5. סוכם כי ייערך דיון אצל היועץ המשפטי לממשלה לאחר החג, שיתרכז בעיקר באפשרות של הגשת בקשה לדיון נוסף ובאפשרות ליישום עתידי של הנוהל.

5/5N 'N

אחלק -
5-אמס

משרד הבינוי והשיכון
ראש לשכת המנכ"ל
1999-03-02
וחקבל

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון
אגף מערכות מידע

ט' באדר תשנ"ט
25 במרואר 1999

לכבוד:

מר מוטי שפירא
סמנכ"ל בכיר למינהל

הנדון: קובלנה על עבירת משמעת [redacted]

בתוקף תפקידי כמנהלת אגף מערכות מידע במשרד, אני פונה אליך כסמנכ"ל בכיר למינהל להגיש בזה קובלנה נגד מר [redacted] לשם ר. מדתו לדין משמעתי בנין עברות בניגוד לסעיף 17 לחוק, כמפורט להלן:

1. רקע:

חברת [redacted] בע"מ הגישה תובענה בדרך של המרצת פתיחה נגד משרדנו ונגד חברת [redacted] (1992) בע"מ - ה"פ 200283/98 בבהמ"ש המחוזי ת"א-יפו. בתובענה זו מבקשת חברת [redacted] כי בית המשפט יצהיר על בטלות ההתקשרות שנערכה בין המשרד לבין חברת רמדור לרכישת מערכת ממוחשבת. עמדת המשרד, המיוצג ע"י עו"ד [redacted] מפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי), הינה כי בקשתה של חברת [redacted] ושוללת בסיס ולו רק מהטעם שאין ברשותה של חברת בנארית תוכנת מדף אינטראקטיבית הפועלת בסביבת חלונות, כנדרש ע"י המשרד.

ביום 10.9.98 התקיימה ישיבת הוכחות בתיק זה, בפני כבוד השופטת גרסטל. במהלך עדותי, הסתבר כי מסמכים השייכים למשרד ולחברת [redacted] והמצויים ברשות המשרד, נמסרו ע"י עובדי אגף מערכות מידע לידי נציגי חברת [redacted] לפי עדותו בשבועה של נציג מכירות חברת בנארית, מר [redacted], סמוך למועד הדין בבית המשפט.

משרד הביטוי והשיכון

כבוד השופטת גרסטל החליטה כי המשטרה תחקור האם אכן נמסרו מסמכים וידיעות אחרות ע"י עובדים במשרד הביטוי והשיכון לידי נציגי חברת [REDACTED]

כבוד השופטת גרסטל בנוסח ההחלטה כפי שנרשמה בפרטיכל מיום 10.9.98 קובעת: "העובדה שהגיעו לידי המבקשת מסמכים, שלא בדרך הרשמית אלא בדרך של מסירתם כנטען ע"י [REDACTED], ע"י עובדים שרוצים רעתה של [REDACTED] אינה יכולה לעבור ללא בדיקה, ואני מורה על העברת החלטה זו, פרוטיכל הדיון וכל מסמך שיידרש לכך לחקירת המשטרה".

* רצ"ב החלטת בית המשפט מיום 10.9.98

ביום 16.12.98 הורתה השופטת למשטרה להחליט לים חקירתה, לענין דרך קבלת המסמכים ע"י מר [REDACTED]

בדיון זה, הובהר בע"פ כי המשטרה המליצה: העמיד לדין את מר [REDACTED]

* רצ"ב מכתבו של עו"ד [REDACTED] מיום 22.12.98

בהתאם ל"דווח על אשמה נגד עובד מדינה", נמסר ע"י משטרת ישראל, כי העובד הודה בחקירתו על המיוחס לו.

* רצ"ב הודעת המשטרה.

יובהר עוד, כי קודם לכך פנה מר [REDACTED] לראש הממשלה במכתב מיום 18.8.98, בו הוא טען טענות חסרות כל שחר לפיהן אגף מערכות מידע של משרד הביטוי והשיכון והעומדת בראשו, חורגים ממנהל ציבורי תקין, וגרמו להגשת תביעות משפטיות נגד המשרד.

* רצ"ב מכתבו של מר [REDACTED] ומכתב תגובה שלי.

ברצוני להבהיר כי מר [REDACTED] איננו עוסק: פרוייקט המבוצע ע"י חברת רמדור, ואין לו כל מידע בקשר לפרוייקט, מה שלא מנע ממנו את מסכת ההשמצות האישיות, שניהל כנגדי, במטרה לגרום נזק לי ולכל המשרד.

בעלי תפקיד בכירים במשרד המעורבים בפרשה זו והפרקליט מפרקליטות מחוז ת"א המטפל בתיק זה, רואים בחומרה רבה ביצוע מעשה זה של הוצאת מסמכים ע"י עובד והעברתם אל גורם חיצוני, (ח) המנהל תביעה משפטית כנגד המשרד, מה גם שחברת בנארית הינה חברה המתחרה בחבר [REDACTED].

בהקשר זה נציין עוד, כי חברת [REDACTED] הביעה עמדתה כי התנהגותה של חברת [REDACTED] בהוצאת מסמכים מעובדי המשרד מלמדת כי "כל ענינה "לרגל" ולחשוף את סודותיה המקצועיים והמסחריים של [REDACTED].

יתרה מזו – מדובר בעובד של אגף מערכות מידע אשר לכאורה ניצל לרעה את מעמדו, תפקידו והכרותו את האגף, בניסיון להכשיל את ציגי האגף בעת הדיון בבית המשפט.

הנה כי כן, מדובר לכאורה בפעולה שאינה הולמת את מעמדו, תפקידו וחובותיו של העובד ובליקוי יסודי של נורמות ההתנהגות וחובת הנאמנות המחייבות את עובדי-המדינה.

15

2. פרטי העבירה

העובד חשוד בהוצאת מסמכים, של המשרד ושל חברת [REDACTED] אשר היו מצויים ברשות המשרד, ובמסירתם לידי חברת [REDACTED].

המפורט בקובלנה זו מהווה לכאורה עברת משמעת לפי סעיף 17 (3), 17(4) לחוק שרות המדינה (משמעת) התשכ"ג – 1963 וכן לפי סעיף 17 (2) לחוק זה – באי קיום סעיף 267 לחוק העונשין התשל"ז – 1977, וסעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א – 1981.

אברהם

מנהלת אגף מערכות מידע

העתק: הרב מאיר שלמה גרינברג – המנהל הכללי
מר משה רובינשטיין, מנהל אגף מדיניות ובקרה.
גב' ציפי בירן, היועצת המשפטית.
גב' חנה גבאי, ס/בכיר ליועצת המשפטית.
עו"ד שחר הררי, פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי).
מר חיים קארה – מנהל תחום משאבי אנוש.
מר איזי לרר – קב"ט המשרד.

בתי המשפט

בית משפט המחוזי בתל אביב-יפו

01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

תאריך: 10/9/98

22

ה"פ 200283/98

בית המשפט: אני מבקשת לראות את התמצית.

הגדה במשיכה:

ש. אני מציג לך את הצעת [redacted] מדצמבר 98.

פר. לאחר שהוזהר כחוס מעיד:

אנו בני בית המחלקת המחשב של מע"צ כיוון שהם לקוחות שלנו, שהם שתי קומות מחצית למחלקת המחשב של משרד השיכון. בכניסה שלי למחלקה חיח שלט גדול על הדלת שיש סכסוך עבודה בין עובדי המחשב לבין [redacted] החלטתי לפנות ימינה. עובדי מחלקת המחשב של משרד השיכון מסרו לי את המסמך הזה וחם אמרו לי שגב' [redacted] משקדת אותי על ימין ועל שמאל ושאלו שאין מסמכים אין סופיים. זה היה באותו יום שבקרתי במשרד השיכון. כמות גדולה מאוד של אינפורמציה שאמרו לי בשיתוף במסדרון או בחדרים, אנשים ישבו וספרו לי שכל האינפורמציה במצחיר של [redacted] הם דברים לא נכונים. אני לא יודע מי אמר לי את זה. גדי בצלאל ביקש שאזמין אותו לבית המשפט, ושם הוא ידבר. אני לא זוכר את השמות של האנשים שדברו איתי. אני מכיר את גב' [redacted]. היא לא אמרה לי שגב' [redacted] משקדת. אני הכנתי שהיא מכינה מכתב יזום לניחול אתר.

עו"ד [redacted] אני סבורה שבשלב זה לא ניהן לחשלים את הדיון. מעבר לעובדה שגב' [redacted] לא עלה על דוכן העדים, אני רואה את המסמך הזה לראשונה כרגע. אנו מבקשים לשקול את צעדינו לרבות תלונה למטכ"ר. זה מעיד על דרך הפעולה. הדברים מדברים בעד עצמם.

עו"ד [redacted] אני מצטרף לתברי. אני גם לא ואיתי את המסמך הזה עד לדיון היום.

בתי המשפט

בית משפט המחוזי בתל אביב-יפו

תאריך: 10/9/98

28

ה"פ 200283/98

01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

עו"ד [redacted] אנו מנהלים הליך מן היושר, הליך שיש בו אלמנט מן היושר, כשמולנו ניצבת המדינה שלא אמורה להסתיר שום דבר, לא אמורה לפעול בחושך או לחצניע מסמכים. העוה הצהירה שאין מסמכים אבל יש מסמכים, כל משרד חשיכון אומר שיטנם מסמכים, אולי צריכה לחערך הקירת משטרה גם בנוגע לזכותו של מר [redacted] לחכנס למשרד מטעמי ולשאול עובדים שאלות מסוימות.

בקשתי לפתוח בסוגיית המסמכים, זו טענה חשובה. הטענה של המבקשת היא שמשרד חשיכון חבר עם [redacted] בעסקה שאסור היה לה לשוט ואי אפשר היה להסתיר אותה. עד חיום חלקי מסמכים מוסתרים וחם מתעקשים שלא קיימים כולם מסמכים. המסמכים שהגיעו לידי [redacted] קיימים. אני מוכן להפסיק את המשפט ושיוצגו לי כל המסמכים. אני מוכן שתערך במקביל הקירה. לא יתכן שהמדינה מוחבאת. זה יסקי ציכור ולא עמקים פרטיים. המדינה טוענת לפתיחות החליך. תאם אני צריך לדוג מסמכים?

ה ח ל ט ה

נראה לי שהניק גולש לפסים לא ראויים ולא רצויים. מרד ניסא, מטגבר כי ברשות המבקשת מצויים מסמכים שדרך הגעתם לידיה לא ברורה. מאידך ניסא, נטען על-ידי ב"כ המבקשת כי מסמכים אלו היו חויבים לחניע אליו במסגרת גילוי המסמכים. העובדה שהגיעו לידי המבקשת מסמכים שלא בדרך הרשמית אלא בדרך של-מסירתם כנסען ע"י מר [redacted] ע"י עובדים שרוצים את רעוה של גב' [redacted] אינה יכולה לעבור ללא בדיקה, ואני מורה על העברת החלטה זו, פרוטוקול הדיון וכל מסמך שיידרש לכך להקירת המשטרה.

בתי המשפט

בית משפט המחוזי בתל אביב-יפו

ה"פ 200283/98 24 תאריך: 10/9/98

המסמך תבדוק האם אכן נספרו מסמכים וידיעות אחרות על ידי עובדים במשרד השיכון לידי מד [REDACTED] מטעם המבקשת, או שהמסמכים והאלח הניעו בכל דרך אחרת ומחי.

אעיר עוד כי תשובה בעיני שהעובדה שקיימים מסמכים כנ"ל לא הובאה לידיעת בית המשפט ע"י ב"כ המבקשת לפני ישיבת היום. ניתן היה למנוע את שהחרחש סוג כעת ע"י הבאה לידיעה של ב"כ המשיבים ושל בית המשפט דבר קיום המסמכים וניתן היה לטפל בעניין עוד טרם ישיבת היום.

משמאחרים ב"כ המשיבים כי לראשונה הם רואים את המסמך ב-1 חיום, לא ניתן כלל להחמיר בתיק.

באשר למסמכים הנוספים אותם מבקש ב"כ המבקשת, קשה בעניין זה חונשה על-ידי שלשום וחיא פתייחסת לעיון בחלקי מסמכים נוספים שהעיון בהם לא נתאפשר למבקשת במסגרת חליך הגילוי והעיון במסמכים.

בקשה נוספת שהוגשה על-ידי היתח בקשה ב-1.7.98. לבקשה זו ניתנה החלטתי מה-30.7.98. מאז בקשה זו ועד חיום לא חונשה על ידי ב"כ המבקשת כל בקשה נוספת בענין גילוי המסמכים, ולפיכך, איני מוצאת כל הצדקה לחכנס לסוגית גילוי נוסף של מסמכים שלא נתבקש ע"י ב"כ המבקשת וכן לא נתבקש כל סעד בקשר עם אי גילוי כלשהוא או אי ציות לחחלטה כלשהיא. אני פורה על הפסקת הדיון כעת.

המסמכים אשר יועברו לחקירת המסמחה מסופנים על ידי ב"כ/1 עד ב"כ/6.

אני קובעת תזכורת בתיק ליום 4.11.98 בשעה 08:00.

עד מועד זה תערך חקירת המסמחה, כאמור, וחצודים יערכו בדיקות, כל אחד אצל עצמו, לראות אם עדיין קיימים מסמכים שלא נולו.

ניתן והודע במס"ד 10/9/98

חילח נויסל, שופטת

מס' תיק 1001 7.04 1001 7.04 1001 7.04

בתי המשפט

בית משפט המחוזי בתל אביב-יפו

01
02 10/9/98 תאריך: 25 200283/98 ה"פ

03
04 עו"ד [redacted]: אני מבקש לציין כי בהודעתי לבית המשפט מיום 21.7.98 ציינתי כי
05 למשיבות יש מה לחסוניה והסברתי מדוע.
06 אני טוען שנב' [redacted] שקרה בתצהיר. בתצהיר לבקשה לנילווי מסמכים היא התבקשה
07 לגלות מספר מסמכים ולא גילתה.
08 אנו יודעים שיש מסמכים. אני מבקש שנב' [redacted] תגיש תצהיר חדש. תצהיר זה לא
09 מסמך מדויק.

10
11 עו"ד [redacted] אני מוכן לערוך בדיקה נוספת אם יש מסמכים ואין לי התנגדות
12 שנב' [redacted] תגיש תצהיר חדש אם יש מסמכים. לא נ"ל מסמך שחברי בטוח שהוא
13 רלבנטי, נב' [redacted] תוכל לתצהיר עליו. אם חברי יודע על מסמכים נוספים
14 שמצויים בידי לקוחותיו, הוא היה צריך לפנות אלי. אני הייתי מוצא.

15
16 עו"ד [redacted]: באשר לתגובה משלשום - אני סבור כי אין למשיבים זכות תגובה.

17
18 ה ח ל ט ה

19
20 המשיבים יגיבו לבקשה שהגיש עו"ד [redacted] ביום 8.9.98 (לעיון בחלקי מסמכים
21 נוספים) וזאת תוך 20 יום מהיום.
22 המסמכים ב-1 עד ב-8 מועברים לידי הנאמנות של עו"ד [redacted] שיעבירם
23 לפרקליטת המחוז שתעבירם למטרה.

24
25 ניתן וחודע במסגרת 10/9/98

26
27 _____
28 חילו גרסטל, שופטת

בית המשפט

בית משפט המחוזי בתל אביב-יפו

01

02

תאריך: 16/12/98

27

ה"פ 200283/98

03

פני נב' התביעה ה. גליל

04

05

פרוטוקול

06

תוכן:

07

ב"כ התביעה: ע

08

ב"כ המשיבה 1:

09

ב"כ המשיבה 2:

10

11

פ"ד: אני מצייב לבית המשפט את תוצאת המעורר פ"מ עיונותי בה.

12

13

ב"כ הנדדים והנדרים: תוצאה זו לא הועברה לעיונותי.

14

15

החלטה

16

17

נראה כי סן תראוי שהחלטות המעורר בלב זה לא יועברו לצדדים. יחד עם זאת, אני מורה לע"ד לחעביר לחוקר המעורר, עותק מפרוטוקול ישיבה 10.9.98 בה העיד מר תתן אזהרה וכתן את גרסתו על דרך קבלת המשכית לידיו, לצורך תוצאת החקירה אם וככל שיש צורך בכך. תוצאות המעורר יישמרו בכספת בית המשפט בלב זה.

18

19

20

21

22

23

ניתן תוצאת ב"פ 16/12/98

24

25

26

27

28

חילת נוסח, פ"מ

29

30

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחוז תל-אביב (אזורי)

תאריך : כ"ו בכסלו

תשנ"ט

22 דצמבר, 1998
מספרנו : פמ"א חפ/1729/98

מקס

לכבוד
גב' [redacted]
פקס: 02-5847301
ג.ג.

הנדון: תשירת המשטרה בחשד להתאמת מסמכים שלא כדין על פי החלטת פ"ג השופטת גרסטל
בח"פ 200283/98

סימוכין: מכתבך מיום 21.12.98

במשך למכתבך שבסימוכין הנני מתכבד לדווח לך כי הפרטים שעלו בעל פה בדיון בבית המשפט
בתיק שבנדון בעקבות העברת סיכום החקירה והמלצות המשטרה לשופטת היו כלהלן:

1. המשטרה המליצה לפרקליטות מחוז ירושלים להעמיד לדין את [redacted] מן המשרד
וכן את מר [redacted]
2. היות והמלצות המשטרה וסיכום החקירה נמסרו רק לבית המשפט, לא ידוע לי באילו
אשמות פליליות המליצה המשטרה להעמיד לדין את האמורים לעיל.
3. חזרה במשטרה במסירת המסמכים למר [redacted] תל אביב, על רקע טענותיו
לשחיתות במשרד בגיבוי הפרקליטות.

בכבוד רב,

[redacted signature]

☒ רח"י הנרייטה סולד 1, תל-אביב 64924 • טל: 03-6970222 • פקס: 03-6918541

175

הגמול/סלולר
1. נכיסות שירות חשדית, המגויס-המסוק-המאסף, ירושלים
2. סמכיל למנהל קשרי הציבור (1000) 13388
3. פ"א 98-9 13388
4. שריד/מסאיר

ישלם ב- 4 שיקים

דיווח על אשמה נגד עובד מדינה

שם פרטי	שם משפחה	ת.ד.
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

מספר הדיווח	התאריך	מקום העבודה
13388	[Redacted]	[Redacted]

מספר שיק	תחנת מסירה	מרחב
13388	[Redacted]	[Redacted]

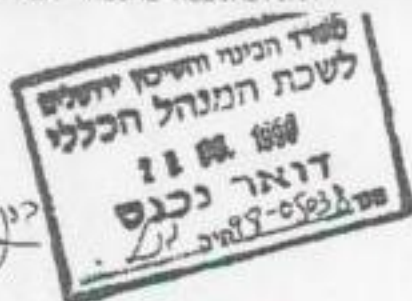
הפקיד המאשים במעוררו	[Redacted]
----------------------	------------

נתובט מרשית של האשם	[Redacted]
---------------------	------------

פרטי המאשמה והיחסים קודם על נסיבות המערה
 1. [Redacted] - [Redacted] - [Redacted]
 2. [Redacted] - [Redacted] - [Redacted]
 3. [Redacted] - [Redacted] - [Redacted]
 4. [Redacted] - [Redacted] - [Redacted]
 5. [Redacted] - [Redacted] - [Redacted]

7. תאריך המסור: 10.9.98
 8. תאריך התחרה: [Redacted]
 תאריך: 10/2/99
 שם פרטי וחס משפחה: [Redacted]
 תפקיד: [Redacted]
 חתימה: [Redacted]

18/8/98

לכבוד
ראש הממשלה
מר בנימין נתניהו
שלום רב.

הנדון: ניהול כושל של אגף מערכות מידע במשרד הביטוי והשיכון.

אדוני הנכבד.

סכתב זה מופנה אליך בהיותך השר הממונה על משרד השיכון והביטוי.

תפקודו הבעייתי של האגף למערכות מידע יזוע להנהלת המשרד זה זמן רב. גם משרד מבקר המדינה מדרש לכך בעבר. פניות רבות שהועברו, עובדי התקן באגף להנהלת המשרד, ואשר התריעו על מציאות ארגונית לא תקינה לא זכו לטיפול ענייני והולם.

בנוסף לניהול כושל ובעיות מקצועיות מצטרפת מגמת ההתנכלות לעובדי התקן.

לאחרונה המצב אף החריף. נגד המשרד מוגשות תביעות משפטיות המבעות בחלקן גם מנעשים המהווים חריגה מחמנהל הציבורי התקין. פרשת 'רמדור' מהווה דוגמה לכך.

בעבר, כאשר תפקיד במשרד האגף למעקב ובקרה, (עבודתי בו) ניתן היה לעמוד על תפוקות האגף למערכות מידע ועל הקשר של התפוקות לתוכנית העבודה השנתית שאושרה לו. מכיוון שהוחלט על חיסול האגף (מדוע?!) לפני כשנה וחצי, ניסלה מהמשרד היכולת לבקרה אפקטיבית על כל פעולותיו ככלל. ועל אגף מערכות מידע בפרט.

הבקרה הצמודה על האגף בתקופת המנכ"ל הקודם מר [REDACTED] תביאה להחלטות מצדו להעביר את המנהלת מתפקידה. הסיבות ניהול כושל ואי עמידה במשימות ת"ע, ניצול הכספים בפועל הצביע על כי התקציב בחבו לשווא. תוצאות הבחירות לכנסת קטעו מהלך זה. מנהלת היחידה לא יכולה להכחיש עובדה זו כדרכה בקודש.

במנהל ציבורי תקין שלב 'ההיזון-החוזר' חיוני לתהליך קבלת החלטות מקצועי ויעיל, אולם באגף מערכות מידע מימד זה אינו רלוונטי, ניתן לתקצב שוב ושוב פרויקטים שלא מגיעים לכלל סיום. חסר המעקב הרב שנתי אחר פרויקטים. פרויקטים המתוכננים לעלות כ- 350000 ש"ח מגיעים ליותר מ- 2000000 ש"ח ועוד היד נסויה. דוגמה לכך ההתקשרות עם [REDACTED]

ה"עבודה בעיניים" על האוצר הפכה אצלם באגף לנורמה.

הבעיות המבניות הן לדעתנו המקור לרב התחלואים:

1. האגף מתפקד ללא מבנה ארגוני - למנהלת מצב זה נח למרות התרעות העובדים.
2. האגף חסר נהלי עבודה שיסדירו את פעולותיו השונות.
3. תהליכי קבלת החלטות לא מסודרים ולא מקצועיים הגוררים החלטות לא מקצועיות.
4. חסרה מתכונת עבודה שתסדיר את עבודת עובדי התקן (18) עם 80 עובדי קבלן. מצב זה שהוא בניגוד להוראות התקשי"ר יוצר מציאות של ניגוד אינסרסים. החלטות מוסות ולא מקצועיות המתקבלות גורמות למשרד לחקים כספיים.
5. מנהלת לא מקצועית החסרה חוס שדרו ניהול, שיאפשר לה לעמוד איתן מול כל גחמה המתעוררת במשרד והגוררת פעילות מיותרת.
6. מדיניות של פגיעה בעובדי התקן נטרולם והעברת תחומי אחריותם לעובדי קבלן.

המציאות הבלתי נסבלת הביאה את העובדים לפנות לוועד הכללי של המשרד ולבקש את התערבותו כנגד מנהלת האגף. הועד מצדו פנה להסתדרות על מנת שתכריז על סכסוך עבודה במשרד.

אדוני ראש הממשלה פניה זו אליך באה על מנת שתסייע לנו לתיקון המעוות, ועל מנת שישמר המינהל הציבורי התיקין.

העתק: הרב מ. פרוש - ס/ שר הביטחון והשיכון.
 הרב ש. גרינברג - מנכ"ל משרד הביטחון והשיכון.
 מר א. דליצקי - האוצר אגף התקציבים.
 מר ש. הולנדר - מייב שרות המדינה.
 השופט גולדברג - מבקר המדינה.
 מר מ. לוי - מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה.
 מר ר. גולדברג - מזכ"ל הסתדרות המח"ר.

ברנד רב

משרד הביטחון והשיכון, ירושלים.

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

אגף מערכות מידע

ירושלים,
ה' באלול, תשנ"ח
27 באוגוסט, 1998
סימוכין:
270819980022

לכבוד
הרב מאיר פרוש
ס/שר הבינוי והשיכון

הנדון: תגובתי למכתבו של מר [REDACTED] בעניין ניהול אגף מערכות מידע
במשרד הבינוי והשיכון

סימוכין: מכתבו של מר [REDACTED] לראש הממשלה מיום 18.8.98

מכתבו של מר [REDACTED] הועבר לידיעתי ע"י לשכת מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון.

המכתב של [REDACTED] נדוש בחשמצות אישיות ובהשמצות על כלל עובדי אגף מערכות מידע ועובדי המשרד, מבלי שיהיה מבוסס על עובדות, וגורם לנזקים למשרד הן במישור היחסי עם אגף התקציבים והן במישור המערכת המשפטית.

ברצוני להפריך את טענותיו והשמצותיו של [REDACTED] כמפורט להלן:

1. לפי טענתו של [REDACTED] במכתבו שבסימוכין: "נגד המשרד מוגשות תביעות משפטיות הנובעות בחלקן גם ממעשים המהווים חריגה מהמינהל הציבורי התקין. פרשת [REDACTED] מהווה דוגמא לכך".
ועוד מוסיף מר [REDACTED] במכתבו: "פרוייקטים המתוכננים לעלות כ- 350,000 ש"ח מגיעים ליותר מ- 2,000,000 ש"ח ועוד היד נטויה. דוגמא לכך התקשרות עם חברת [REDACTED]"

ההתקשרות עם חברת [REDACTED] בוצעה לפי תקנות חוק חובת מכרזים, הוראות התכ"ם ומינהל תקין.

היקף העסקה חייב אישור ועדת מכרזים משרדית, ועדת מכרזים בין משרדית וועדת הפטור של האוצר בראשות [REDACTED].
ההתקשרות אושרה ע"י כל הוועדות, שמניתי לעיל, בהיקף של 2,000,000 ש"ח. אנו עומדים בשלב מתקדם של הפרוייקט, שחלקו כבר פועל וסיומו יהיה לקראת סוף שנת 1998 לפי המתוכנן.

ובדות אלו, שפרטתי, מעידות כי דבריו של מר [REDACTED] הם בגדר שקרים והשמצות, ויותר מכך הם גורמים למשרד נזקים ביחסיו עם משרד האוצר ובמערכת המשפטית המתנהלת בימים אלו בבית המשפט המחוזי בת"א.

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון

2. במכתבו שבסימוכין כותב מר [REDACTED]: "בעבר, ... ניתן היה לעמוד על תפוקות האגף למערכות מידע ועל הקשר של התפוקות לתכנית העבודה השנתית שאושרה לו. מכיוון שהוחלט על חיסול האגף (מדוע!?) לפני כשנה וחצי, ניטלה מהמשרד היכולת לבקרה אפקטיבית על כל פעולותיו ככלל, ועל אגף מערכות מידע בפרט".

תכניות עבודה שנתיות של האגף מוגשות על ידי להנהלה ולמשרד האוצר לאישור מיום שבו התחלתי את תפקידי כמנהלת האגף - יולי 1993. בשנתיים האחרונות מוגשות לאישור ההנהלה ומשרד האוצר, גם תכניות עבודה תלת שנתיות. כל תכניות העבודה - שנתיות ותלת שנתיות, נדונות בוועדת ההיגוי למערכות ממוחשבות של המשרד, ועדה המורכבת ממנהלי אגפים ומנהלי מחוזות בכירים של המשרד. ועדת ההיגוי מהווה גוף בקרה אפקטיבי ויעיל. אגף מערכות מידע פועל ומבצע את תכנית העבודה כפי שאושרה בוועדת ההיגוי ובמסגרת התקציב. כל התקשרות של האגף עם גורמי חוץ נדונה בוועדת מכרזים ע"א והוסוגת את ההתקשרויות לפי תקנות חוק חובת מכרזים והוראות התכ"ם.

3. אגף מערכות מידע במשרד הבינוי והשיכון מצוי בשנתיים האחרונות בעיצומן של פעילות אינטנסיבית להחלפת מערכות ישנות בחדשות, בהתאמת המערכות לעבודה בשנת 2000, ובהקטנת הפער הטכנולוגי בו היה שרוי המשרד.

אמנה רק מקצת הפרוייקטים שמפותחים היום באגף:

- פרויקט החלפת התקשורת במשרד הראשי ובמחוזות. הפרוייקט הסתיים בתוך חודשים ספורים.
- פרויקט הקמת מערכת מנו"ף - מערכת התומכת בפעילות המרכזית של המשרד - עבודות פיתוח, והכשרת אתרי בניה.
- הפרוייקט התחיל בספטמבר 97 ואמור להכנס לייצור במשרד הראשי ובמחוזות לקראת סוף שנת 1998.
- פרויקט הקמת מערכת מקב"ץ (מעקב ביצוע עבודות בניה) - מערכת זו תחליף מערכת עתיקת יומין ותכנס לייצור בספטמבר אוקטובר 1998, במחוזות ובמשרד הראשי.
- פרויקט הקמת מערכת חדישה לרישום קבלנים - מערכת התומכת בכל תהליכי רישום הקבלנים כולל מיחשוב ארכיון התיקים.
- המערכת עומדת להכנס לייצור במשרד הראשי ובמחוזות בתוך חודש חדשים.
- פרויקט הקמת מערכת עלויות פיתוח - מערכת שתאפשר לחשב את עלויות פיתוח הקרקע עפ"י הנוסחאות והכללים שנקבעו.
- המערכת עומדת להכנס לייצור במשרד הראשי ובמחוזות בתוך חודש.
- פרויקט הקמת מערכת לרישום שיכונים ציבוריים - מערכת שכבר נכנסה לייצור, מייעלת את התהליך ומתוכננת להיות בשימוש גם עבור גופים אחרים.
- הקמת אתר אינטרנט.
- מערכת לשיקום שכונות - חברתי ופיזי - הופעלה כבר בחלקה.
- מערכת לניהול התקשרויות מתכננים - פיתוחה יסתיים בתחילת 1999.
- הסבת מערכת כספית לשנת 2000 - יכנס לייצור במחצית חודש אוקטובר.
- הכנסת משרד ממוחשב למשרד.

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

ועוד כחנה וכחנה מערכות שאין ברצוני להלעיט אותך בפרטיהם.

לא זכור לי ולו פרויקט אחד שהתחלנו בו בשנתיים האחרונות ולא עומד להגיע לכלל סיום.

משיחותי עם מנהלי אגפי מערכות מידע במשרדים ממשלתיים אחרים אני יכולה להגיד במלוא הגאווה כי הפעילות המיחשובית במשרד הבינוי והשיכון הינה פעילות מרשימה ורבת היקף שאין לה הרבה דוגמאות במשרדים אחרים.

4. אני מכחישה מכל וכל את ההשמצה כאילו הוחלט להעביר אותי מתפקידי כמנהלת אגף מערכות מידע במשרד הבינוי והשיכון.

כפי שפרטתי בסעיף 3 לעיל, בתקופת ניהולי עלה והתחזק תפקודו ותפוקתו של אגף מערכות מידע לאין ערוך יותר מאשר בשנים שקדמו לבחירתי לתפקיד.

5. החל מתקופתו של מר [REDACTED] כמנכ"ל פניתי אין ספור פעמים (בע"פ ובכתב) בבקשה להסדיר הנציבות את המבנה האירגוני של האגף ולקדם אותו לאגף ברמה א' עפ"י כללי עבודה של הנציבות אין בסמכותי לפנות ישירות לנציבות אלא באמצעות הסמנכ"ל למינהל.

מוזר בעיני שדוקא אני היא זו שמואשמת ב"אי הצלחה". לאחרונה ב- 13.8.98 קיבלתי העתק מכתבו של מר [REDACTED] לנציבות בו הוא פונה בבקשה לדון במבנה ארגוני של אגף מערכות מידע במשרד הבינוי והשיכון. אני מקווה שפניה זו תישא פרי וניתן יהיה לתקן את הדרוש תיקון.

6. הנה כי כן מניתי אחת לאחת את תשובותי והתייחסותי להשמצות שנכתבו במכתבו של מר [REDACTED] ולאור זאת: "ה"עבודה בעיניים" על האוצר הפכה אצלינו באגף לנורמה" כפי שכתב מר [REDACTED] במכתבו מהווה פגיעה חמורה בהנהלת המשרד ובעובדיו. מאחר ומר [REDACTED] פגע בשמי הטוב, שמם הטוב של כלל עובדי אגף מערכות מידע, ועובדי המשרד בכלל, אני מבקשת מכבודו לפעול להעמדתו של מר [REDACTED] בפני ועדת המשמעת של הנציבות, כדי שחצדק יצא וגם יראה.

בכבוד רב,

[REDACTED]

העתק: מר בנימין נתניהו, ראש הממשלה
הרב מאיר שלמה גרינברג, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון
מר שמואל הולנדר, נציב שרות המדינה
השופט גולדברג, מבקר המדינה
מר אלי דליצקי, אגף תקציבים באוצר
מר מוטי שפירא, סמנכ"ל בכיר לאמרכלות
עו"ד ציפי בירן, יועצת משפטית
מר משה רובינשטיין, מנהל תחום בכיר מדיניות ובקרה
מר מ. לוי, מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה
מר ר. גולדברג, מזכ"ל הסתדרות המח"ר

2/04 -
- 600

מדינת ישראל

משרד הביטוי והשיכון

אגף מערכות מידע

ירושלים,
כ"ב בטבת, תשנ"ט
10 בינואר, 1999
סימוכין: 100119990003

אל: ע"ד יגאל חיות
ממונה על המשמעת התביעה והחקירה
נציבות שרות המדינה

הנדון: קובלנה על עבירת משמעת - [redacted]

בתוקף סמכותי בחוקאם לסעיף 32 לחוק שירות המדינה (משמעת) התשכ"ג - 1963, הנני מגיש בזה קובלנה נגד מר [redacted] מועסק במשרדנו וזאת לשם העמדתו לדין משמעתו בוין עברות בניגוד לסעיף 17 לחוק, כמפורט להלן:

1. רקע:

הגנישה תובענה בדרך של המרצת פתיחה נגד משרדנו ונגד חבי [redacted] שבים (1992) בע"מ - הי"פ 200283/98 בבחמ"ש המרוזי ת"א-ימ.

בתובענה זו מבקשת חב [redacted] כי בית המשפט יצהיר על בטלות ההתקשרות שנערכה בין המשרד לבין חברת [redacted] רכישת מערכת ממוחשבת.

עמדת המשרד, המיוצג ע"י ע"ד [redacted] מפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי), הינה כי בקשתה של חב [redacted] משוללת בסיס ולו רק מחטעם שאין ברשותה של חברת [redacted] כנת מדף אינטראקטיבית הפועלת בסביבת חלונות, כנדרש ע"י המשרד.

ביום 10.9.98 התקיימה ישיבת הוכחות בתיק זה, בפני כבוד השופטת גרסטל במהלך עדותה ש[redacted] במשרדנו, הסתבר כי מסמכים השייכים למשרד ולחברת [redacted] וחמוצויים ברשות המשרד, נמסרו ע"י עובדי אגף מערכות מידע לידי נציגי חברת [redacted] לפי עדותו בשבועה של נציג מכירות חברת [redacted] מר [redacted] סמוך למועד הדיון בבית המשפט.

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

עדות זו של נציג חברי [REDACTED] משלים ומסביר את מכתבו של [REDACTED] כבוד ראש הממשלה מיום 18.8.98, בו הוא טוען כי אגף מערכות מידע של משרד הבינוי והשיכון והעומדת בראשו גבי [REDACTED] חורגים ממנהל ציבורי תקין, ונרמו להגשת תביעות משפטיות נגד המשרד. *ול' אגף מ*

ברצוני להבהיר כי מ [REDACTED] איננו עוסק בפרוייקט המבוצע ע"י ה [REDACTED] ואין לו כל מידע בקשר לפרוייקט, מה שלא מנע ממנו את מסכת החשמוצות האישיות, שניחל כנגד [REDACTED] במטרה לגרום נזק לה ולכל המשרד.

כבוד השופטת גרסטל החליטה כי המשטרה תחקור האם אכן נמסרו מסמכים ודיעות אחרות ע"י עובדים במשרד הבינוי והשיכון לידי נציגי חברת [REDACTED]

כבוד השופטת גרסטל בנוסח החלטה כפי שגרשמה בפרטיכל מיום 10.9.98 קובעת: "העובדה שהגיעו לידי המבקשת מסמכים, שלא בדרך הרשמית אלא בדרך של מסירתם כנטען ע"י [REDACTED] ע"י עובדים שרוצים רעתה ש [REDACTED] אינה יכולה לנבוא ללא בדיקה, ואני מורה על העברת החלטה זו, פרוטיכל הדיון וכל מסמך שיירש לכך לחקירת המשטרה".

... רצ"ב החלטת בית המשפט מיום 10.9.98

לחקירת המשטרה העלתה *הנה* [REDACTED] אכן מסר לידי חברי [REDACTED] חומר סגור *שישמש אזהרה נגד המשרד. מ אגף*

ביום 16.12.98 הורתה השופטת על המשטרה להשלים חקירתה, לענין עיתוי ומיקום מסירת החומר שכן, בעדות בבית משפט טען נצי [REDACTED] כי קיבל את החומר במשרדים בירושלים ובעדותו במשטרה נטען כי החומר נמסר בפגישה בת"א.

בדיון זה, הובהר בע"פ כי המשטרה המליצה להעמיד לדין את מר [REDACTED] רצ"ב מכתבו של עו"ד [REDACTED] מיום 22.12.98.

בהתאם ל"דווח על אשמה נגד עובד מדינה", נמסר ע"י משטרת ישראל, כי העובד הודה בחקירתו על המיוחס לו. רצ"ב הודעת המשטרה.

משרדנו ופרקליטות ת"א רואים בחומרה רבה ביצוע מעשה זה של הוצאת מסמכים ע"י עובד והעברתם אל גורם חיצוני, ו[REDACTED] המנהל תביעה משפטית כנגד המשרד, מה גם שחבר [REDACTED] חזנה חברת המתחרה בחברת [REDACTED]

בהקשר זה נציין עוד, כי חברת [REDACTED] הביעה עמדתה כי התנהגותה של חברת [REDACTED] בהוצאת מסמכים מעובדי המשרד מלמדת כי "כל ענינה "לרגל" ולחשוף את סודותיה המקצועיים והמסחריים של [REDACTED]

יתרה מזו - מדובר בעובד של [REDACTED] אשר לכאורה ניצל לרעה את מעמדו, תפקידו והכרותו את האגף, בניסיון כהכשיל את נציגי האגף בעת הדיון בבית המשפט.

חנה כי כן, מדובר לכאורה בפעולה שאינה הולמת את מעמדו, תפקידו וחובותיו של העובד ובליקוי יסודי של נורמות ההתנהגות וחובת הנאמנות המחייבות את עובדי-המדינה.

2. פרטי העבירה

העובד השוד בהוצאת מסמכים, של המשרד ושל חברת [REDACTED] אשר היו מצויים ברשות המשרד, ובמסירתם לידי חברת [REDACTED]

המפורט בקובלנה זו מחווה לכאורה עברת משמעת לפי סעיף 17 (3), 17(4) לחוק שרות המדינה (משמעת) התשכ"ג - 1963 וכן לפי סעיף 17 (2) לחוק זה - באי קיום סעיף 267 לחוק העונשין התשל"ז - 1977, וסעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981.

מדינת ישראל
משרד הבנוי והשיכון

3. פרטים על העובד

[Redacted]

שם האב: _____

מספר זהות: [Redacted]

תאריך לידה: _____

מצב משפחתי: _____

כתובת מגורים: _____

מועסק באגף מערכות מידע במשרדנו,

בתפקיד: _____

דרגה: _____

תאריך תחילת השרות: _____

תאריך כתב מינוי: _____

בברכה,

[Redacted]

סמנכ"ל בכיר למדיניות
ומשאבי אנוש.

דו"ת

העתק: מר משה רובינשטיין, מנהל אגף מדיניות ובקרה
גבי ציפי בירן, היועצת המשפטית
גבי חנה גבאי, ס/בכיר ליועצת המשפטית
עו"ד שחר הררי, פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)

לא אלה לא
אז חיים האר
אר איזי זררו

לשכת המעוררים

בבית המשפט העליון בירושלים
בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

[Redacted], ת.ז. [Redacted]
[Redacted]

ע"י ב"כ עוה"ד ש. ברגרזון ו/או
א. אלקין ו/או ב. כהן ו/או מ. אלזם
מרח' אבן גבירול 52 תל-אביב
טל': 03-6964294 פקס: 03-6960441

המערער

נ ג ד

1. עמידר החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ
מרח' שאול המלך 39, תל-אביב

ע"י עו"ד גיורא אונגר
משדי שאול המלך 35 (בית אמריקה)
ת.ד. 33454 תל-אביב 61333
טל': 03-6913731 פקס: 03-6913733

2. [Redacted]
מרח' בצלאל 24, חיפה

3. [Redacted]
מרח' העמק 3, רמת השרון

שניהם ע"י פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים

המשיבים

הודעה מטעם משיבים 1-2-3 - השתתפות בהליך פישור

בתשובה להצעת בית המשפט הנכבד מיום 18.1.98 באשר להשתתפות בהליך פישור, סבורים משיבים 2 ו-3 (להלן המשיבים), כי נוכח התפתחויות שחלו לאחר הגשת הערעור אין כל טעם בהליך הפישור מאחר ואין עוד מקום לערעור זה, כפי שיפורט להלן.

1. מטרת ההליך בבית המשפט המחוזי היתה למנוע השתתפות המשיבים בישיבת דירקטוריון משיבה 1, בכל דיון שיעסוק בסיום כהונת מנכ"ל משיבה 1. מבוקשו של המערער לא ניתן לו בבית המשפט המחוזי, ועל כן נסב ערעורו בפני בית משפט נכבד זה.

2. ימים ספורים לאחר הגשת הערעור הודיע מנכ"ל משיבה 1 כי הוא מתפטר מתפקידו.

3. במצב דברים זה סבורים המשיבים כי אין מקום לערעור זה. השאלות הנדונות הפכו להיות עיוניות גרידא ואין טעם לדון בהן כעת, וממילא אין מקום להליך של פישור.

4. בנסיבות האמורות פנתה באת כוח המשיבים לבא כוח המערער והציעה לו כי ימחק את ערעורו, אך הצעה זו נענתה בשלילה.

היום: כ"ב שבט, תשנ"ח
18 פברואר, 1998

נורית ישראלי, עו"ד
פרקליטות המדינה

DOC.101189

מסכת אבות

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

הלשכה המשפטית

משרד הבינוי והשיכון
ראש לשכת המנכ"ל
1998-02-1
וחקבל

ירושלים, כ"ד בטבת, תשנ"ח
22 בינואר, 1998
סימוכין: 220119980047
תיק: 6/35

לכבוד
עו"ד מ. שפרן
רח' זיבוטינסקי 53
רמת-גן

- מבלי למגוע בזכויות -
בפקס
03-7517444

הנדון: חברת בנארית מערכות תכנות בע"מ
סימוכין: מכתבך המתוקן מיום 19.1.98, שנשלח ב 20.1.98

אקדים ואציין כי תמהה אני נוכח חששך כי משרדנו מנסה (כלשונד) לערפל דברים, חשש אשר אין לו כל שחר ובסיס. החפך המוחלט הוא הנכון - ומכתבי אליך מעידים על כך.

ולגופו של ענין ולאחר בדיקה נוספת עם אגף מערכות מידע, אתכבד להודיעך כדלקמן:
1. כאמור במכתבי הקודם, נפגשו נציגי משרדנו עם נציגי חברת בנארית, אנשי משרדנו פנו לחברה ע"מ לבדוק את "מרכולתה" (כלשונד) של מרשתך ובין היתר, האפשרויות לשינויים והתאמות.

2. ועדת המכרזים היא המוסמכת להחליט בענין התקשרויות ולא נציגי המשרד או מר רובינשטיין.

3. במכתבי הראשון אליך, כבר הסברתי כי לא רק שתוכנת בנארית הוצגה ע"י מרשתך כפתרון בסביבת עבודה DOS ולא חלונאית, אלא שהיא אינה תותנת פתרון לפונקציות הבאות:

- ניהול תוכניות עבודה.
- ניהול אתרים במשק סגור.
- ניהול לוחות זמנים.
- ניהול עבודות תכנון.

וזנה כי כן, תכנת חברת בנארית אינה תותנת מענה לדרישות המשרד.
4. במכתבי הראשון ציינתי כי משרדנו פעל בהתאם לחוק חובת מכרזים ותקנותיו ובהתאם לבקשתך אף פרטתי וציינתי התקנה לפיה פעל המשרד.

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

ממכלול האמור נובעת התשובה לשאלותיך בסעיף 2 למכתבך דהיינו:
בהתאם לתקנה 3 (29) על הגורם המקצועי לאותו ענין במשרד לחוות דעתו; מאחר
ובמערכות ממוחשבות עסקינן, הרי הגורם המקצועי הינו אגף מערכות מידע במשרדנו
ומנהלת האגף היא שחוותה דעתה בענין על סמך בדיקות וידע מקצועי.
גם התשובה החיובית לשאלתך השנייה באותו סעיף ברורה מאליה ונובעת מהעובדה
שציינתי כי משרדנו פעל בהתאם לתקנה 3 (29) לתקנות.
יתרה מזו - ההתקשרות עם חבי רמדור בהתאם לתקנה 3(29) אושרה לא במשרדנו בלבד
אלא אף עידי ועדת הפטור במשרד האוצר, בראשות מ [REDACTED] סגן בכיר לחשב
הכללי במשרד האוצר.
5. כבר אמרתי וחזרתי ואמרתי כי ההתקשרות עם חבי רמדור נעשתה עוד בספטמבר 97 -
לפיכך הן מהבחינה העובדתית והן מהבחינה העניינית אין כל מקום ואין כל אפשרות
לעכב ההתקשרות עם חבי רמדור.

בכבוד רב,

[REDACTED]
ס/בכיר ליועצת המשפטית

העתק: ע"ד ציפי בירן - יועצת משפטית.

מר משה רובינשטיין - מנהל תחום בכיר (מדיניות ובקרה).

גב' עדנה גביש - מנהלת אגף מערכות מידע.

Handwritten notes in the top left corner, including a circled number '322' and other illegible scribbles.

משרד המשפטים
מדינת ישראל
04-01-1998
דואר נכנס

STATE OF ISRAEL

מדינת ישראל

MINISTRY OF JUSTICE

משרד המשפטים

FACSIMILE TRANSMISSION

שידור בפקסימיליה

שעה: — Time:

תאריך: 4.1.98 Date:

מספר דפים כולל דף זה: 1+11 Number of pages:

היועץ המשפטי, משרד המשפטים
אל (כיוון) המשפטים, משרד המשפטים
היועץ המשפטי, משרד המשפטים

מאת: עוזי פוגלמן - מנהל מחלקת הבג"צים From:

פקס: 02-6708655 FAX:

טל: 02-6708590 או 02-6708591 TEL:

MESSAGE:

הודעה:

מדינת ישראל (המורה) 1/98 ח"כ כהן (ראש הממשלה)
המורה קהודה אצולן המ"צ איום 5.1.98
השדה 700.
אנו שמחים איתנו כפי שאתם
אשר ראוי לראות אתכם.

אם לא התקבל חלק מהחומר או שתקבל בצורה המקשה על קריאתו - נא להתקשר אלינו מיד

בג"ץ 1/98
איתן כבל ח"כ נ. ראש הממשלה ישראל
תאריך הגשה: 01/01/98

בית המשפט העליון

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית דין נבזה לצדק

מ.ט.ז.

ח"כ איתן כבל
ע"י בייכ עו"ד א. תוסייה כהן
ו/או א. שגב ו/או ע. כבירי
ו/או ל. פדידה ו/או א. כהן
מרח' דיסקין 5, ירושלים
טל' 02-5666211 פקסי 02-5666004

בעניין שבין :

העותר

- דגד -

1. ראש הממשלה, בנימין נתניהו
2. ממשלת ישראל
3. שר האוצר, יעקב נאמן
4. סגן שר השיכון והבינוי, ח"כ מאיר פורוש
5. ח"כ שמואל הלפרט

כולס ע"י פרקליטות המדינה
משרד המשפטים רח' צאלה א - דין
ירושלים.

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי ולצו ביניים

מוגשת בזאת לכבוד בית המשפט העליון, בשבתו כבית דין גבוה לצדק עתירה למתן צו על תנאי כדלקמן:

צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא יורה בית המשפט כי:

1. על המשיבים לפרסם את פרטי ההסכם אשר הושג בין המשיבים 1,3,4 ו- 5 בכל הנוגע לשינוי הקריטריונים של משרד הבינוי והשיכון בדבר זכאות לדירות בשכירות בשיכון הציבורי (להלן: "ההסכם")

2. ההסכם אשר הושג בין המשיב 1, המשיב 3, 4, 1 - 5 ואשר מתקן את הקריטריונים לזכאות הדיור הציבורי של הציבור החרדי (להלן: "ההסכם") הינו בטל.

3. ההסכם האמור הינו חסר תוקף בהיותו אי חוקי ונוגד את עקרונות היסוד של השיטה הדמוקרטית הישראלית.

4. לחילופין, כי על המשיבים להציב קריטריונים מחייבים שוויונים לכלל הציבור.

וכן ליתן צו ביניים, לפיו על המשיבים /או מי מטעמם להשאיר את המצב על כנו ולהימנע מלבצע כל פעולה על פי ההסכם, האת עד למתן פסק דין סופי בעתירה.

ואלה נימוקי העתירה:רקע עובדתי:

1. העותר הינו אזרח מדינת ישראל וחבר כנסת מטעם מפלגת העבודה.
  2. המשיבים 1,3,4, ו-5 הינם ראש ממשלת ישראל וחברי הכנסת אשר חתמו על ההסכם נשוא העתירה.
  3. המשיבה 2 הינה ממשלת ישראל אשר מעונינת להביא להצבעה בכנסת את ההסכם במסגרת החוק הידוע כחוק ההסדרים במשק ולהביא לאישורו.
  4. בין המשיבים 4,5 לבין המשיב 1 נערכו דיונים עם הבחורות של המשיב 1 לראש ממשלה במטרה להרכיב קואליציה.
  5. בדיונים אלו דרשו נציגי אגודת ישראל הקמת פרויקט דיור להשכרה לציבור החרדי וכפי הנראה סוכם כי פתרון בעיית הדיור לציבור החרדי יהיה בדיוור בשכירות בשיכון הציבור על ידי בנייה להשכרה ובקצאת דירות.
  6. ביום 16.12.1996 אישר שר האוצר, דן מרידור במכתב אל מאיר פרוש כי משרד הבינוי והשיכון יבנה 600 יחידות דיור שיעודו להשכרה באזורים אשר בהם קיימת תשתית של מוסדות חינוך וציבור. סוכם על תקצוב הפרוייקט וגודל הדירות. עוד הוחלט להוסיף לפרוייקט 80 יחידות דיור בצפת.
  7. ועדת הכספים של הכנסת אישרה את בקשת האוצר לתיקצוב התוכנית לבניה מיד עם תחילת שנת 1997.
  8. ועדה אשר הוקמה במשרד הבינוי והשיכון קבעה שהקריטריונים לזכאות לדירות להשכרה במגזר החרדי יהיו כי מי ש"תורתו אומנתו" יחשב כמי ש"מיצה את כושר את השתכרותו".
  9. סעיף 2.12 לנוהל הקצאת דירות בשכירות שהוציא משרד הבינוי והשיכון קובע תנאי לזכאות בדבר "מיצוי כושר השתכרות". לאור כלל זה כל מי שאינו נכה וכושר עבודתו מוגבל חייב לעבוד במשרה מלאה כדי למצות כושר השתכרות.
  10. לטענת סגן שר הבינוי והשיכון, מאיר פרוש - על פי מכתבו מיום 15.6.1997 לשר האוצר, יעקב נאמן, אין מלאי דירות המתאים לציבור החרדי.
- [א] מצ"ב מכתבו של שר הבינוי והשיכון מיום 15.6.1997 המסומן באות א' ומהווה חלק בלתי נפרד מעתירה זו.

על פי דברים מני מזוז:

"האם ניתן למצוא דרך אחרת להבטיח כי 680 הדירות יוקצו לתלמידי ישיבה בלבד? ינעתי ולא מצאתי דרך כזו, שתהיה גם חוקית, וכל שכן ראויה."

15. ביום 3.11.1997 פנה שר האוצר אל מבקרת המדינה בכדי לקבל פרוש לתנאי בדבר "מיצוי כושר השתכרות". על פי דברי שר האוצר יש לקבל את הפרוש כי גם מי ש"תורתו אמנותו" הוא מי שמיצה את כושר השתכרותו. סימוכין לפרשנות זו מבקש שר האוצר למצוא בדו"ח השנתי של מבקר המדינה לשנת 1994 (דו"ח שנתי 94).
- [ד] מצי"ב העתק מכתבו של שר האוצר מיום 3.11.1997 המסומן באות ד' ומהווה חלק בלתי נפרד מכתב העתירה.
- [ה] מצי"ב החלק הרלוונטי מדו"ח מבקר המדינה לשנת 1994 (דו"ח שנתי 94) המסומן באות ה' ומהווה חלק בלתי נפרד מכתב העתירה.
16. מכתבו של שר האוצר נענה ביום 11 בנובמבר 1997 כי היועץ המשפטי לממשלה נתן חוות דעת בסוגיית האם מי ש"תורתו אומנותו" הוא בבחינת מי שמיצה את כושר השתכרותו וזאת בהתאם לבקשת מנכ"ל משרד האוצר. עוד נענה שר האוצר כי חוות הדעת מחייבת את הרשות המבצעת ומשקפת מבחינתה את הפרשנות הנכונה של הדין הקיים.
- [ו] מצי"ב מכתב של מבקרת המדינה, מריס בן פורת מיום 11.11.1997 המסומן באות ו' ומהווה חלק בלתי נפרד מכתב העתירה.
17. לקראת קיום ההצבעות על חוק ההסדרים במשק נודע לעותר על כוונת המשיב 1 לאשר קריטריונים חדשים הטגדים את חוות דעתו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה מיום 12.8.1997 במסגרת הסכמים להעברת החוק הידוע כחוק ההסדרים במשק.
18. ביום 30.12.1997 פנה העותר ליועץ המשפטי לממשלה בכדי לעצור את נסיון של סגן שר הבינוי והשכון ביחד עם ראש הממשלה לקבוע את הקריטריונים כאמור לעיל וזאת מאחר ויש בקריטריונים אלה משום אפליה כלפי קבוצות אוכלוסיה אחרות הנדרשות לתנאי זה.

עוד ציין העותר במכתבו כי במידה ולא ימצא סעד אצל היועץ המשפטי לממשלה יאלץ לפנות לבית המשפט העליון בכדי שיפסוק בנושא.

[ז] מצ"ב מכתבו של העותר ליועץ המשפטי לממשלה מיום 30.12.1997 המסומן באות ז' ומהווה חלק בלתי נפרד מכתב העתירה.

19. משתשובתו של היועץ המשפטי לממשלה בוששה להניע פנה העותר למשרד היועץ המשפטי לממשלה וזאת בכדי לסבל את תשובתו. על פי שיחת טלפון שערך העותר עם העוזרת של היועץ המשפטי לממשלה, אתי כהן, הוכתבה לו תשובת היועץ המשפטי כלהלן:

" החסדר המוצע עתה על דעתנו הוא שלקטגוריות זכאות לדירות בשכירות בשיכון הציבורי תיווסף קטגוריה של "לומד" שתכלול באורח שיויוני סטודנטים ותלמידי ישיבות הזאת לתקופה מוגבלת, ורק בתנאי של קיומו של מלאי דירות."

[ח] מצ"ב נוסח ההסדר כפי שהוכתב לעותר בטלפון.

20. המשיב 1 והמשיבים 3,4 הגיעו להסכם על פי הנוסח אשר הוכתב לעותר בדבר הוספת קטגוריה של "לומד" בכדי להרחיב את מעגל הזכאים ולכלול את תלמידי הישיבות על אף שטרם הגיעו לכלל "מיצוי כשור השתכרות". - הסכם נשוא העתירה.

21. ההסכם בו מדובר הינו הסכם בעל השלכות כלכליות מרחיקות לכת על תקציב המדינה מאחר ומדובר בהעברת תקציבים במליוני שקלים לשם הקמת יחידות דיור לציבור החרדי.

22. העותר פנה לוועדה לביקורת המדינה ומבקרת המדינה בתלונה על ההסכם שנחתם בין המשיבים.

23. המשיב 2 הודיע ביום 31.12.1997 כי לא נחתם כל הסכם אשר בכדי לשכנע חברי כנסת להצביע בעד החוק.

הטיעון המשפטי:האפליה - חוסר שוויון:

24. ההסכם נשוא העתירה מפלה בין אנשים הזקוקים לדיוור ציבורי על רקע השתייכותם למגזרים שונים. ההצעה לקביעת קריטריון בדבר "לומד" מתאים למשתתפים לציבור החרדי בהיות "תורתם אומנתם". אין ציבור נוסף המשתתף לגדר ההגדרה "לומד", ויאמר, כי ציבור הסטודנטים אשר לכאורה נופל לגדר ציבור "לומד" אין ביכולתו לממן דיוור ציבורי מבלי לעבוד אפילו באופן חלקי וזאת בניגוד לציבור החרדי המקבל כספים נוספים מהמדינה. ככל שניתן להסיק מהסיכום בין המשיבים - הגדרת "לומד" כוללת בני זוג נשואים שאינם עובדים - הגדרה אשר מוציאה מגדרה את כלל הסטודנטים הנשואים. סטודנטים אשר נשואים ואינם עובדים - אין להם צורך בעזרה לדיוור ממשלתי שכן את תמיכתם הם מוצאים במקורות אחרים. ולמען הבהרת הדברים, בניגוד ללימוד בישיבות על הסטודנטים לשלם שכר לימוד אשר ברוב מוסדות החינוך הינו שכר לימוד גבוה.
25. אפליה נוספת קיימת בין הציבור ה"לומד" לבין ציבור שאינו "לומד". אין כל הצדקה להפלות בין מגזרים אלו כאשר הדיוור נועד להגן על שכבות האוכלוסייה החלשות. אף אם יקבע קריטריון בדבר ציבור "לומד" המגן השכירות ובכך יכלול ציבור סטודנטים נעם כי באופן חלקי בלבד אין בכך כדי לכלול ציבור אשר אינו לומד ועובד באופן חלקי ועל כן אינו עומד בקריטריון החדש אשר נקבע.
26. המונח "לומד" הינו מונח עמום במכוון במטרה לעקוף את המונח "תורתו אומנתו". ממונה זה לא ניתן להסיק האם "לומד" כולל אדם אשר עובד שעתיים וממשיך ללמוד או שמה מדובר באדם שכלל אינו עובד. מכאן, ניתן גם להסיק כי מונח זה הינו כה רחב וכולל גם כל אדם אשר לומד שעתיים ביום ושאר זמנו נותר פנוי וזאת ללא כל צורך במימוש יכולתו". לכל פרשנות אשר תינתן יש מספר אנשים הנמצאים מחוץ לקטגוריה האמורה ואחרים הנמצאים בגדר "לומד" על אף שאין הם בגדר מי שמיצו את כושר השתכרותם.
27. הקריטריון החדש אשר נקבע יעודו אחד - לעקוף את ההגבלה בדבר "מיצוי כושר השתכרות" למען הציבור החרדי. אין בשיקול העומד מאחורי הקריטריון האמור שיקול כלכלי או ענייני אחר.
28. הקריטריון החדש נוגד את חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. עקרון השוויון מחייב דין אחד לכול, ואינו שולל דינים שונים לאנשים שונים. עקרון השוויון דורש כי קיומו של דין מבחין יקבע על פי טיב העניין ומהותו. מכאן שהפליה אסורה קיימת באותם מצבים שבחם דין שונה לאנשים השונים זה מזה מבוסס על טעמים שאין בהם כדי להצדיק בחברה חופשית ודמוקרטית הבחנה ביניהם -דבר המתקיים בעניין שלפנינו.

29. במקרה שלפנינו השוני העובדתי שבין חקבוצות המתוארות לעיל אינו קיים במישור אשר לגביו מתבקש בית המשפט לשקול את המגורים השונים - מישור השכבות החלשות בחברה הישראלית. לאור האמור מדובר בשרירות, חוסר צדק וחוסר הסבירות.

30. משיש לכאורה חוסר שוויון על פי ההסכם בין המשיבים עובר נטל הראיה אל המשיבים להראות כי אין בהסכם זה משום חוסר שוויון.

• ראה: בג"צ 4541/94 אליס מילר נ' שר הבטחון, מט (4) 94

• ראה: בג"צ 721/94 אל על נתיבי אויר לישראל נ' דניטוביץ, מח (5) 749.

• חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

• ראה: בג"צ 153/87 לאה שקדיאל נ' השר לענייני דתות, מב (2) 221.

שיקולים זרים ומטרות זרות:

31. השיקולים אשר הינחו את המשיבים בקבלת ההסכם היו שיקולים בכדי להעביר את חוק החסדרים בכנסת. מתוך שיקולים אלה ביקשו המשיבים 4,5 המייצגים את המגזר החרדי לקבוע הסכם עוקף את הקריטריון בדבר "מיצוי כושר השתכרות" אשר לכאורה לא יהיה מפלה. השיקול אשר נשקל לצורך הקריטריון אינו שיקול רלוונטי לנושא הנדון אשר הוא - קידום אוכלוסיות מצוקה - בכל מגזר שהוא. אין מגזר אחד עדיף על אחר רק בשל היותו לדוגמא - חילוני או דתי.

32. הבחינה המהותית לא נעשתה בנושא שלפנינו והנימוקים אשר הביאו לידי ההחלטה בדבר הקריטריון "לומדי" נלמדת למעשה מהצירופים לכתב העתירה.

33. יאמר כי השיקולים הזרים נועדו לשמש מטרה זרה - קביעת קריטריונים מפלים לסובת המגזר החרדי אשר "תורתו אומנתו" באופן גורף וכולל.

• ראה: בג"צ 465/89 רסקין נ' המועצה הדתית ירושלים ואחי, פ"ד מד (2) 673.

• ראה: בג"צ 98/69 ברנמן נ' שר האוצר, כג (3) 693.

• ראה: ספרו של רענן הר זהב המשפט המינחלי הישראלי הוצאת שנהב תשנ"ז 1996 בעמ' 437.

שרירות, חוסר תום לב וחוסר הניגות:

34. ההחלטה אשר קיבלו המשיבים וההסכם נועה בשרירות משקבע קריטריון בגדר "לומדי" על מנת להסדיר את היחסים בין המשיב 1 למשיבים 4,5.

• ראה: פס"ד בג"צ 4267/93 אמית נ' ראש הממשלה, מז (5) 441.

גילוי החסכמים

35. הלכה פטוקה היא בפני בית משפט זה כי יש לגלות הסכמים קואליציוניים. מקל וחומר כי יש לגלות את ההסכם האמור וזאת בכדי להביא לידיעת העותר, הציבור ובית המשפט את השיקולים אשר שקלו הצדדים ואת המטרות אותם ניסו להשיג עם חתימת ההסכם.
- ראה: בג"צ 1635/90 יוסף זרזיבסקי נ' ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, מה (1) 749

הליך מינהלי תקין

36. הפעולות אשר נעשו על ידי המשיבים נעשו שלא על פי הליך מינהלי תקין וההסכם אשר חושג בין הצדדים הושג שלא על פי כללי המשפט המינהלי כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון.
- ראה: בג"צ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, לו (3) 29.
- רענן הר זהב, המשפט המינהלי הישראלי הוצאת שנתב תשנ"ז 1996.

חסר סבירות:

37. אף אם יקבע כבוד בית המשפט כי נקבעו שיקולים רלוונטים לשם קביעת הקריטריונים וההסכם הרי שהמשקל אשר ניתן לשיקולים אלה הוא חסר פרופורציה למשקל האמיתי של שיקולים אלה. בין היתר, היות המגור החרדי מגור אשר אף בו קיימות בעיות של שכבת אוכלוסיה חלשה, אין די בכך כדי לקבוע כי יש לקבוע קריטריונים מיוחדים למגור זה.
38. אין האינטרסים אשר נלקחו בחשבון על ידי המשיבים עולים בקנה אחד עם המטרה אשר הדיור הציבורי נועד להשיג. מטרת הדיור הציבורי לעזור לשכבות האוכלוסיה הנכשלות באשר הן ואילו המשיבים מבקשים לקדם את האוכלוסיה החרדית וזאת מבלי לשקול את כל השיקולים הרלוונטים ובפרט את הפגיעה הצפויה באוכלוסיה אשר אינה עומדת בקריטריונים החדשים אשר הוכתבו.
39. בבחינת שיקול הדעת הסוביקטיבי נראה כי השיקולים אשר נשקלו הינם שיקולים בלתי סבירים כאשר המשיבים לא שקלו את כל השיקולים הנדרשים בכדי להגיע למסקנת הנדרשת ואילו בבחינת שיקול הדעת האוביקטיבי נראה כי האדם הסביר היה מוצא פתרון שונה מזה אשר אליו הגיעו המשיבים.

- ראה: ספרו של רענן הר זהב המשפט המינהלי הישראלי הוצאת שנתב תשנ"ז - 1996 עמ' 510.

הרבטחה המינהלית:

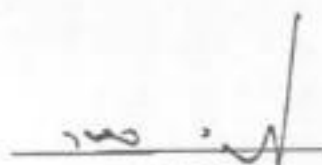
40. באשר לביקורת בית המשפט על הרבטחה המינהלית - משניתנה הרבטחה המינהלית על בית המשפט לבחון אותה על פי הלכות בית המשפט בדבר הבטחה מינהלית ודיני החוזים הכלליים בשינויים המחוייבים.

41. שיקולי ההגיונות הציבורית מחייבת שלא להכיר בהסכם שלא נחשף בהסכם מחייב בנסיבות אלה. על השלטון לרכוש את אמון הציבור על ידי חשיפת ההסכמים לביקורת הציבור. במקרה זה דרושה, קביעת בית משפט נכבד זה כי הסכם שלא נחשף, כאשר מדובר בתנאים כגון אלה אשר להם השלכה על כלכלת המדינה וכאשר מדובר בהיקף כספי גדול, אינו הסכם תקף. קביעה שכזו חיונית לשם שמירה על עקרונות המנהל התקין.

42. באשר לחובת תום הלב - שני הצדדים להסכם זה פועלים במודע בניגוד לחוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה. בית המשפט נדרש לקבוע כי הנסיון לעקוף את זרישות החוק נוגד את כללי המנהל התקין וכי חובת תום הלב משליכה על ההסכם מחייבת את פטילתו.

אשר על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו על תנאי כמבוקש בכותרת עתירה זו ולעשותו החלטי, ולחייב את המשיבים בהוצאות העותר לרבות שכ"ט עו"ד.

ירושלים, היום 1 לחודש ניסן 1998.

עמרי כבירי, עו"ד

ב"כ העותר

תצהיר

אני הח"מ איתן כבל ת.ו. לאחר שהוזהרתי ע"י עו"ד כי עלי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אחיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת בכתב כדלקמן:

1. הריני מאשר כי האמור בסעיפים 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13 נכון לפי מיטב ידיעתי ואמונתי.
2. הריני מאשר כי האמור בסעיפים 22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37 נכון על פי היעוץ המשפטי שקיבלתי והשבדות המצוינות בו נכונות לפי מיטב ידיעתי ואמונתי.

אני מצהיר בזאת כי זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי זה אמת.
ולראיה באתי על החתום היום 1 לחודש ינואר, 1998

איתן כבל
איתן כבל

בפני, עו"ד עמרי כבירי, הופיע במשרדי ברח' דיסקין 5 ירושלים ביום 1 בחודש ינואר 1998 מר איתן כבל, (אשר זוהה על ידי על פי ת.ו. [REDACTED]) ולאחר שהוזהרתי כי עליו לאמר את האמת וכי אם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אישר את נכונות תצהירו זה וחתם עליו בפני.

[REDACTED]
עמרי כבירי, עו"ד

פניות קבולת
שקב לתיבת

מדינת ישראל

הלשכה המשפטית

משרד הבינוי והשיכון
ראש לשכת המנכ"ל
28-07-1997
ותקבל

ירושלים, כ"ב בתמוז, תשנ"ז
27 ביולי, 1997
סימוכין: 270719970090
תיק: 3/18

אל: מר משה רובינשטיין
מנהל תחום בכיר מדיניות ובקרה

הנדון: חייל השקעות ונכסים בע"מ - 42 יח"ד בשלומי

הנני להודיעך בזאת כי החברה שבנדון מילאה אחר המתבקש ממנה וחתמה על כתב השיפוי והיעדר התביעות הרצ"ב. לפיכך אין מניעה מבחינת לשכתנו לשחרור הערבות.

בברכה,

יוליאנה גלנטז, עו"ד
הלשכה המשפטית

העתק: מר איציק אלישע, חשב המשרד [בצרוף העתק מכתב השיפוי]
מר אגון לביא, מנהל מינהל תכנון והנדסה [בצרוף העתק מכתב השיפוי]
הגב' שרה צימרמן, מנהלת אגף נכסים ודיוור
מר וילי קרפ, מנהל מחוז חיפה

החתימה

פרוייקט לבניית 42 יחידות דיור בשלומי - חוזה מסי 55/33491/94
נבנה ע"י חייל השקעות בע"מ ח.פ. 511440133

כתב שיפוי

1. א. אנו מוסמכי החתימה מטעם חברת חייל השקעות ונכסים בע"מ ח.פ. 511440133 (להלן: החברה), מתחייבים בזאת לשפות ואו לפצות את משרד הבינוי והשיכון ואו כל גורם אחר מטעמו עם דרישתו הראשונה על כל טענה ואו דרישה ואו תביעה ואו פיצויים ואו דמי נזק ואו הוצאות אחרות מכל מין וסוג שהוא, שייגרמו למשרד הבינוי והשיכון כתוצאה מטענות ותביעות מצד רוכשי דירות ואו ואו כל גורם אחר הקשור לפרוייקט לבניית 42 יחיד בשלומי, חוזה מסי 55/33491/94, ומבלי שהחברה תהיה רשאית להעלות טענות כנגד גובה החיוב.

ב. אם תוגש תביעה נגד המדינה בגין דירות אלה תאפשר המדינה לחברה ועל חשבון החברה להשתתף עם המדינה בניהול ההגנה נגד התביעה.

2. אנו מצהירים כי אין לנו ולא תהא לנו או למי מטעמנו כל תביעה או דרישה או טענה מכל מין וסוג שהוא כלפי משרד הבינוי והשיכון ואו נגד כל אדם או גוף אחר הפועל בשמו בכל הנוגע והכרוך בפרוייקט שבנדון.

ולראיה באנו על החתום

השקעות ונכסים בע"מ

חתימה

שם

אישור

אני הח"מ ד"ר כהן עייד, מאשר בזאת כי החתומים לעיל הינם מורשי החתימה של החברה, בצרוף חותמת החברה וכי הנ"ל חתמו בפני על כתב שיפוי זה.

חייל סוף-ע"מ

34277

משרד הבינוי והשיכון, חיפה

חתימה

ליאון

משרד הבינוי והשיכון

אגף שיקום שכונות חברתי

ירושלים, כ"ו בסיון, תשנ"ז
2 ביולי, 1997

סימולין: 020719970020

משרד הבינוי והשיכון ירושלים
לשכת המנהל הכללי
6 E 07. 1997
דואר נכנס
סס.....ח"ה

משרד הבינוי והשיכון
ראש לשכת המנכ"ל
14-07-1997
נתקבל

לכבוד
עו"ד ציפי בירן
היועצת המשפטית
משרד הבינוי והשיכון

שלום רב,

הנדון: בג"צ 2814/97 נגד משרד החינוך והתרבות וממשלת ישראל

הנני מכהנת כמנהלת האגף לשיקום שכונות חברתי במשרד הבינוי והשיכון וכיו"ר הצוות הבין-מוסדי לשיקום השכונות בו שותפים כל משרדי הממשלה השותפים לתוכנית זו. צוות זה מופקד על קביעת מדיניותה המקצועית של התוכנית.

להלן הערותי לסעיפים המתייחסים לתוכנית שיקום השכונות, המופיעים בצו על תנאי ובנימוקי העתירה למתן צו זה (בג"צ 2814/97).

א. צו על תנאי

סעיף 3 -

העותרים מבקשים לכלול בפרויקט שיקום השכונות את ישובים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי הממוקמים במיקום נמוך בדרוג החברתי-כלכלי של הישובים העירוניים בישראל (עפ"י פרסום הלמ"ס 1039, לוח מס' 2, עמ' 40. רצ"ב צילום הלוח בנספח מס' 1).

שתי הערות עקרוניות לצו שהוגש ע"י העותרים:

1. פרויקט שיקום השכונות, עפ"י המשתמע משמו, מיועד לפעול בשכונות במצוקה ולא רק בישובים שלמים.

לעיתים עשויה מצוקתם של תושבי שכונה בעיר מבוססת להיות עמוקה יותר מזו של תושבי ישוב שלם הממוקם במיקום נמוך במדרג החברתי-כלכלי של כלל הישובים העירוניים בישראל באותה שנה. ואכן, מבין 137 האזורים שנכללו בפרויקט מראשיתו - 118 הינן שכונות עירוניות ו- 19 הינם ישובים עירוניים שלמים.

2. הקריטריון עליו מתבססים העותרים - מיקומו היחסי של הישוב בדרוג החברתי-כלכלי של הישובים בישראל, מהווה אמנם קריטריון מרכזי, אולם לא בלעדי, על פיו מתקבלת ההחלטה לגבי הכללת שכונה/ישוב בפרויקט שיקום השכונות.

קריטריון זה מתבסס על מאפייני אוכלוסיית הישוב בלבד ולא להיבטים נוספים העשויים להשפיע על הכללתם של שכונה/ישוב בפרויקט, כגון- שיקולים פיזיים, שיקולים תכנוניים.

נימוקי העתירה

סעיף 9 א'

תוכנית שיקום השכונות נועדה מראשיתה לפעול באזורים עירוניים בהם יש ריכוז גבוה של אוכלוסייה המאופיינת במצוקה רב מימדית (חברתית, כלכלית פיזית ודיורית).

בקביעת התחולה של תוכנית זו לא הייתה התייחסות ליוצאי אסיה-אפריקה בלבד (כפי שצוטט מתוך תוכנית העבודה של אגף לשח"ר לשנת הלימודים התשנ"ז, עמ' 31).

ראה להלן פרוט רשימת הקריטריונים להכללת שכונות בפרויקט בהתייחסותי לסעיף 9 ב' בכתב העתירה.

סעיף 9 ב'

להלן פרוט הקריטריונים להכללת שכונה/ישוב בפרויקט ומשקלם היחסי. קריטריונים אלו אושרו ע"י הצוות הבינמוסדי לשיקום השכונות בישיבתו בתאריך 31.1.95 ומתפרסמים גם בקובץ הנהלים של משרד הבינוי והשיכון החתום ביחתימתו של מנכ"ל המשרד (הוראה מס' 05/11 בתוקף מיום 1.11.95, רצ"ב בנספח מס' 2).

קריטריונים המתייחסים לשכונה עצמה (50%)

- מצוקה רב מימדית של תושבי השכונה - דיורית, חברתית, וכלכלית.
- (כל משרד מתבקש להתייחס למדדים נוספים של מצוקה שהינם בתחום טיפולו היעודי).
- ליקויים בתשתיות הפיזיות (מדרכות, תאורה, ניקוז וכו').
- חוסר במוסדות ציבור מרכזיים בשכונה ובשירותים חברתיים נגישים.
- ריכוז של קבוצות עולים המחייבות התייחסות מיוחדת.
- השכונה נתפסה כבעלת זהות נפרדת בעיני תושביה ויתר תושבי העיר.

קריטריונים אורבניים המתייחסים למיקומה של השכונה בעיר (20%)

- (א) קיום פער בין השכונה וסביבתה (קיום אזורי בניה חדשים בסמוך לשכונה)
- (ב) השכונה גובלת בשכונת שיקום נוספת (הכללת השכונה בפרוייקט תסייע גם להאצת תהליך השיקום של השכונה הכלולה כבר בפרוייקט).
- (ג) מצבה חברתי-כלכלי הכולל של אוכלוסיית הרשות המקומית עפ"י דרוג האחרון שפורסם ע"י הלמ"ס ומשרד הבינוי והשיכון ומשרד הפנים.
- (ד) חוזק הרשות המקומית עפ"י נתוני משרדי הפנים (מקורות הכנסה מארנונה למגורים ומשטחי מסחר, תעשייה וכו'...).

קריטריונים לבחינת ישימות הפרוייקט (30%)

- (ו) מעמדה הסטטוטורי העתידי של השכונה בתכנון פינוי, שינוי יעוד למסחר.
- (ז) האם ההתערבות בעיתוי מידי עשויה למנוע תהליך הדרדרות.
- (ח) מידת יכולתה של הרשות המקומית להפעיל חלקה בתכניות חברתיות או להשתתף בביצוע התוכניות בתחום הפיזי.

משרד הבינוי והשיכון

אגף שיקום שכונות חברתי

משרד הבינוי והשיכון

סעיף 9 (ג')

רשימת השכונות והישובים הכלולים בפרויקט שיקום השכונות במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי המובאת ע"י העותרים בכתב התביעה - אינה מלאה.

בפרויקט שיקום השכונות נכללו מראשיתו ועד לסוף שנת 1996 - 14 שכונות וישובים בשני מגזרים אלו. (מתוך סה"כ 137 שכונות וישובים עירוניים שנכללו בו).

להלן רשימת שמות שכונות וישובים אלו עפ"י שנת הכללתם בפרויקט.

מנתוני הלוח שהובא לעיל עולה כי בשנים האחרונות נקטה הממשלה במדיניות של העדפה מתקנת, לפיה מספר הישובים והשכונות שנכללו בכל שנה בפרויקט מסרב שני מגזרים אלו נבנה מחלקם היחסי באוכלוסיה העירונית בישראל, בכונתנו להמשיך במדיניות זו גם בשנים הבאות.

סעיף 20 ב')

לטענתנו של עותר 3 (מהדי טורי) המתגורר בישוב רחט בנגב, ברצונו לציין כי הצוות הבינומסדי בתשובתו בתאריך 29.4.97 (ראה נספח מס' 3) בהן אפשרות הכללתו של ישוב זה בתוכנית שיקום השכונות בשנת 1997. ברם, לנוכח הערותיהם של מספר חברים בצוות בדבר קשיי ביצוע שהתגלו במשרדיהם ביישום התוכנית שונות שהופעלו בישוב זה, הוחלט לערוך תחילה בדיקה כיצד ניתן להתאים יעדי התוכנית ודרכי הפעלתה למאפייניו היחודיים של ישוב זה, בדיקה זו נמצאת בשלבי ביצוע.

משרד הבינוי והשיכון

אגף שיקום שכונות חברתי

שכונות וישובים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי שנכללו בפרויקט שיקום השכונות, עפ"י שנת הכללה

שנה	עד 1992	1993	1994	1995	1996	שם שכונה/ישוב
סה"כ שכונות שנכללו	104	13	9	10	1	
מתוכם במגזר הערבי והדרוזי **	5	3	2	3	1	
שמות השכונות	לוד-שכונות ערביות רמלה-שכונות ערביות מעלות-תרשיחא תל אביב - עניאמי חיפה-ואדי ניסנאס	חיפה - חליסה אום אל פחם-מרכז בית גיאן (3)	גיאסר אל זרקא נצרת-איזור השוק	סאג'ור (ד) ירכא (ד)	עכו-עיר עתיקה	

* עפ"י החלטות ממשלה

** ישובים במגזר הדרוזי צוינו בסימון (ד)

בכבוד רב,
א. א. א.
חגית חובב
מנהלת אגף
שיקום שכונות חברתי

העתק: הרב מאיר פרוש - סגן שר הבינוי והשיכון
הארב מאיר שלמה גרינברג - מנכ"ל המשרד

שיוך לאשכול	דירוג	ערך המדד	הרשות המקומית
-------------	-------	----------	---------------

4	53	-0.705	רינה
4	54	-0.683	אבו סנן
4	55	-0.671	דבוריה
4	56	-0.660	מצפה רמון
4	57	-0.655	שבלי
4	58	-0.642	הצור הגלילית
4	59	-0.640	עין מאהל
4	60	-0.627	טורעאן
4	61	-0.619	נלגזליות
4	62	-0.611	ביתר עלית
4	63	-0.607	ימיע
4	64	-0.597	כפר ברא
4	65	-0.563	נצרת
4	66	-0.562	באר שבע
4	67	-0.556	סאנזר
4	68	-0.556	ערעה
4	69	-0.552	באקה אל-גרביה
4	70	-0.529	אנסאל
4	71	-0.514	בית שאן
4	72	-0.501	רמלה
4	73	-0.499	טבריה
4	74	-0.493	נצרת עילית
4	75	-0.468	עספיא
4	76	-0.461	ירכא
4	77	-0.452	יאנוח-נ'ת
4	78	-0.449	בני ע'יש
4	79	-0.445	כפר כמא
4	80	-0.441	אור יהודה
4	81	-0.420	קרית שמונה
4	82	-0.405	לוד
4	83	-0.391	רכסים
4	84	-0.391	דאלית אל-כרמל
4	85	-0.387	כפר יאסיף
4	86	-0.346	אשדוד
4	87	-0.340	טייבה
4	88	-0.339	קרית ים
4	89	-0.326	בית שמש
4	90	-0.324	סירה
4	91	-0.320	בני ברק
4	92	-0.316	צפת
4	93	-0.262	קרית עקרון
4	94	-0.258	יקנעם עילית
4	95	-0.249	קרית אתא
4	96	-0.237	אבו גוש
4	97	-0.224	עפולה
4	98	-0.207	כפר קרע
4	99	-0.203	בית נץ
4	100	-0.195	ע'צ'ר
4	101	-0.169	נ'ת

שיוך לאשכול	דירוג	ערך המדד	הרשות המקומית
-------------	-------	----------	---------------

1	1	-2.362	רהט
1	2	-1.879	תל שבע
1	3	-1.800	אומקים
1	4	-1.772	מסעדה
1	5	-1.657	שדרות
1	6	-1.633	ג'סר א-זרקה
1	7	-1.525	כפר מנרא
1	8	-1.500	אור עקיבא
1	9	-1.490	כאבול
1	10	-1.480	נ'דיידה-סכר
1	11	-1.469	כפר כנא
1	12	-1.407	מג'ל שמש
1	13	-1.395	בועיינה-נוג'ידאת
1	14	-1.384	טובא-זנגריה

2	15	-1.325	ביר אל-מכסור
2	16	-1.310	טמרה
2	17	-1.302	קרית מלאכי
2	18	-1.275	נחף
2	19	-1.266	שעב
2	20	-1.261	עין קנייא
2	21	-1.238	מנאר
2	22	-1.223	אעבלין
2	23	-1.205	סח'ינון
2	24	-1.192	משהד
2	25	-1.184	ירוחם
2	26	-1.175	בוקעאתא
2	27	-1.166	נתיבות
2	28	-1.157	דיד הנא
2	29	-1.122	שלומי
2	30	-1.085	עילות
2	31	-1.076	קרית גת

3	32	-1.040	עראבה
3	33	-1.025	פוריוויס
3	34	-1.018	עכו
3	35	-1.003	דיד אל-אסד
3	36	-0.999	ע'ילבון
3	37	-0.986	בענה
3	38	-0.973	עמנאל
3	39	-0.958	מג'ד אל-כרום
3	40	-0.955	כאוכב אבו אל-חיני
3	41	-0.947	אשקלון
3	42	-0.938	בסמת טבעון
3	43	-0.906	דימונה
3	44	-0.865	מעלות-תרשיחא
3	45	-0.850	סירת הכרמל
3	46	-0.839	קלנסווה
3	47	-0.812	שפרעם
3	48	-0.810	אום אל-פחם
3	49	-0.783	כפר קאסם
3	50	-0.752	כסרא-סמיע
3	51	-0.741	מג'ל העמק
3	52	-0.738	קרית ארבע

לוח 2- הרשויות המקומיות לפי סדר עולה של המדד החברתי-כלכלי, דירוג ושייך לאשכול (המשך)

הרשות המקומית	ערך המדד	דירוג	שייך לאשכול
אפרתה	1.073	153	7
תל אביב-יפו	1.095	154	7
ראשון לציון	1.138	155	7
נבעת זאב	1.176	156	7
ראש פינה	1.199	157	7
כפר סבא	1.257	158	7

קרית טבעון	1.335	159	8
יסוד המעלה	1.378	160	8
אבן יהודה	1.409	161	8
מבשרת ציון	1.428	162	8
רמת ישי	1.490	163	8
גני תקווה	1.505	164	8
הרצליה	1.517	165	8
מרדשיה	1.532	166	8
נבעת שמואל	1.541	167	8
רמת נן	1.551	168	8
אורנית	1.605	169	8
קרית אונו	1.614	170	8
רעננה	1.647	171	8
אלפי מנשה	1.669	172	8
בית אריה	1.723	173	8
מטולה	1.759	174	8

כנרת (מושבנה)	1.989	175	9
נבעתיים	2.022	176	9
כפר תבור	2.072	177	9
כוכב יאיר	2.107	178	9
אלקנה	2.130	179	9
נווה אפרים	2.260	180	9
רמת השרון	2.270	181	9
רמות השבים	2.323	182	9
מכבים-רעות	2.327	183	9
מיתר	2.462	184	9

להבים	2.762	185	10
כפר שמריהו	2.983	186	10
עומר	3.123	187	10
סביון	3.709	188	10

הרשות המקומית	ערך המדד	דירוג	שייך לאשכול
זמר	-0.142	102	5
כרמיאל	-0.127	103	5
ראמה	-0.121	104	5
נצלס	-0.099	105	5
בית דגן	-0.079	106	5
גדרה	-0.078	107	5
מגדל	-0.072	108	5
קצרין	-0.066	109	5
ערד	-0.055	110	5
נש (נוש חלב)	-0.047	111	5
כפר יונה	-0.038	112	5
חדרה	-0.031	113	5
יבנאל	-0.027	114	5
נתניה	-0.024	115	5
סקיעין	0.003	116	5
נהריה	0.033	117	5
חורמיש	0.085	118	5
באר יעקב	0.107	119	5
מסוטה	0.134	120	5
קדימה	0.136	121	5

אריאל	0.211	122	6
בנימינה	0.223	123	6
אליכין	0.241	124	6
יבנה	0.259	125	6
פרדס חנה	0.283	126	6
אזור	0.294	127	6
עתלית	0.311	128	6
ראש העין	0.317	129	6
ירושלים	0.330	130	6
גן יבנה	0.368	131	6
בת ים	0.388	132	6
נשר	0.460	133	6
מעליא	0.504	134	6
תל מונד	0.506	135	6

סנחמיה	0.599	136	7
נבעת עדה	0.664	137	7
מעלה אפרים	0.671	138	7
אילת	0.674	139	7
מעלה אדומים	0.676	140	7
קרית ביאליק	0.703	141	7
יהוד	0.724	142	7
זכרון יעקב	0.772	143	7
נס ציונה	0.794	144	7
קרית מוצקין	0.825	145	7
קרני שומרון	0.912	146	7
מזכרת בתיה	0.912	147	7
חיפה	0.977	148	7
הוד השרון	0.995	149	7
רחובות	0.999	150	7
פתח תקוה	1.002	151	7
חולון	1.050	152	7

מדינת ישראל
 משרד הבינוי והשיכון

הוראה מס': 05/11		"המלצות להכללת שכונות בפרוייקט השיקום בתכנית תנופה וחיזוק וגריעת שכונות מתכניות אלו"			פרק כס': 05
דף 1 מתוך 6 דפים	בתוקף מיום: 1.11.95	תאריך פרסום:	לידיעה: כללית	תחולה: כללית	נושא הפרק: שיקום שכונות

1. כללי

נוהל זה בא לקבוע את הליך ההכנה להכללת שכונות חדשות בפרוייקט שיקום השכונות והתוכניות הפועלות במסגרתו, ולגריעתן מהתוכנית והגשת המלצות לשר הבינוי והשיכון לשם העברתן להחלטת הממשלה.

2. מטרות

מטרת הנוהל לקבוע קריטריונים ועקרונות פעולה ולמסד הליכי עבודת כאשר להכללת שכונות בפרוייקט שיקום השכונות, בתוכנית "תנופה" ובתוכנית "חיזוק" וסיום הפעילות בן.

3. פרוייקט שיקום השכונות:

(א) פרוייקט שמטרתו לשפר איכות החיים בשכונות, בתחום הפיזי ובתחום חברתי, וכן להגדיל מרחב ההזדמנויות לקידום האישי של תושביהן.

(ב) החלטת ממשלה - החלטה על הכללת שכונה בפרוייקט והחלטה על סיום הפעילות בה. הן נקבעות ע"י הממשלה או וועדת שרים שהוסמכה לכך.

שר הבינוי והשיכון אחראי מטעם הממשלה על פעילותו הכוללת של הפרוייקט ועל הגשת ההצעות לממשלה על הכללתן של שכונות בפרוייקט השיקום וסיום הפעילות בן.

(ג) צוות בינמוסדי - הנוף המקצועי בו משתתפים נציגים מכל משרדי הממשלה והמוסדות השותפים בפרוייקט - משרד הבינוי והשיכון, משרד העבודה והרווחה, משרד החינוך והתרבות, משרד הבריאות, משרד הפנים, חברת המתנסי"ם והסוכנות היהודית.

(ד) יו"ר הצוות הבינמוסדי - מנהל האגף לשיקום שכונות חברתי. היו"ר הוא המתאם בין משרדי הממשלה והמוסדות השותפים בפרוייקט השיקום.

2	דף	בתוקף	תקון מס':	הוראה מס':	הנושא: שכונות בתכנית
6	מתוך	מיום:		05/11	תנופה וחזוק
	דפים	1.11.95			

(ה) תקציבי פרויקט שיקום השכונות - תקציבים הרשומים בסעיפים מיוחדים בספרי התקציב של משרד הממשלה.

4. סדרי העבודה של הצוות הבין-מוסדי

4.1 יו"ר הוועדה הבינמוסדית יפנה לחברי הצוות הבינמוסדי בבקשה לגבש במשרדיהם, ברמה המחוזית, רשימה של שכונות במצוקה שמומלץ להכלילן בעדיפות גבוהה בפרוייקט, עפ"י המדדים שפורטו לעיל, בצרוף מדדים נוספים המתייחסים לתחום טיפולו של כל משרד.

רשימות אלו יובאו לדיון בצוות הבינמוסדי. העדפה להכללה בפרוייקט תנתן לשכונות מצוקה, שלדעת מרבית הגורמים בצוות הבינמוסדי, יש להכלילן בעדיפות גבוהה בפרוייקט.

4.2 האגף לשיקום שכונות חברתי, מרכז במסגרת תפקידיו באופן שוטף, נתונים על שכונות מצוקה שטרם נכללו בפרוייקט. נתונים אלו יועברו לידיעת חברי הצוות הבינמוסדי כבסיס להתייחסות.

4.3 מהלך הדיון בצוות הבינמוסדי ותוצאותיו יסוכמו בפרוטוקול מפורט בו ירשמו עמדות נציגי כל אחד מהמשרדים וההמלצות להכללת שכונות. חברי הצוות יתמו על הפרוטוקול.

5. הכללה בפרוייקט שיקום השכונות

הכללת שכונה בפרוייקט שיקום השכונות מתבססת על שקלול שלושה סוגי קריטריונים (בסוגריים מצויין משקלו היחסי של כל אחד מהסוגים):

קריטריונים המתייחסים לשכונה עצמה (50%)

(א) מצוקה רב מימדית של תושבי השכונה - דוורית, חברתית, וכללית.

כל משרד יתבקש להתייחס למדדים נוספים שהינם בתחום טיפולו היעודי.

(ב) ליקויים בתשתיות הפיזיות (מדרכות, תאורה, ניקוז וכו').

(ג) חוסר במוסדות ציבור מרכזיים בשכונה ובשירותים חברתיים נגישים.

(ד) ריכוז של קבוצות עולים המחייבות התייחסות מיוחדת.

(ה) השכונה נתפסה כנעלת זהות נפרדת בעיני תושביה ויתר תושבי העיר.

3 דף	בתוקף	תקון מס':	הוראה מס':	הנושא: שכונות בתכנית
6 מתוך דפים	מיום: 1.11.95		05/11	תנופה וחזוק

קריטריונים אורבניים המתייחסים למיקומה של השכונה בעיר (20%)

- (א) קיום פער בין השכונה וסביבתה (קיום אזורי בניה חדשים בסמוך לשכונה).
- (ב) השכונה נובלת בשכונת שיקום נוספת (הכללת השכונה בפרוייקט תסייע גם להאצת תהליך השיקום של השכונה הכלולה כבר בפרוייקט).
- (ג) מצבה החברתי-כלכלי הכולל של אוכלוסיית הרשות המקומית עפ"י דרוג משרד הבינוי והשיכון ומשרד הפנים.
- (ד) חוזק הרשות המקומית עפ"י נתוני משרדי הפנים.

קריטריונים לבחינת ישימות הפרוייקט (30%)

- (א) מעמדה הסטטוטורי העתידי של השכונה בתכנון פיננסי, שינוי יעוד למסחר.
- (ב) האם ההתערבות בעיתוי מיידי עשויה למנוע תהליך הדרדרות.
- (ג) מידת יכולתה של הרשות המקומית להפעיל חלקה בתכניות חברתיות או להשתתף בביצוע התוכניות בתחום הפיזי.

6. סיום הפעילות כפרוייקט שיקום השכונות

הסיום מהווה חלק מפרוגרמה כוללת ורב שנתית שאושרה בדרג המקומי ובצוות הבינמוסדי לשיקום השכונות.

(א) הסיום נקבע לאור הפרמטרים הבאים:

- מצב התשתיות הפיזיות והחברתיות-מוסדיות ורמת הפעלתם בהשוואה לממצאים ארציים (20%).

- התמסדות תהליכי שיפור בפרמטרים המרכזיים של התוכנית השיקומית שנקבעה לאותה שכונה (20%).

- החוזק החברתי-כלכלי הכולל של הרשות המקומית, בה ממוקמת השכונה (עפ"י נתוני משרד הפנים (30%).

- מספר השנים שהשכונה כלולה בפרוייקט (20%).

- בשכונה מתגוררות קבוצות גדולות של עולים המתייבנות התייחסות מיוחדת (10%).

דף מתוך דפים	בתוקף מיום: 1.11.95	תקון מס':	הוראה מס': 05/11	הנושא: שכונות בתכנית תנופה וחילוץ
--------------------	---------------------------	-----------	---------------------	--------------------------------------

(כ) מספר שנות הפעילות בשכונה לא יעלה על עשר שנים.

הצוות הבינמוסדי ידרש לדון ולנמק המשך פעילות הפרוייקט בשכונה מעל לתקופה של עשר שנים, ולהכין (בתיאום עם הדרג המקומי) ולאור נתונים עדכניים שיאספו, תוכנית לסיום הפעילות תוך חמש השנים הבאות.

(ג) האגף לשיקום שכונות חברתי והאגף לשיקום שכונות פיזי יאספו נתונים מהשכונות והמשרדים לגבי פרמטרים אלו ויכינו אחת לשנתיים דרוג משוקלל של השכונות, עפ"י סדר סיום פעילותו הפרוייקט.

(ד) תוצאות דרוג זה יוכאו לדיון ובחינה בצוות הבינמוסדי ויסוכמו בפרוטוקול בו יפורטו:

- רשימת השכונות עפ"י סדר, שתהווה המלצה לשר הבינוי והשיכון להביא לממשלה להחלטה לסיים בן פעילות הפרוייקט תוך השנתיים הבאות (במקרים בהם ההמלצה תהיה לסיים הפעילות באחד התחומים בלבד - פיזי או חברתי, יצוין הדבר בפרוטוקול).

- שכונות שלגביהן יומלץ לדחות מועד סיום הפעילות, למרות שהופיעו במקום נבוה בדרוג, ירשם הנימוק לדחיית הסיום בפרוטוקול הצוות הבינמוסדי.

7. תוכנית "תנופה" - מופעלת בתחום הפיזי ונתחום החברתי

התכנית מתמקדת בארבעה צירי פעולה מרכזיים בלבד:

- השלמת התשתיות הפיזיות בשכונה.

- שיפוץ מבני מגורים או הרחבת מבנים.

- העלאת אחוז מסיימי בחינות הבגרות והעלאת אחוז הלומדים באוניברסיטאות.

- העלאת רמת ההכנסה והמיומנות המקומית.

(א) עשויים להיות הבדלים בין שכונות במועד סיום פעילותו של פרויקט השיקום. בתחום החברתי לבין סיום הפעילות בתחום הפיזי, ובמועד סיום של תוכנית "תנופה".

(ב) הכללת שכונה בתוכנית "תנופה" או הפסקת פעילות בשכונה במסגרת "תנופה" הינם בסמכותו של שר הבינוי והשיכון ואינם מחייבים החלטת ממשלה.

הנושא: שכונות בתכנית תנופה וחיזוק	הוראה מס': 05/11	תקון מס':	בתוקף מיום: 1.11.95	דף 5 מתוך 6 דפים
--------------------------------------	---------------------	-----------	---------------------------	------------------------

8. הכללה בתכנית "תנופה"

בתחום הפיזי

בתכנית יכללו אותן שכונות, שעפ"י הפרוגמה הרב-שנתית תסתיים בהן פעילותו של הפרוייקט בשנתיים-שלוש הבאות. שכונות אלו יקבלו תוספת תקציבית משמעותית שתאפשר השלמת הפרוגמה שתוכננה לשיפור איכות המגורים ברמת הפרט (הרחבת דיור, שיפוץ פנימי של דירות קשישים, שיפוץ חיצוני של מבני מגורים) ותשתיות פיזיות, בפרט הזמן שנותר.

התחום החברתי

- יכללו שכונות וישובים הנמנים על אחת מהקטיגוריות הבאות:
- שכונות בהן הפרוייקט יסיים פעילותו בשנתיים-שלוש הקרובות.
- ישובים ושכונות הכלולים בפרוייקט שיקום השכונות וממוקמים באיזור עדיפות לאומית א'.
- שכונות וישובים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי הכלולים בפרוייקט שיקום השכונות.
- מתכונת פעילות תוכנית "תנופה" בכל אחת משלוש הקטיגוריות שנמנו לעיל, תהיה דומה ותתמקד בשני צירי פעולה בלבד:
- העלאת אחוז מסיימי בחינות בגרות ולומדים באוניברסיטאות.
- העלאת רמת ההכנסה והמיומנות המקצועית.
- מנהל האגף לשיקום שכונות חברתי יביא בכל שנה, לאישורו של הצוות הבינמוסדי את רשימת השכונות הכלולות בקטיגוריה הראשונה (שכונות מסיימות).

9. סיום הפעילות בתוכנית "תנופה"

- (א) התחום הפיזי: סיום הפעלת תוכנית "תנופה" בתחום הפיזי הינה במקביל למועד סיום הפעילות בפרוייקט שיקום השכונות, למעט פעולות שקוחל בהפעלתן בתקופת הפרוייקט ויושלמו עד שנה לאחר סיומו.
- (ב) בתחום החברתי: תוכנית "תנופה" בתחום החברתי מסתיימת עד שלוש שנים, לאחר סיום פעילות פרויקט שיקום השכונות באותה שכונה.

הנושא: שכונות בתכנית תנופה וחיזוק	הוראה מס': 05/11	תקון מס':	בתוקף מיום: 1.11.95	דף מתוך דפים
				6 6 6

10. תוכנית "חיזוק" - מופעלת בתחום הפיזי לתקופה של 3-4 שנים בלבד.

התוכנית מיועדת לבלימת תהליכי הדרדרות פיזית בשכונות, שמצבן אינו מחייב הכללתן בפרוייקט השיקום.

11. הכללה בתוכנית "חיזוק" - מתבססת על נתונים וחוות דעת של צוותים מחוזיים רב-תחומיים במשרד הבינוי והשיכון, שמרכז מנהל האגף לשיקום שכונות פיזי. השכונות שייכללו בתוכנית מאופיינות במצוקה פיזית ואינן מאופיינות במצוקה חברתית בולטת.

הנתונים ייאספו לגבי:

- מובלעות של אזורי מצוקה או מבנים שבשל מספר תושביהן המצומצם לא יכללו בפרוייקט השיקום.

- שכונות הנמצאות בתהליך הדרדרות שניתן לבלימה ע"י התערבות קיצרת מועד.

מנהל האגף לשיקום שכונות פיזי יעביר המלצתו להכללת שכונות בתוכנית "החיזוק" ובריעתן ממנה, על בסיס הנתונים דלעיל, לדיון ואישור הנהלת משרד הבינוי והשיכון.

12. סיום הפעילות בתוכנית "חיזוק"

משך הפעילות בשכונה של תוכנית "חיזוק" לא יעלה על שלוש שנים מיום תחילתה.

מנהל האגף לשיקום שכונות פיזי רשאי, לאור דו"ח מנומק שיקבל מהממונה המחוזי, להאריך משך הפעלתה של תוכנית זו בשכונה בשנה אחת נוספת. החלטה זו תעוגן בפרוטוקול שיוצא על ידו ותובא לידיעת המנהל הכללי של משרד הבינוי והשיכון.

עמוס רודין

המנהל הכללי

(* המקור החתום על ידי המנהל הכללי נמצא ביחידה לניתוח מערכות

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"צ 2814/97

כבוד השופט י' זמיר

בפני:

1. ועדת המעקב העליונה לענייני החינוך הערבי בישראל
2. ד"ר עואד פריח רכז קואליציות ועדי ההורים בנגב
3. מהדי טורי (קטין)

העותרים:

נגד

1. משרד החינוך התרבות והספורט
2. ממשלת ישראל

צו-על-תנאי

על יסוד עתירה זו מצווה בית המשפט כי יצא מלפניו צו-על-תנאי המכוון אל המשיבים והמורה להם להתייצב וליתן טעם:

1. מדוע לא יפעיל משיב מסי 1 את כל תכניות האגף לשירותי חינוך ורווחה במוסדות החינוך הערביים בישראל (כולל הדרוזים).
2. מדוע לא יחיל משיב מסי 1 את תכנית הרווחה החינוכית של אגף שח"ר על הסטור הערבי;
3. מדוע לא יקבעו רשימת ישובים התואמת את הקריטריונים שהם קבעו, כך שתכלול, בין היתר, כל הישובים הערבים ולפחות מרביתם, וזאת לצורך הפעלת התוכנית החינוכית שיקום שכונות.

המשיבים יגישו תשובתם, אם רצונם בכך, תוך 60 ימים מיום המצאת כתב זה, לבית המשפט ולבעלי הדין ישירות.

ניתן היום, ח' באייר תשנ"ז (15.5.97).

שמריהו כהן

מזכיר ראשי

ריב החניכה הוותיק

1. ועדת המעקב העליונה לענייני החינוך הערבי בישראל.
2. די"ר עזרא פריד, רכז קואליציית ועדי ההורים בנגב.
3. מהדי טורי ת.ו. [REDACTED] (קטין) באמצעות הוריו.

באמצעות בייכ עוה"ד חסן ניבארין ו/או סוהאד בשארה ו/או
חוסין אבו חוסין ו/או סלים ואקים ו/או אוסאמה חלבי ו/או
מוחמד דחלה ו/או דאאף זורייק מעדאלה- המרכז
המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, ת"ד 510 שפרעם
20200 טל' 04-9501610 פקס' 04-9861173.

העותרים

-נגד-

1. משרד החינוך התרבות והספורט
מרח' שבטי ישראל 34, ירושלים
2. ממשלת ישראל
קרית הממשלה, ירושלים

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזה עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיבים, והמורה להם לבוא וליתן טעם:

1. מדוע לא יפעיל המשיב 1 את כל תכניות האגף לשירותי חינוך ורווחה (להלן: אגף שח"ר) במסגרות החינוך הערביים בישראל (כולל הדרוזים);
2. מדוע לא יחיל משיב 1 את תכנית הרווחה החינוכית של אגף שח"ר על הסקטור הערבי.

3. מדוע לא יקבעו המשיבים רשימת ישובים, התואמת את הקריטריונים שהם קבעו, כך שתכלול, בין היתר, כל הישובים הערביים ולמחות מרביתם, וזאת, לצורך הפעלת התכנית החינוכית שיקום שכונות.

ואלה נימוקי העתירה

"In these days, it is doubtful that any child may reasonably be expected to succeed in life if he is denied the opportunity of an education. Such an opportunity, where the state has undertaken to provide it, is a right which must be made available to all on equal terms."

Brown v. Board of Education 347 U.S. 483 (1954) p. 493.

מבוא

1. עניינה של עתירה זו הוא הפליית המיעוט הערבי בישראל בתחום החינוך. מטרת העתירה היא לשים קץ להפליה הבוטה והקיצונית ביותר של המיעוט הערבי ואשר נמשכת יותר מעשרים שנה בכל הקשור להפעלת תכניות אגף שחיר. אגף שחיר נחשב כספינת הדגל של המשיב 1, והוא האגף החשוב ביותר המטפל בקידום האוכלוסיות החלשות בישראל על ידי הפעלת פרויקטים ותכניות שונות במוסדות החינוך. במטרה לצמצם הפערים ולמגר ההפליה בתחום החינוך, על אף שהאוכלוסייה הערבית בישראל נוסקת יותר מכל אוכלוסייה אחרת להפעלת האגף, המשיב 1 מסרב במשך שנים להפעיל את תכניות האגף במוסדות החינוך הערביים.

ב. אשתקד, הצחיר המשיב 1, כי מדיניותו בעניין זה מפלה את האוכלוסייה הערבית בישראל והבטיח לפעול להחלת כל התכניות של אגף שחיר בבתי הספר הערביים. אך עם חילופי השלטון חזר מהבטחתו ומסר, כי על אף שמדיניות הפעלת התכניות של אגף שחיר מקפחת ומפלה ללא הצדקה את האוכלוסייה הערבית בישראל, אין בידו בכדי להחיל את כל התכניות משום שמדובר בשתי החלטות פוליטיות של פורום שרים והממשלה, שאחת מהן מלפני עשרים שנה, ואשר קבעו קריטריונים לא שוויוניים להחלתן ולהפעלתן של התכניות. למעשה, המשיב 1 מפעיל מדיניות, שלדעתו הוא, היא בלתי חוקית משום שהיא מפלה ומקפחת האוכלוסייה הנוסקת יותר מכל אוכלוסייה אחרת להפעלת אגף שחיר.

העותרים

2. עותרת 1 הינה עמותה רשומה כדין בישראל, הפועלת ליד הרשויות המקומיות הערביות בישראל, לקידום ושיפור מוסדות החינוך ורמתם אצל הערבים בישראל. תבריה והנהלתה כוללים: ועד הרשויות המקומיות הערביות, הועד הארצי להורים הערביים, הועד הארצי לסטודנטים הערביים בישראל, נציגי מורים, חברי כנסת ערביים, העמותה להכוון לימודי לתלמידי הערבי ועמותת אלטמולה, שתי עמותות העוסקות בתחום החינוך.

עותר 2 הינו הרכז של קואליציית ארגונים שונים מהענב, הכוללת בעיקר ועדי הורים, שמטרתה לקדם ולשפר את מוסדות החינוך בענב.

עותר 3 הינו תושב רהט שבנגב, תלמיד בכיתה ט' בבית ספר שם. הישוב רהט דורג בשנת 1995, לפי מדד חברתי-כלכלי, כבעל המדד הנמוך ביותר בארץ. אתנו הוכאים לתעודת בגרות בישוב זה בשנת הלימודים תשנ"ו גם הוא הנמוך ביותר בארץ. מאלה שניגשו לבחינות רק 18.1% היו זכאים לתעודת בגרות, ובנגב בכלל אתנו מקבלי תעודת הבגרות הינו 5.95%. למרות שאין ישוב הסובל מצוקה כה קשה, תכניות אגף שח"ר כמעט ולא קיימות בישוב זה.

הרקע העובדתי

3. אגף שח"ר מפעיל עשר תכניות חינוכיות. כל תכנית שייכת למחלקה המפעילה עשרות פרויקטים. התכניות מופעלות ביישובים הזקוקים לקידום. ייעודו המוגדר של אגף שח"ר הוא טיפול בקידום החינוכי של התלמידים החלשים. היעדים הפדגוגיים והחברתיים, אשר קבע אגף שח"ר, נועדו למלא את משימה זו. המשיב 1 הגדיר מפורשות את יעדי האגף, לאמור:

"1. צמצום פערים חברתיים חינוכיים בין העדות בישראל 2. שיפור ההישגים הלימודיים 3. צמצום הנשירה בכל רמות החינוך 4. הגדלת מספר מקבלי תעודות הבגרות 5. הגדלת שיעור הפונים והמסיימים חינוך חובה 6. חיזוק מגמות האינטגרציה בין שכבות מבוססות לבין שכבות חלשות בכל מקום שהדבר ניתן 7. חיזוק הדימוי העצמי 8. שילוב אופטימלי של תלמידים מקרב העולים החדשים המגיעים לשכונות מצוקה, תוך כדי שימוש נאות באפשרות שמומנת העלייה החדשה לקידום צרכיה ושאירותיה של האוכלוסייה החלשה 9. קידום פעולות תרבות ואמנות 10. קידום תלמידים מצטיינים ומכשרים"

ראו ע/1: תכנית העבודה של האגף לשח"ר לשנת הלימודים התשנ"ז, הוצאת משרד החינוך התרבות והספורט (ירושלים, התשנ"ז) עמ' 3.

4. עשר התכניות החינוכיות שמפעיל אגף שח"ר הן: הרווחה, שיקום השכונות, הטיפות, ביקור סדיר, גף לתרבות ואומנות, יזמות חינוכית, יחידות מטה, פיתוח וקידום דרכי הוראה, מחקר ומעקב והתכנית לפיתוח כישורי הורות. כל תכנית כוללת בתוכה תכניות משניות והיא שייכת למחלקה מהאגף הנקראת על שם התכנית. המטרות של התכניות הללו נגזרות ממטרות ויעדי האגף, ועל כן נקבעו לכל תכנית אוכלוסיות היעד, המטרות הספציפיות הנגזרות מיעדי האגף כולו ואת דרכי היישום.

ראו ע/1: הסברים מפורטים אודות כל התכניות.

5. עתירה זו מתייחסת לשני מישורים הקשורים להפעלת עשר תכניות האגף: המישור הראשון מתייחס לאי החלת שתי התכניות המרכזיות והחשובות ביותר של האגף, תכנית הרווחה ותכנית שיקום שכונות שכ- 65% מתקציב האגף מוקצה להן. הראשונה לא הופעלה כלל בסקטור הערבי, בטענה כי הקריטריונים שנקבעו לפני עשרים שנה אינם הולמים מגזר זה. והשנייה חלה רק על שני יישובים ערביים- ללא היישובים הדרוזים- במרכז עיר אוס אל פחם

ובשכונה אחת בנצרת, וזאת מתוך 140 יישובים ושכונות ברחבי הארץ. המישור השני של העתירה מתייחס לאי ההפעלה (או ההפעלה החלקית ביותר) של שאר תכניות אגף שח"ר וזאת למרות שמוסדות החינוך הערביים עונים על הקריטריונים שהתווה המשיב 1.

6. חרף העובדה שיעדיו החינוכיים של אגף שח"ר הינם נייטרליים, ולמרות הצורך הבסיסי להחלת התכניות של האגף באופן מוגבר במוסדות החינוך הערביים, המשיב 1 לא הפעיל במשך שנים רבות, ולמעשה מאז תחילת הפרויקט, את התכניות של האגף בסקטור הערבי. רק לאחר כינון הממשלה הקודמת האחרונה ובתחילת שנת הלימודים 1994-1995 התחיל המשיב להפעיל בחלק ממוסדות החינוך הערביים ובאופן מצומצם חלק מוערי משתי תכניות האגף (תכניות הטיפול והביקור סדיר). לגבי התכניות המרכזיות, הרווחה החינוכית ותכנית שיקום השכונות, צוין מפורשות, כפי שיוסבר להלן, כי קיימת מניעה לתחולתן הכללית ביישובים הערביים.

שתי התכניות: הרווחה ושיקום השכונות

7. שתי התכניות, הרווחה ושיקום השכונות מהוות עמוד השדרה והתווך לאגף שח"ר. כ- 65% מתקציב האגף מוקצים לשתי תכניות אלו המפעילות עשרות של פרויקטים. למעשה, עיקר הסיוע המיוחד לשכבות החלשות ניתן באמצעות שתי התכניות הללו. תכנית הרווחה החלה לפעול בתחילת שנות השבעים, תכנית שיקום השכונות החלה בשנת 1977.
ראו: דו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 46, עמ' 4-353.

8. תכנית הרווחה מפעילה עשרות פרויקטים לכל שלבי החינוך הפורמלי ולמסגרות החינוך הלא פורמלי. מטרת ויעדי התכנית הם:

1. שיפור החישובים הלימודיים בכל מערכת החינוך ומניעת פיגור מצטבר בכיתות הנמוכות ובמימטיות היסוד. 2. הגדלת מספר התלמידים המסיימים את בית-הספר התיכון ומקבלים תעודת בגרות המאפשרת להם להמשיך את מסלול לימודיהם בלימודים על-תיכוניים וגבוהים. 3. הגדלת מספר התלמידים הפונים לחינוך גבוה והגדלת שיעורי ההצלחה בו. 4. הגדלת שיעורי ההשתתפות בחינוך בכל שלבי הגיל ומניעת נשירה. 5. חיזוק הדימוי העצמי, טיפוח גאוות היישוב וגיבוש מנהיגות מקומית.

ראו ע/ 1 : עמ' 17.

ב. אוכלוסיית היעד של תכנית הרווחה החינוכית לא מוללת היישובים הערביים. בשנת הלימודים התשנ"ה הופעלה תכנית הרווחה בכ- 80 יישובים ושכונות וכשליש מכלל התלמידים במגזר היהודי נהנו ממנה. המשיב 1 הסביר כי המניעות לתחולת התכנית במגזר הערבי מקורה בהחלטת ממשלה מלפני עשרים שנה, אשר קבעה קריטריונים לתחולת התכנית וכי הוא, המשיב 1, אינו מוסמך לשנותם. הקריטריונים, לטענת המשיב 1, קבעו:

"א. טיפול באוכלוסיות מהגרים שהתאפיינו בבעיות חברתיות וחינוכיות קשות. ב. טיפול ביישובים השוכנים באזורים רגישים מבחינה ביטחונית. ג. אוכלוסיית היישוב אינה עולה על 15000 נפש." (ההדגשה במקור).

ראו ע/ 2 : מכתבו של מנכ"ל משרד החינוך, מר שושני, מיום 12/5/96 המפרט את הקריטריונים של תכנית הרווחה.

9. התכנית השנייה שקיימת אודותיה מניעת תחולה כללית היא תכנית שיקום שכונות שמטרותיה

הן:

א. צמצום פערים חברתיים וחינוכיים בין העדות בישראל וקידום החינוכי של יוצאי אסיה-אפריקה. ב. שיפור ההישגים הלימודיים של כלל האוכלוסיות ביישובי השיקום. ג. עידוד מנהיגות מקומית. ד. חיזוק הקשר בין זרועות משרד החינוך התרבות והספורט לבין השכונות והיישובים.
ראו ע/1: עמ' 31.

ב. אוכלוסיית היעד של תכנית שיקום שכונות היא כלל האוכלוסייה המצויה ביישובים ובשכונות, אשר על פי קריטריונים חברתיים- כלכליים הוגדרו כיישובים או כשכונות מצוקה. השר לבינוי והשיכון מגבש ומכין את רשימת היישובים במסגרת פרויקט שיקום השכונות של משרד הבינוי והשיכון, ומגיש אותה כהמלצה לאישור בפני ועדת שרים שהוקמה בשנת 1979 לצורך ליווי פרויקט שיקום שכונות של משרד הבינוי והשיכון. משיב 1 אימץ את הקריטריונים ואת רשימת היישובים של ועדת השרים וקבע, כי עקרונית רשימה זו תהיה רשימת היישובים הזכאים לצורך הפעלת התכנית החינוכית שיקום שכונות של אגף שח"ר.

ג. מנתוני המשיב 1 המעודכנים לשנת הלימודים הנוכחית, עולה כי מכלל 140 יישובים ושכונות שונות מרחבי הארץ, התכנית חלה רק על שני יישובים ערביים וגם באופן חלקי- במרכז העיר של אום אל פחם ובשכונה אחת בנצרת. בנוסף לכך, התכנית חלה גם על שכונת ואדי אלניסאס בחיפה ועל שכונת ענימה ביפו. מלבד מקומות אלו, רשימת היישובים כוללת עוד ארבעה יישובים דרוזים. מבקרת המדינה בדקה את תחולת התכנית רק במגזר הדרוזי, ובמסקנותיה הביקורתיות ציינה, כי הפעלת התכנית ביישובים הדרוזים "אינה עולה בקנה אחד עם החלטת הממשלה בעניין השוואת הכפרים הדרוזיים ליישובי פיתוח יהודיים".
ראו ע/1: עמ' 31, ואת רשימת היישובים הנהנים בעמ' 118-124.

דו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 46, עמ' 354.

שאר התכניות:

10. מטרות שאר שמונת התכניות של אגף שח"ר ויעדי האוכלוסיות שלהן מתאימות לצורכי האוכלוסייה הערבית בישראל, ואין כל מניעה לתחולתן באופן סדיר ואף מתוגבר בקרב מוסדות החינוך הערביים. משיב 1 לא טען, כפי שעשה לגבי תכנית הרווחה ושיקום שכונות כי קיימת מניעה כלשהי מלהפעיל תכניות אלו בסקטור הערבי. חרף העדר כל מניעה בקריטריונים, וכאמור, תחולתן היא חלקית ביותר. מבדיקה יסודית, שבוצעה על ידי המומחים של העותרת 1 בשנה הנוכחית ואשר כללה 61 יישובים ערביים עולה, כי רוב התכניות אינן חלות במגזר הערבי. בשנתיים האחרונות החל המשיב 1 להפעיל חלק קטן מהפרויקטים של שתי תכניות בלבד, התכנית לטיפוח ותכנית ביקור סדיר. נעמד כאן בקצרה על מטרות ויעדי תכניות אלו.

11. תכנית המחלקה לטיפוח: התכנית נועדה, בין היתר, כדי להגדיל את מספר התלמידים הניגשים לבחינות הבגרות, לאפשר לתלמיד לסיים מסלול לימודי חינוכי, ולהגדיל את שיעורי התלמידים הפונים לחינוך גבוה. אוכלוסיית היעד שלה כוללת כל אוכלוסיית האגף. תכנית זו היא אחת משתי תכניות, שהמשיב 1 החל בהפעלתה בישובים הערביים, והיא מופעלת באופן חלקי ביותר ב- 11 ישובים ערביים. יש לציין, כי אין תחולה לכל הפרויקטים של תכנית זו בישובים הערביים.

ראו ע/1: עמ' 34.

12. תכנית המחלקה לביקור סדיר: התכנית נועדה בעיקר לעקוב אחר נשירת התלמידים, איתורם, כניסתם למערכת, נשירתם, הפעלת תכניות למניעת נשירה. אוכלוסיית היעד כוללת תלמידים המתקשים לתפקד במוסדות החינוך הפורמלי ותלמידים הנמצאים בקבוצת סיכון. בשנתיים האחרונות היתה התקדמות יחסית בהפעלת תכנית זו בסקטור הערבי, אך כדברי די"ר אבי לוי, מנהל אגף שחי"ר, שנאמרו ביום 9/12/96 בפני ועדת הביקורת של הכנסת: "זה לא מספיק, זה אפס קצהו, זה קצה הקרחון, אני מוכן להודות. אבל עשינו משהו. התחלנו לעשות דברים".

ראו ע/1: עמ' 39.

ראו ע/3: פרוטוקול ישיבת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת מיום 9/12/96 עמ' 26.

13. תכנית המחלקה לגף לתרבות ואומנות יעודה של תכנית הגף לתרבות ואמנות בשכונות לקדם ולפתח את פעילות התרבות והאמנות במספר תחומים: תיאטרון, מוסיקה, מחול, אמנויות פלסטיות, טבע וארץ, מוזיאונים, תקשורת, ספרות ומורשת העדות. משיב 1 קבע כי אוכלוסיית היעד היא תושבים ותיקים ועולים חדשים מקרב האוכלוסיות המתגוררות בשכונות, בעירות הפיתוח וארגונים המטפלים בתחומי התרבות והאמנות בשכונות. משיב 1 לא טען, מעולם, כי יש מגיעות מלהחיל תכנית זו על הסקטור הערבי. ניתן להניח אפוא כי לא קיימת מניעת כוז. עם זאת תכנית זו לא הופעלה כלל ועיקר בסקטור הערבי.

ראו ע/1: עמ' 50.

14. תכנית המחלקה ליזמות החינוכית למחלקה זו יש אחריות מקצועית כוללת בתחומים הבאים: הכשרה והשתלמות, פיתוח יזמות חינוכיות, מרסום ותקשורת. אוכלוסיית היעד כוללת כל אוכלוסיית האגף. התכנית לא הופעלה בסקטור הערבי.

ראו ע/1: עמ' 56.

15. תכנית המחלקה ליחידות מטה מטרתה היא פיתוח, ניסוי, ותגבור תכניות לימודים, חומרי למידה, דידקטיות, מתודיקות, ודרכי למידה המותאמים לאוכלוסיות היעד. משיב 1 קבע כי אוכלוסיות היעד של מחלקה זו הן "אוכלוסיות ראויות לקידום בחינוך הקדם-יסודי, בחינוך יסודי, בחינוך העל יסודי, בחינוך העל תיכוני, בחינוך מבוגרים ובמסגרות קהילתיות,

המסתייעות בתכניות יחידות המטה." מחלקה זו, למיטב ידיעת עותרת 1, אינה מתופעלת
בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 62.

16. תכנית המחלקה לפיתוח וקידום דרכי הוראה מטרתה לקדם ולהתאים דרכי הוראה ושיטות
חינוך יעילות ויחודיות לאוכלוסיות שבטיפול האגף. אוכלוסיית היעד הם בתי הספר
והמנורים הקשורים לאגף שח"ר, יישובי הרווחה ושיקום השכונות. למיטב ידיעת העותרת 1,
התכנית אינה מתופעלת בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 66.

17. תכנית המחלקה למחקר ומעקב מטרתה של תכנית זו להגביר המידע ההערכתי בנושאי
רווחה, שיקום וטיפול והגברת השימוש בממצאי מחקר והערכה לצורכי קבלת החלטות.
אוכלוסיית היעד כוללת, בין היתר, אישי ציבור, מחקר, תקשורת, מתנכיס וכל גורם אחר
המתעניין במידע הערכתי מהימן על האוכלוסיות והנושאים שבהם מטפלת המחלקה. למיטב
ידיעת עותרת 1, התוכנית לא מיושמת בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 68.

18. תכנית המחלקה לפיתוח כישורי הורות: מטרת התכנית היא להפיץ תכניות חינוך לשיפור
כישורי ההורים ומיומנויותיהם ופיתוח יכולת התמודדות שלהם עם בעיות ההתפתחות
והגדילה של ילדיהם. אוכלוסיית היעד היא "ההורים ובייחוד הורים שבאים משכונות
אכלוסיה שבטיפול האגף". התכנית לא מיושמת בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 71.

מצב מערכות החינוך בישובים הערביים

19. כידוע, הרמה של מוסדות חינוך מושפעת ממצבו הסוציו-אקונומי של הישוב. נתונים ומחקרים
רבים מעידים כי הישובים הערבים נמצאים בתחתית סולם המדד החברתי-כלכלי בישראל.
ועל כן לא מקרי שמערכת החינוך בסקטור הערבי נמצאת בשפל הסקלה של מוסדות החינוך
בישראל. כדברי די"ר אבי לוי, מנהל אגף שח"ר, בפנייתו למשיב 1 בה ניסה לשכנע להחיל את
תכנית הרווחה על הסקטור הערבי: "מצבם החינוכי והכלכלי חברתי של התלמידים במגזר
המיעוטים הוא חמור יותר בדרך כלל ממצבם החינוכי החברתי כלכלי במגזר היהודי."
(ההדגשה לא במקור)

ראו: על תוכן מכתב די"ר לוי ב- דו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 46, עמ' 354.

20. לאחרונה, פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה חוברת על אפיון הרשויות המקומיות
ודירוגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה ב - 1995. בקביעת המדד נשקלו
גורמים שונים וביניהם: המקורות הכספיים של התושבים, תחום הדיור ואיכותו, ציוד
הדירה, רמת מינוע, חינוך והשכלה, אפיוני תעסוקה ואבטלה, מצוקות חברתיות-כלכליות

מסוגים שונים. המדד החברתי-כלכלי מציג עשרה אשכולות של אכלוסיה, מאשכול 1, שבו שיעורי המדד הנמוכים ביותר, ועד אשכול 10 שבו שיעורי המדד הגבוהים ביותר. מהנתונים עולה, כי כל הישובים הערביים (למעט ישוב אחד) מצויים בחמשת האשכולות 1 עד 5. בשני האשכולות הנמוכים ביותר הערבים הם רוב. למעט ישוב אחד, אין אף ישוב ערבי באשכולות 6 עד 10. על אף הנתונים הללו, ישובים אלו לא נכללו בתכנית הרחבה החינוכית, ורק שניים מהם נכללו בתכנית שיקום שכונות.

ראו: אפיון הרשויות המקומיות ודירוגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה ב-1995, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (ירושלים) 1996.

מדדי העוני בישראל, המוסד לביטוח לאומי דו"ח מס' 95

ראו ע' 4: דו"ח של סיכוי- העמותה לקידום שוויון הזדמנויות, נובמבר 1996 המרכז והמסכם את הנתונים הרשמיים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וה-מ.ל.ל.

ב. ישובו של עותר 3 דורג במקום הראשון של אשכול 1, היינו הישוב העני ביותר בארץ. ועל אף שהקריטריון הקובע לתכנית שיקום שכונות של שחיר הוא המדד החברתי-כלכלי של הישוב, ישובו של עותר 3 אינו כלול בתכנית זו, ובוודאי לא בשאר התכניות.
ראו ע' 4: עמ' 4.

21. אחוז התלמידים הזכאים לתעודות בגרות ואחוזי הנשירה של התלמידים הם נתונים נוספים המעידים על המצוקה הקשה במערכת החינוך בסקטור הערבי. נתוני בחינות הבגרות של שנת הלימודים תשנ"ו פורסמו לאחרונה על ידי המשיב 1 וחולקו לארבעה מגזרים. נתונים אלו מעלים, כי אחוז זכאי תעודות הבגרות: במגזר הערבי 23%, במגזר הדרוזי 27.6%, במגזר הבדוי בנגב 5.9%, ובמגזר היהודי 45%. לגבי אחוזי הנשירה של התלמידים בישראל, מתברר מדו"ח מבקרת המדינה, כי התלמידים הערבים מהווים כ- 80% מסך כל הנשורים ממערכת החינוך בישראל.

ב. אחוז הזכאים לתעודת בגרות ביישובו של עותר 3 הינו הנמוך ביותר בארץ. עותרת 2, הקואליציה של ועדי ההורים בנגב-והרשות המקומית של רהט הכריזו על פתיחת שביתה כללית ביום 4/5/1997 כמחאה על מצבה החמור של מערכת החינוך בעיר. 9000 תלמידים הצטרפו לשביתה זו.

ראו ע' 5: נתוני בחינות בגרות תשנ"ו (1996), מדינת ישראל, (ירושלים) 1997, בעמ' 5, 6, 7, 25; דו"ח מבקר המדינה, דוח שנתי 46, עמ' 366-362.
ראו ע' 6: עיתון הארץ, 2/5/97, עמ' א6.

22. דייר האלה חזאן, מרצה לחינוך ופסיכולוגיה במכללה הערבית לחינוך בחיפה ומומחית לענייני החינוך בסקטור הערבי, מציגה בחוות דעתה המצורפת לעתירה זו חלק ממצוקת מערכת החינוך בסקטור הערבי. חוות-הדעת נתמכת על נתונים ממרטים אודות מוסדות החינוך

הערביים בישראל. ד"ר חואן הדג'שה החשיבות והחיוניות של תכניות אגף שח"ר למערכת החינוך בסקטור הערבי בישראל. בסיכום דבריה, היא מציינת, כי הפעלת אגף שח"ר במוסדות החינוך הערביים יכולה להביא ל:

"א. צמצום הפערים החברתיים בישראל ב. העלאת רמת ההישגים בבתי הספר הערביים ג. העלאת אחוזי זכאי תעודת הבגרות ד. צמצום אחוזי הנשירה ה. העלאת אחוזי התלמידים באוניברסיטאות ו. קידום תלמידים מצטיינים ומוכשרים."

ראו ע/7: חוות-הדעת של ד"ר חואן והמהווה חלק בלתי נפרד מעתירה זו.

פניות העותרים ועמדת משיב 1:

23. בשלוש-השנים האחרונות גברה דרישתם של עיריות, מועצות מקומיות, חברי כנסת ומוסדות ציבור ערביים, ובהם העותרת 1, להפעיל את כל התכניות של אגף שח"ר במוסדות החינוך הערביים. הם פנו לא אחת למשיב 1 וקבלו על הפלייתם בהפעלת והחלת התכניות של אגף שח"ר. לחלק מהפניות לא התקבלו תגובות כלשהן ולחלק אחר התקבלו תגובות עמומות.

ראו ע/8: פניית עיריית נצרת מיום 25/11/1995:

ראו ע/9: תשובת השר לשעבר רובינשטיין לשאילתא של ח"כ האשם מחאמיד מיום 6/11/1995.

24. ביום 8/3/1996 פנתה האגודה לזכויות האזרח בישראל באמצעות ב"כ העותרים אל משיב 1, וקבלה על אי החלת התכניות של אגף שח"ר על הישובים הערביים. במכתב זה נאמר, כי מדיניות זו מהווה הפליה לרעה שאין לה כל הצדקה עניינית והועלתה דרישה ליישום כולל לאגף שח"ר בסקטור הערבי. פנייה זו התייחסה, בין היתר, לקריטריונים של הפעלת תכנית שיקום השכונות של אגף שח"ר אשר נשענה על רשימת היישובים שנקבעו על ידי משרד הבינוי והשיכון. נטען, כי רשימת היישובים של משרד השיכון, שהיא כשלעצמה מפלה את האוכלוסייה הערבית ואשר הוכנה על ידי משרד השיכון לצורך אחר, אין בה כדי להוות בסיס לתחולת התכנית החינוכית של שיקום השכונות. על כן, משרד החינוך נדרש להיות מונחה על ידי שיקולים חינוכיים עצמאיים לקביעת רשימת היישובים בהתאם למטרות ויעדי אגף שח"ר החינוכיים. חשוב לציון, כי פנייה זו לא התייחסה באופן ספציפי לתכנית הרווחה, משום שלא היה ידוע לעותרים כי היתה החלטה מלפני עשרים שנה שלא מאפשרת עקרונית החלת התכנית על היישובים הערביים.

ראו ע/10: פניית האגודה לזכויות האזרח מיום 8/3/1996.

25. ביום 12/5/1996 התקבלה תגובת ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל משיב 1 דאז. בתגובתו ציין, כי רשימת היישובים של תכנית שיקום שכונות נקבעה על פי החלטת הממשלה ולא על פי החלטת המשיב 1 או מנהלי אגף שח"ר. לגבי תכנית הרווחה החינוכית, הבחיר המנכ"ל, כי נקבעו קריטריונים להפעלתה על ידי פרום שרים מלפני עשרים שנה שלפיהם לא היה ניתן להכליל את היישובים הערביים (ראו פירוט הקריטריונים בסעי' 18) לעיל. מר שושני הוסיף כי מאחר וקריטריונים אלו לא הלמו האוכלוסייה הערבית, השר החליט להעביר בהדרגה את האגף

כולו לפעילות על בסיס שוויוני. לטענתו, משרד החינוך החל להפעיל בהדרגה חלק מהתכניות, הוא הזכיר 10 סוגי פעילויות שונות השייכות לאגף שח"ר ואשר הוכנסו לסקטור הערבי. בנוסף לכך, מר שושני הבטיח כי "המשרד עושה מאמץ לסיים תהליך של שוויון מלא תוך שנתיים-שלוש". (ההדגשה לא במקור)
ראו ע/ 2: תגובת המנכ"ל מיום 12/5/1996.

26. אין ספק שתגובתו של מר שושני מהווה מפנה חיובי ביחסו של המשיב 1 להפעלת אגף שח"ר במסגרות החינוך הערביים. משיב 1 הכיר, לאחר יותר מעשרים שנה, כי יש להפעיל אמות מידה שוויוניות והראה שישנם סימנים המעידים על כוונת המשרד להחיל את כל אגף שח"ר. עם זאת, לאור הידרדרותה של מערכת החינוך ומצבה הירוד בקרב הערבים בישראל, התגובה לא היתה מספקת דיה. מבדיקת 10 הפעילות, שהוזכרו בתגובתו של המנכ"ל, עולה כי שמנה מפעילויות אלו שייכות לשתי תכניות- המחלקה לטיפוח והמחלקה לביקור סדיר- ושתי פעילויות אחרות (אתג"ר והט"ף) לא שייכות לתכניות של האגף, אלא מופעלות על ידי לשכת סגן מנהל אגף שח"ר. כמו כן, היה חשש שמבלי להתחייב במועד ספציפי לתחולת כל האגף בסקטור הערבי, תיווצר סתבת ביישום ההבטחה. אי לכך, פנה שוב ב"כ העותרים ביום 20/8/1996 (לאחר חילופי השלטון) אל המשיב 1 וביקש ליישם את כל התכניות של אגף שח"ר בהקדם האפשרי, לקבוע מהן התכניות החדשות שייכנסו למגזר הערבי בשנת הלימודים התשנ"ו ומהו המועד הסופי להחלת כל תכניות אגף שח"ר בסקטור הערבי.
ראו ע/ 11: מכתב מעיריית נצרת המתייחס ל- 10 הפעילויות שהוזכרו בתגובת מר שושני לתכניות.

ראו ע/ 12: פניית ב"כ העותרים מיום 20/8/1996.

27. ביום 22/10/96 התקבלה תגובתו של די"ר אבי לוי, מנהל אגף שח"ר, ולהפתעת העותרים, הוא חזר מהבטחת המשרד הקודם שהבטיחה להחיל את אגף שח"ר על בסיס שוויוני. מר לוי טען כי משרדו לא יכול לשנות את הקריטריונים שנקבעו לגבי תכנית הרווחה, אשר "לא הלמו ישובים מהמגזר הלא יהודי ולכן אינם נכללים בתכנית הרווחה". לטענתו, רק מרום השרים שהחליט אודותיה מלפני עשרים שנה יכול לבטל אותם. הוא הדין לגבי תכנית שיקום השכונות, אשר נקבעה על ידי החלטת ממשלה לפי קריטריונים סוציו-אקונומיים, הקובעים מהם היישובים הזכאים. ועל כן, משיב 1, ציין די"ר לוי, אינו רשאי לשנות את הרשימה. יש להדגיש כי די"ר לוי התעלם בתגובתו מהבקשות שהועלו בפנייה האחרונה.

ראו ע/ 13: מכתבו של מר לוי מיום 22/10/1996.

ראו ע/ 14 ו- ע/ 15: מכתבי ב"כ העותרים אל משיב 1 מיום 23/12/96 ו- 28/1/97 המבקשים קבלת החלטות הממשלה שהוזכרו, הבקשה טרם נענתה.

28. בישיבת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת מיום 9/12/1996 נידון, בין היתר, נושא הפעלת אגף שח"ר בסקטור הערבי. די"ר לוי, מנהל אגף שח"ר, הסביר בפני חברי הוועדה את עמדתו לגבי תחולת תכניות אגף שח"ר ובמיוחד תכניות הרווחה ושיקום שכונות, בהסבריו

קבע, כי קיימת הפליה מקפחת כנגד האוכלוסייה הערבית שיש לפעול כדי לסיימה, ונימוקיו

היו אלו:

" אבי לוי: ..כתבתי מכתב משמעותי לשר החינוך והתרבות כבר ב- 1994, לגבי תכנית הרווחה החינוכית במגזר הערבי והדרוזי, ובו הערתי את תשומת ליבו ששני המגזרים האלה, מבחינת מקופחים, תכנית הרווחה- לא רק מקופחים, אלא לא קיימים, כמו שאמרו פה- וצריך להכניס אותם...

הו"ר רן כהן: בתכנית הרווחה ניכללו רק יהודים:

אבי לוי: כן. היא לא הופתה למגזר הערבי. אם היתה מתקבלת החלטה שלאנף שח"ר יש מנדט לטפל בתכנית הרווחה במגזר הערבי, היינו פועלים. צריך לשנות כאן את ההחלטה מעיקרה. בהחלטת הוועדה שהוקמה על ידי גולדה מאיר ז"ל, הקריטריונים היו כאלה שלא יכלו להיכנס לישוב הערבי, כי היו בין היתר קריטריונים ביטחוניים, קווי עימות ליישובים מסוימים..

הו"ר רן כהן: אני רוצה להגיד לך שהיו הרבה מאוד ניבזים שהשתמשו בנימוק הביטחוני כדי למנוע שוויון בין האוכלוסיות השונות בארץ.

אבי לוי: אתה אמרת.."

ראו ע/3: פרוטוקול הישיבה בעמי 25-26.

29. לגבי תחולת תכנית שיקום השכונות הציג ד"ר לוי, באותה ישיבה, עמדה אחרת, השונה

מעמדתו שהובאה במכתבו (ע/13) שבו ציין, כאמור, כי אין המשיב 1 יכול לשנות את רשימת

הישובים. מדבריו בישיבה בכנסת מתברר, כי רשימת היישובים של תכנית שיקום שכונות

גמישה היא. אגף שח"ר מעדכן את הרשימה, מוסיף עליה יישובים ומוציא ממנה והכל לפי

שיקוליו של המשיב 1. כדבריו:

"אמרתנו (שבאתנו) והיכנסתנו) כמה יישובים לשיקום שכונות. אם לא היית עושה את זה, ולא היו עושים את זה עוד כמה אחרים, הם לא היו ניכסים. בתכנית הרווחה אי אפשר לעשות את זה, כי היא שונה מתכנית השיקום. בתכנית השיקום יש כניסה ויציאה של יישובים, בהתאם למצבם. תכנית הרווחה החינוכית באמת ניכסה ליישובים הקשים ביותר, שאי אפשר לצאת מהם. אם נירצה היום לצאת, כמעט בלתי אפשרי. יקומו ראשי מועצות, אלה יישובים מאוד חלשים שזקוקים לעזרה הזאת, וישאלו מדוע עוזבים אותם, אם הם לא צימצמו את הפערים, אתה לא יכול לעזוב אותם." (ההוספה לא במקור)

ראו ע/3: פרוטוקול הישיבה, עמי 26.

30. לגבי תכנית הרווחה, מתברר כי המשיב 1 לא מיישם את הקריטריונים שנקבעו לתכנית

הרווחה לפני עשרים שנה כלשונם, שכן התכנית חלה על יישובים שאינם בהכרח יישובי עימות

ו/או יישובים שמספר התושבים שלהם מגיע כדי 1500 נפשות. כמו כן, המשיב 1 משנה ומוסיף

על הקריטריונים האלו וקובע חדשים במקומם המרחיבים את מספר היישובים הזכאים, אך

ההרחבה (או הסטייה מהקריטריונים המקוריים) חלה על המגזר היהודי בלבד. דו"ח מבקר

המדינה מס' 46 מעיד על הדברים אלו:

"בשנת התשנ"ה גיבש האגף קריטריונים חדשים לצירוף יישובים ושכונות לתכנית הרווחה ולחלוקת תקציבי הרווחה ביניהם. קריטריונים אלו מבוססים על שילוב של מדד הטיפוח (החדש) של המשרד והמדד החברתי-כלכלי שפיתחה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (שעודכן לאחרונה בשנת 1983). אף על פי שכבר הופעל מדד טיפוח ביישובים הערביים, הדרוזים, והבדואים, הם לא נכללו בתכנית הרווחה."

ראו: דו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 46, עמי 354.

31. בכל זאת, מתגובות משיב 1 - של מר שושני, דייר לוי והשר לשעבר בתשובתו לשאילתא- לא הוסבר מדוע לא הופעלו בהיקפן המלא שאר שמונת התכניות אשר אין לגביהן, כביכול, מניעה כלשהי מלהחילן על הסקטור הערבי. המשיב 1 הסביר ונימק מדוע לא הפעיל שתי התכניות המרכזיות, אך לא ציין דבר וחצי דבר לגבי האחרות. כנראה ההסבר לאי הפעלתן שאר שמונת התכניות נעוץ בחוסר הסבר.

סיכומו של דבר: המשיב 1 מכיר בעובדת הפליית האוכלוסייה הערבית בישראל בכל הקשור להפעלת אגף שח"ר. הוא מודע לצורך ולחשיבות הפעלת התכניות. והוא מצהיר כי אוכלוסייה זו זקוקה לתכניות אלו יותר מכל אוכלוסייה אחרת. חרף כד, הוא ממשיך במדיניותו המפלה המסרבת ליישם את עקרון השוויון.

הטיעון המשפטי

1. הרקע העובדתי של העתירה מעלה כי מדיניותו של המשיב 1 פוגעת מעל הנדרש ובאופן קיצוני ביותר בשתי זכויות יסוד: הזכות לשוויון והזכות לחינוך. עם חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו קיבל עקרון השוויון מעמד על חוקתי, ובמיוחד כאשר הפגיעה בעקרון זה הינה על רקע השתייכות קבוצתית. מדיניותו של המשיב 1 מפלה את העותרים מחמת לאומם.

2. הלכה פסוקה היא, כי רשות שלטונית הפועלת לפי ובהתאם למטרה, שאותה היא מבקשת להגשים, עליה תמיד ליתן משקל רציני ונכבד לעקרונות היסוד של השיטה, ובראשם עקרון השוויון. המטרות הדומיננטיות לתכניות אגף שח"ר חינוכיות הן, ובראשן ניצבת מטרת צמצום הפערים החינוכיים בין האוכלוסיות השונות בישראל. כל תכנית חייבת להיגזר מהמטרה הדומיננטית של האגף. האוכלוסייה הערבית בישראל אמורה להיות אחת מקבוצות היעד של האגף. אך, ביישום מדיניותו, המשיב 1 זנח את הקבוצה זו, ובכך לא נתן משקל כלשהו לעקרון השוויון. יישום חלקי לתכניות האגף הפוגע בעקרון השוויון הינו פסול מעיקרו. בג"צ 281/82 אשכנזי נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד לו (1) 95.

בג"צ 637/89 חוקה למדינת ישראל נ' שר האוצר, פ"ד מו (1) 191, עמ' 101, 202.

4. החמור מהכל, שהמשיב 1 מכיר, כי מדיניותו מפלה את האוכלוסייה הערבית וכי אוכלוסייה זו היא הנזקקת ביותר לשיקום מערכת החינוך שלה, אך הוא לא עושה דבר בנדון. טהפך הוא, המשיב לא רק החטיא את המטרה שלשמה פועל אגף שח"ר, אלא עושה כדי לסכל את יעדי האגף. שכן, על ידי הזנחת התלמידים הערביים, ובמקביל, השקעת המאמץ בתלמידים אחרים, למעשה, הוא מגדיל ומגביר את הפער במערכות החינוך במקום לצמצמו. אין זאת לומר שאין הצדקה להשקיע משאבים בתלמידים היהודים הנזקקים לתכניות שח"ר.

5. זאת ועוד. מדיניותו של המשיב 1 כלפי האוכלוסייה הערבית עומדת בניגוד גמור להתפתחויות האחרונות בפסיקה העליונה המתייחסות למובטו המהותי וליישומו של עקרון השוויון. בפרשת שדולת הנשים נפסק כי עקרון השוויון מחייב גם נקיטת פעולות שיש בהן כדי לקדם

אוכלוסייה מופלית. לפי גישה זו, העותרים זכאים לדרוש שהמשיב 1 ינקוט כלפיהם מדיניות של העדפה מתקנת בכדי לצמצם הפערים הקיימים בינם לבין אוכלוסיות אחרות. אך, המשיב 1, אינו רק מתעלם מגישה זו, אלא מסרב ליישם את עקרון השוויון לפי משמעותו הפורמאלית והשמרנית. עובדה זו לבדה, מחייבת אותו לנקוט בצעדים מחירים ביותר ליישום עקרון השוויון, ולו במובנו הפורמאלי-שמרני, לא כדי לצמצם את הפערים הקיימים, אלא, לפחות, לא להגדילם ולהרחיבם. בדבריו של כבי' השופט מצא יש חידוד לדברים אלו:

"לבו של עקרון השוויון, על פי התפיסה המסורתית, הוא במתן הזדמנות שווה לכול. דא עקא, שמתן הזדמנות שווה עשוי להשיג תוצאה שוויונית רק כאשר האוכלוסיות המתמודדות עושות כן בתנאים של שוויון התחלתי... ההעדפה המתקנת באה לאזן את הפער בשוויון היכולת, המגביר את סיכויי הקבוצות החזקות והגורע מסיכויי הקבוצות החלשות. היא מבוססת על התפיסה, כי בחברה שחלק ממרכיביה מצויים בעמדת מוצא נחותה, אין די במתן הזדמנות שווה לכול, המקיים שוויון פורמאלי בלבד. השגת שוויון מעשי יכול להיעשות אפוא רק בהענקת יחס מועדף לבני הקבוצה החלשה."

בג"צ 453/94 שדולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל ואת', פ"ד מח (5) 501, עמ' 17-516.

5. אכן, לפי התגדרה הפורמאלית והטכנית של מושג ההפליה, שלפיה הפליה היא החלת דין שונה על בני אדם שווים כאשר לא מתקיימת שונות רלוונטית ביניהם, עולה כי, ההפליה, במקרה דנן, הינה קיצונית ובוטה ביותר. עותר 3, שאחוז הזכאים לתעודת בגרות לשנת תשנ"ו (מאלה שנישאו לבחירת) ביישובו העני ביותר בארץ הינו 18.1%, לא נחנה מתכניות שח"ר כמו חברו ובן גילו מהרצליה הנהנה מתכניות אלו, ששם אחוז הזכאים לבגרות לתשנ"ו הינו קרוב ל- 66.1%. והשאלות הן: מהי השונות הרלוונטית המצדיקה ההבחנה בין שני התלמידים? אכן, השונות היחידה ביניהם היא היות עותר 3 ערבי בדווי מהגרב וחברו יהודי ממרכז הארץ, אך האם זוהי שונות רלוונטית לצורך הצדקת מדיניותו המפלה של המשיב 1 כנגד הראשון?

6. החלטתו של המשיב 1 החוזרת מההבטחה של המשרד הקודם ליישם את תכניות שח"ר בסקטור הערבי הינה פסולה משום שהיא לוקה בחוסר סבירות קיצוני. המשרד הקודם הבטיח ליישם את תכניות אגף שח"ר באופן שוויוני. ובוה הכיר בעול הכבד ובנוק הרציני שנגרם לתלמידים הערביים בישראל כתוצאה מאי הפעלת תכניות האגף. החלטה זו, התקבלה לאחר שיקול דעת ושמיעת טיעוני העותרים. מוזר שהמשיב 1 חזר מהבטחתו מבלי להכחיש קיומו של חוסר השוויון. אולם, לא עבר זמן רב ממועד הבטחתו של המשרד הקודם לבין ההחלטה החדשה, לא אירעו אירועים כלשהם המצדיקים חזרה מההבטחה, לא התווספו שיקולים חדשים או רציניים המכשירים הנצחת המצב בקיים. כמו כן, ההחלטה החדשה לא הסתמכה על מדיניות חדשה של המשיב 1, לא התבססה על שיקול דעת ראוי, ולא שקלה את החלטתו של המשרד הקודם. למעשה, נוצר מצב שלפיו גורלה החיטכי של אוכלוסייה נקבע, לא לפי שיקולים ענייניים התואמים את עקרונות המינהל הציבורי, אלא, כנראה, לפי נטייתם האישית של אישי המשרד.

י' זמיר, הסמכות המינהלית (נבו הוצאה לאור 1996) בעמ' 742.

3. הדברים דומים למקרה של פרשת ג'ועמיס, שם פסל בג"צ את החלטת שר הפנים אשר ביטלה החלטת השר הקודם הנוגעת למינוי מועצה מקומית לכפר זרויר. וזאת, על אף שבית המשפט מצא שהשר הנכנס שקל בהחלטתו החדשה שיקולים ענייניים, אך מצא כי ההחלטה לא שקלה את כל השיקולים הענייניים ולא התבססה על תשתית חדשה המצדיקה החזרה מההחלטה הקודמת. ולענייננו, הרי מקל וחומר כאשר לא נשקל אף שיקול ענייני. הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר מדובר על החלטה חדשה הפוגעת באינטרס כבד משקל ובזכויות בסיסיות. במקרה דנן, ההחלטה החדשה של המשיב 1 חייבת לסמוך על נימוקים כבדי משקל ולהתבסס על ראיות מוצקות. הפגיעה בעקרון השוויון אינה דבר מה בכך.
בג"צ 5240/96 ג'ועמיס נ' שר הפנים (טרם פורסם) ניתן ביום 31/3/97.
בג"צ 2/84 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד לט (2) 225, 249-250.

6. לחילופין, יטענו העותרים כי נימוקיו הטכניים של המשיב 1 המונעים תחולת חלק מהתכניות מבוססים על שיקולים זרים. המשיב 1, נימק את החלטתו החדשה בעובדה כי תכנית הרווחה החינוכית אינה חלה על הסקטור הערבי (נימוק זה אינו חדש אלא היה בפני מר שושני) והמשיב מודה גם כי אי תחולת התכנית אינה נובעת משיקולים חינוכיים. כידוע, מברן ההפליה הינו מברן תוצאתי, לפיו די בתוצאתה של המדיניות או האפקט שלה המוציא קבוצה שלמה מכלל התחולה, במיוחד כאשר מדובר בקבוצה חשודה (במובן: suspect group), כדי לפסול את המדיניות. כדברי כבי השופט ברק: "החלטה תהא פסולה, לא רק כאשר המניע הוא לפגוע בשוויון, אלא גם כאשר המניע הוא אחר, אך הלכה למעשה נפגע השוויון." אי לכך, כפי שאין להחיל מדיניות חינוכית על הלבנים בלבד ולהוציא את השחורים, וכפי שאין להחיל אותה מדיניות על הגברים בלבד ולהוציא את הנשים, וכפי שאין להחיל אותה מדיניות על עולי רוסיה בלבד ולהוציא עולי אתיופיה, כך אין להוציא את הערבים מכלל התחולה.
למברן התוצאתי של ההפליה דאו:

בג"צ 953/87 פורז נ' עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד מבז (2) 309, עמ' 334.
בג"צ 104/87 נבו נ' בית הדיו הארצי לעבודה, פ"ד מד (4) 749, עמ' 759.
בג"צ 205/94 נר נ' מדינת ישראל (טרם פורסם) ניתן ביום 29/1/1997 בעמ' 13 לעותק המקורי.
פרשת שדולת הנשים בעמ' 516.

א. שנית, הסתמכותו של המשיב 1 על הקריטריונים אשר נקבעו לפני עשרים שנה מעידה על מניע פסול וחוסר תום לב. הרי הוכח בחלק העובדתי של העתירה כי המשיב 1 ביטל את הקריטריונים הישנים. וכדברי מבקרת המדינה "במהלך שנות השבעים התרחבה התכנית וצורפו לה עיירות פיתוח ושכונת מצוקה, תחילה על פי קריטריונים לא ברורים ואחר כך בעיקר על סמך שיעור התלמידים טעוני הטיפול ביישוב או בשכונה...אף על פי שכבר הופעל מדד טיפוח ביישובים הערביים, הדרוזים והבדווים, הם לא נכללו בתכנית הרווחה." עמ' 354 לדו"ח 96.

ב. שלישית, הרי הוכח עובדתית גם שהמשיב 1 לא כבל את עצמו לקריטריונים אלו, אלא סטה מהם. כזכור, המשיב 1 ציין כי הקריטריונים התייחסו לאוכלוסיית המהגרים, ישובים רגישים מבחינה ביטחונית ובתנאי שאוכלוסיית הישוב לא עולה על 1500 נפשות. מתברר כי לא כל הישובים שברשימת הזכאים (ע/1) עונים על קריטריונים אלו. חדרה, חיפה, קריית אתא, כפר סבא, נתניה, רחובות, הרצליה, כרמיאל, תל-אביב וכו', אינם ישובים רגישים מבחינה ביטחונית ובוודאי מספר התושבים עולה על 1500 נפשות. כנראה, המשיב 1 קובע שהוא כבול להנחיות הפנימיות רק כאשר מדובר באוכלוסייה הערבית, גבולי הסטייה הם גבולי הלאומיות. בפרשת הורה, העותרת הביאה שורת דוגמאות של מתן רשויות באותו אזור בניגוד לקריטריונים. נפסק כי השלמה עם חוסר עקביות כזה משמעו מתן גושפנקא להפליה בין אזרחים.

בג"צ 278/73 הורה נ' ראש עיריית ת"א-יפן, פ"ד כח (1) 271.

ג. רביעית, ובחנחה שאכן עדיין הקריטריונים בתוקף, כלל גדול הוא שרשות מינהלית חייבת לשקול את שיקוליה באופן עצמאי ואל לה לכבול את שיקול דעתה באופן מוחלט על ידי הנחיות פנימיות, במיוחד כאשר נקבעו על ידי רשות אחרת. במקרה דנן, המשיב 1 הוא המוסמך על ענייני החינוך בישראל, אך, למעשה, הוא מצהיר, כי אין לו שיקול דעת עצמאי בעניין זה כי הוא כבול להחלטה מלפני 20 שנה שנקבעה על ידי רשות אחרת. טיעונו של המשיב 1 נוגד באופן גמור את כללי המשפט המינהלי. ואם הוא מודה כי יש להחיל את התכנית, אזי הוא חייב להחילה. כפי שנקבע בהלכת ברנר:

"אך כל עוד הסמכות נתונה לשר הפנים, עליו לפעול על פי גישתו שלו, הן לעניין קביעת העובדות, הן באשר למשקלן של העובדות והן בהחלטה בדבר השימוש או אי השימוש בסמכות הנתונה לו"

בג"צ 297/82 ברנר נ' שר הפנים, פ"ד לו (3) 29, 43-44.

ד. חמישית, ברור גם כי חובה על המשיב 1 לשקול מחדש קריטריונים שנקבעו לפני 20 שנה ולבדוק התאמתם למציאות שהוא פועל בה. כפי שנקבע "אין ספק, שניתן גם ניתן לקבוע כללים שונים נועת לעת, וכאשר המציאות מחייבת שינויים או שקילתם מחדש קיימת חובה לעשות כן." בג"צ 627/82 ליבמן נ' המועצה המדעית של ההסתדרות, פ"ד לח (1) 645, 657.

ה. שישית, לגופם של הקריטריונים עצמם, ברור לחלוטין כי הם בלתי חוקיים. העובדה כי המשיב 1 מסביר כי הקריטריונים מוצאים את האוכלוסייה הערבית, היא כשלעצמה מעידה על אי חוקיותם, כפי שהוסבר לעיל. בנוסף, מאדני המשפט המינהלי שקריטריונים חייבים להיות ברורים ושוויוניים. בעניין זה, לא ברור "מהי קבוצת המהגרים", האם היא כוללת כל הדורות? איך המשיב 1 בדק באם התלמידים הנחנים מתכניות שח"ר הם אכן "מאוכלוסיית המהגרים"? ומה הקשר בין מטרות אגף שח"ר לבין הקביעה שהתכנית תחול על אוכלוסיית המהגרים בישראל? האם כל מהגר, ללא נפקות לעושרו והשכלתו, הוא זקוק לתכנית זו? ואם תלמיד עני ומפגר בחינוך שלו לא ייחנה מהתכנית משום שאינו נחשב כמהגר? בכל מקרה, השיקולים שהיו מאחורי קביעת הקריטריונים הינם זרים למטרה של אגף שח"ר ואינם נגזרים מהמטרה הדומיננטית של האגף.

7. טיעוני העותרים לעיל, נכונים הם גם לגבי תחולת תכנית שיקום השכונות של אגף שח"ר. מטרת התכנית, כפי שפורטו בחלק העובדתי, מתאימות ורלוונטיות לצורכי האוכלוסייה הערבית החינוכיים. התכנית חלה על שני יישובים ערביים וארבעה יישובים דרוזים מתוך 140 יישובים. כאמור, מבקרת המדינה אשר בדקה את מצב החינוך במגזר הדרוזי ציינה כי כל היישובים הדרוזים אמורים להיכלל בתכנית זו. הדברים תקפים הם לגבי שאר האוכלוסייה הערבית. המשיב 1 מסביר כי המשיב 2 בהמלצת השר לביטוי ושיכון קבעו רשימת היישובים הזכאים. היישובים נקבעו לפי מדד חברתי-כלכלי. המשיב 1 מכיר בעובדה כי היישובים הערבים צריכים להיכלל בתכנית זו. והוכח כי המשיב 1, מוסיף וגורע מרשימת היישובים הזכאים. חרף זאת, הוא לא ראה לנכון להוסיף את היישובים הערביים.

א. אי הכללת היישובים הערביים ברשימה לוקה בחוסר סבירות קיצוני. הנתונים הרשמיים מעידים כי הרוב המוחלט של היישובים הערביים נמצא באשכולות הנמוכות של האוכלוסייה בישראל. התכנית החינוכית שיקום שכונות נמצאת בסמכותו של המשיב 1. שיקולים חינוכיים התואמים את מטרת אגף שח"ר היו צריכים להנחות אותו בקביעת היישובים. המשיב 1, על כן, היה חייב לכלול ברשימת היישובים הזכאים את שאר היישובים הערביים (כולל היישובים הדרוזים) משום שיישובים אלו עונים על הקריטריונים שנקבעו. הרי לא יעלה על הדעת שיישובו של העותר 3 מהגב שהכנסה הממוצעת לגמש שם היא 262 ש"ח, ולפי מדד מורכב דורג כיישוב העני ביותר, לא ייכלל ברשימה כאשר רמת השרון הנמצאת באשכול מס' 9 עם הכנסה ממוצעת לגמש מעבודה היא 2,287 ש"ח נכללת ברשימה. כמו כן, תוצאות הבגרות בשנת תשנ"ז מעידים על מצוקה חמורה ופער עצום. למשל, עולה כי היישוב אור יהודה זכה באחוז זכאים נמוך ביותר בקרב הסקטור היהודי (43.1%), אך אחוז זה, כמעט, גבוה יותר מכל אחוז זכאים ביישובים הערביים.

ב. המשיב 1, הוא ולא אחר, מכיר ויודע את מצב מערכת החינוך ביישובי הארץ. המידע והנתונים על מערכת זו אמורה להנחות אותו לצורך קביעת רשימת היישובים. הלכה פסוקה היא, כי חובה על כל רשות מינהלית להניח תשתית עובדתית ראויה לכל החלטה שהיא מקבלת. בית המשפט קבע גם כי ארבעה מבחנים משמשים הבסיס ליצירת התשתית העובדתית: איסוף נתונים, השייכות לעניין, אמינות הנתונים, ראיות מהותיות. הסירוב של המשיב 1 לכלול את היישובים הערביים מעיד כי המשיב 1 לא השתמש בסמכותו לפי מבחנים אלו ועל כן החלטתו פסולה היא.

בג"צ 987/94 יורונט קוי זהב נ' שרת התקשורת, פ"ד מח (5) 412.

י' זמיר, הסמכות המינהלית, (הוצאת נבו 1996) עמ' 5-734.

ג. בפרשת כפר ורדים התעוררה סוגיה דומה לזו. הדין בפרשה זו מתאים לענייננו. שם קבע צה"ל את רשימת יישובי "קו קדמי". שר האוצר אימץ רשימה זו לצורך תקנות מס הכנסה

(הנחות ליישובי גבול). כפר ורדים אשר לא נכלל ברשימה, טען, כי שר האוצר היה חייב להפעיל את שיקול דעתו ולכלול את הישוב ברשימה. בית המשפט בקבלו את העתירה קבע:

"...על פי אותם נתונים שבדתיים שהיו ביסוד ההחלטה על כך ועל פי אותם קריטריונים, גם כפר ורדים זכאי להכרה זו. אם לא יעשה כן, יימצאו תושבי כפר ורדים מופלים לרעה ביחס לתושבי מעונה, וזאת ללא כל הצדקה או הסבר ענייניים סבירים. באמצע את הקריטריונים של צה"ל לקביעת יישובי "קו קדמי" שייכללו בתוספת לתקנות מס הכנסה, הפך המשיב 1 את אלה לקריטריונים הנראים לו סבירים וראויים, משמץ שקריטריונים אלה, כפי שהומעלו לגבי מעונה, ראוי להפעילם גם לגבי כפר ורדים- אין מקום שלא להפעילם כך."

בני"צ 678/88 כפר ורדים נ' שר האוצר ואת' פ"ד מג (2) 501, 510.

הזכות לחינוך

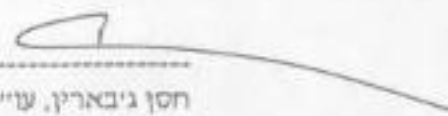
8. מדיניותו של המשיב 1 מוגעת בזכותם של הילדים והתלמידים הערביים לחינוך, הזכות לחינוך הינה זכות יסוד אשר קיבלה משנה תוקף עם חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו אשר עגן את עקרונות מגילת העצמאות המבטיחה זכות זו.

9. המשיב 1, במדיניותו המפלה, לא נתן משקל ראוי לזכות יסוד זו. אי הפעלת תכניות אגף שחיר במסגרות החינוך הערביים, גורעת מיכולתם של התלמידים לשפר את יכולתם הלימודית, לצמצם את הפערים בינם לבין שאר תלמידי האוכלוסייה בישראל, להעלות הישגיהם, להשתלב במסגרות החינוך הגבוהים, להתחרות באופן הוגן עם שאר התלמידים, ולחפיק את המירב מלימודיהם. זכות זו מקבלת חשיבות רצינית כאשר מדובר על אוכלוסייה המפגרת במערכת שלה וזקוקה לקידום ותמיכה. על זכות זו עמד כבי השופט אור, לאמור:

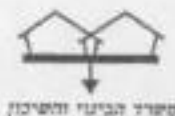
"אכן, החינוך הוא מכשיר חברתי אשר לא ניתן להפריז בחשיבותו. מדובר באחת הפונקציות החשובות ביותר של הממשלה והמדינה. החינוך הוא חיוני לקיומו של משטר דמוקרטי חופשי חי ומתפקד. הוא מהווה יסוד הכרחי למימוש העצמי של כל אדם. הוא חיוני להצלחתו ולשגשוגו של כל פרט ופרט. הוא חיוני לקיומה של תברה, בה חיים ופועלים אנשים המשפרים את רווחתם ותורמים, בתוך כך, לרווחתה של הקהילה כולה."

בני"צ 1554/95 עמותת "שוחרי גילית" נ' שר החינוך התרבות והספורט (טרם פורסם) עמ' 26 לעותק המקורי.

על יסוד האמור לעיל מתבקש בית משפט נכבד זה להוציא מלפניו צו על תנאי כמבוקש בראשית העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיבים לעשותו למוחלט, וכן לחייב את המשיבים בהוצאות משפט ושכ"ט ע"ד.

חסי ג'בארין, ש"ד
ב"כ העותרים

מס' ת"מ 1000

לשכת המנהל הכללי

בס"ד, ירושלים, י"ח באייר, תשנ"ז
25 במאי, 1997
סימוכין: 250519970065

לכבוד
גב' ציפי בירן
יועצת משפטית
כאן

שלום רב,

הנדון: החלטת ממשלה מס' 1886

אנא כתבי לי חוו"ד.

בסעיף א' נראה ש"הוועדה" דנה בכל נושא המיחשוב.

מאידך מסעיף ב' - ה' נראה שהקמת הוועדה היא על "אבטחת מידע".

בכבוד רב,

משה רובינשטיין
ראש תחום תכנון ובקרה

העתק: גב' עדנה גביש - מנהלת אגף מערכות מידע.
מעקב ובקרה.

מזכירות הממשלה

שסור

החלטה מס. 9/בק של ועדת השרים לעניני ביקורת המדינה מיום 20.03.97 אשר
צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטה ממשלה ביום
09.04.97 ומספרה הוא 1886(בק/9).

דו"ח מבקר המדינה מס. 47 -
ועדות היגוי למיחשוב

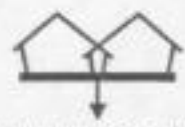
1886(בק/9).

ס ח ל י ט י ס :

- א. המנהל הכללי בכל משרד ממשלתי יקים ועדת היגוי לכל פעולות המיחשוב, להלן "הועדה". תפקידי הועדה יהיו: הנחיית פעילות המיחשוב והתקשורת, גיבוש סידרי תכנון, בקרה ופיקוח על פיתוח ורכש מערכות מידע במשרד, גיבוש לוחות זמנים, גיבוש תקציבים, תפישות מיחשוביות לעבודת המשרד, סדרי קדימויות ואבטחת מידע.
- ב. בראש "הועדה" יעמוד המנהל הכללי של המשרד או הסמנכ"ל למינהל וחבריה יהיו: מנהל מערכות המידע במשרד, קצין הבטחון, היועץ המשפטי, חשב המשרד, המבקר הפנימי, קצין תקציבים והממונה על אבטחת המידע במשרד ומנהל היחידה לאבטחת מידע במשרד ראש הממשלה. הממונה על ה"ירשומות" במשרד ונציג החשב הכללי במשרד האוצר יוזמנו לישיבות "הועדה" על-פי הצורך.
- ג. יחידות המיחשוב המשרדיות יפעלו בהתאם לחוקים, התקנות והנהלים החלים על החום זה.
- ד. "הועדה" תשמש כועדת היגוי לאבטחת המידע הרגיש, שאינו בטחוני, במשרד.
- ה. תכנית העבודה של "הועדה" תכלול, בין היתר:
- 1) קביעת מדיניות אבטחת המידע
  - 2) סיווג ומיפוי המידע הרגיש
  - 3) אישור תוכנית אבטחת המידע של המשרד ותיקצובה
  - 4) מעקב אחר יישום תוכנית האבטחה.
- ו. החשב הכללי במשרד האוצר יעגן עקרונות החלטה זו בתכ"ס ובנוהל ספת"ח.
- ז. האגף לביקורת המדינה יקים מעקב ובקרה במשרדי הממשלה השונים בנושאים אלה.

לשכת המנהל הכללי

נס"ד

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

תאריך: 23.12.96

אל: דב' צבי-דיון ת.ת. 74

הנדון: כפר דניאל

גובה א ליחג המתקן גוף הנזא
הנ"ל

אכן יש התקלות באמצעים עם האצף
התקלות החולקות לצורך סיום בינוי
אשרי התקדמונים
אך צפון לא סגם ספית

בתורה

ח.י.ל

בברכה,

העתק:

משה רובינשטיין
עוזר בכיר למנכ"ל

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון
לשכת היועצת המשפטית

תיוק
תעודת זהות

כס"ד, ירושלים, י' בכסלו התשנ"ז
21 בנובמבר 1996

חיק - 4/1307

משרד הבינוי והשיכון
ראש לשכת המנכ"ל
25-11-1996
נתקבל

הדיון
החלטה
כנס
4441

- אל: 1. גב' רינה זמיר - מנהלת מחוז ירושלים.
- 2. גב' שרה צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיוור.
- 3. גב' צביה אפרתי - מנהלת אגף פרוגרמות.
- 4. מר חיים פאלקוף - יועץ כלכלי לשר.
- 5. מר אריאל לרין - מנהל אגף הקציבים.

הנדון: [Redacted]

רצ"ב מכתבו של מר [Redacted] ובו טענותיו והצעת פשרה.

העתק הימנה הועבר לפרקליטה - אסתר רוזנטל.

התיק קבוע לדיון ב- 3.12.96. וב"כ עו"ד דיאמנט ביקש לדחות הדיון. לאחר ששמענו את הגובת הפרקליטה ובתיאום עם משה רובינשטיין הוחלט כי נודיע לו שהצעותיו אינן מקובלות עלינו וכי הדיון יתקיים במועד.

לידיעתכם, ולהתייחסותכם לגופם של הטענות.

דקל מאיר, עו"ד
הלשכה המשפטית

העתק: מר משה רובינשטיין - ראש לשכת המנכ"ל.

משרד הביטוי והשיכון ירושלים
לשכת המנהל הכללי
13.11.1996
דואר נכנס
מס' 396 תיק

11/11/96
675
ב"ח
13.11.96
ב"ח

BNEI BRAK

טל. 5796664/5
פקס. 5794806

רח' ר' עקיבא 78
בני ברק

ב"ה, כ"ח מרחשוון תשנ"ז
10/11/1996

משרד הביטוי והשיכון
ראש לשכת המנכ"ל
13-11-1996
נתקבל

לכבוד
מר משה רובינשטיין
משרד הביטוי והשיכון
קרית הממשלה
ירושלים

, . . .

בהמשך לפגישות שקוימו במשרדך, וכפי שסוכם בישיבה האחרונה במשרדך מיום 6/11/96, שעלי להגיש הצעת הסדר. להלן הצעתי.
איני חוזר ומגולל את כל היריעה הארוכה, מאחר וכל כתבי הטענות וההסמכים מופיעים בתיקי התביעה כפי שהוגשו לבית המשפט.
לכן אסתפק בהעלאת עיקרי הטענות, ועיקרי הסכומים ועיקרי ההצעות להסדר.

ראשית עלי לציין מספר עובדות, סכום התביעה נכון להיום הוא סך של 14,840,730 ש"ח, לפי פירוט רצ"ב.
סכום זה הינו סכום התביעה המקורי פלוס הצמדה ו-6% ריבית שנתית כמקובל במשק. סכום זה אינו כולל את הסכום של 257,950 ש"ח שמשב"ש לקח מחני ע"ח ביצוע עבודות פיתוח, שכאמור אף פעם לא נעשו, סכום זה נכון להיום עולה ל-538,176 ש"ח, לפי פירוט רצ"ב.

כן ברצוני לציין שמן הדין זכאי הייתי לתבוע השתתפות בפיתוח של 200 יח"ד, מאחר ובהסכם שלי עם משב"ש סוכם על 200 יח"ד. רצ"ב האשור.

אני אמנם פיתחתי ובניתי ל-746 יח"ד דהיינו כל השטח שלי, אך משום מה משב"ש כאמור אישר ל-200 יח"ד.
בכתב התביעה שהוגש התייחסתי רק ל-146 יח"ד שהם 100 בבניה רוויה ו-46 בצמודי קרקע. זאת עשיתי מאחר והוצאות התביעה הן גדולות, וכבר עשיתי פשרה בעצם התביעה.

כפי שהינך רואה בידי אשור על 200 יח"ד רוויות ואני כאמור בתביעה תבעתי רק עבור 100 יח"ד רוויות.
לכן הצעתי להן היא כבר פשרה על פשרה.

באשר למענקי התחלה, מר [redacted] מי שממונה היה על בית שמש מטעם משב"ש האיץ בי פעמים רבות, מדוע איני ניגש לקבל הכסף, כי הכסף ישנו עבורי, לצערי רצתי עשירות פעמים, ולא היה עם מי לדבר.
באשר למענקי סיום - כאמור הבנין הראשון אמנם נתקבל, ויתר הבניינים קבלנו כאמור התנצלות שלא באו.

אחרי חודשים של מכתבים ומבריקים וצעקות, באו ללא תאום אתי, ופסלו הכל על הסף. למרות שכל המבנים נבנו ע"י אותם מבצעים, באותה תקופה, ומאותם חומרים.

נאמר לי מפורשות ע"י אנשי משב"ש, שהבודקים קיבלו הוראה לא לאשר, וכך אמנם עשו.

מהנדס הפיקוח שלי המהנדס מר [REDACTED] שהוא עצמו פקח על פרויקטים רבים אחרים, טען בפניהם הרי בפרויקטים אחרים קבלתם ואשרתם מבנים שעדיין לא ראויים למגורים, וכאן כבר גרות עשרות משפחות, אבל כאמור כשפעלו לפי הוראות לא היה טעם בכל הטיעונים.

כאמור, איני רוצה לחזור על כל הטענות, מאחר והן על גבי התביעה. ברצוני רק לציין, שבניתי שכונה לתפארת, מאות משפחות של עולים מארצות הרווחה, וכן מחבר העמים, גרות בשכונה שלי. משרד השיכון בכל פרסומיו, השתמש בנו כמי שבונים במסגרת הפרוגרמה, והופנו אלינו ע"י משב"ש לקוחות.

נחתם הסכם בין החברה לבין משב"ש, שבונים במסגרת הפרוגרמה וכך עשינו. אנו את חלקנו נתנו עד הסוף, שכונה חיה, ערה, תוססת, יפה. משב"ש בשותפות זו לא רק שלא השקיע פרוטה, אלא עוד לקח כסף.

הצעה לסיכום :

1. סכום התביעה יחולק דהיינו: 14,840,370 ש"ח יחולקו כפשרה ובסעיף זה ישולם סך של 7,420,165 ש"ח.
2. הסכום שפשוט נלקח שלא כדין, יוחזר במלואו דהיינו סך של 538,176 ש"ח.

כאמור, באם היינו תובעים לפי ההסכם הרצ"ב עם משב"ש דהיינו 200 יח"ד, היה הסכום כמעט כפול, ומן הדין כך צריך היה להיות.

בכבוד ובתודה

רשימת מסמכים המורחפים

למר דובינשטיין.

להלן מספר נספחים שיעזרו לך בחשיפת העניין.

1. אשור פרוגרמה 90 - 200 יח"ד.
  2. אשור של גב' צימרמן - 200 יח"ד רוויות ועוד 26 יח' צמודות קרקע.
  3. אשור משב"ש שאני מחויב או מזוכה 50% פחות לאמר או מבצע ומקבל 50% או משב"ש מבצע ואני משלם 50%.
  4. אשור משב"ש על הגדלת אחוז הרכישה ל-100%.
  5. זעקתו של אריאל לוין מדוע לא משלמים לי ע"ח פיתוח.
  6. אשור משב"ש שמסכמים את עניין הפיתוח בשטח.
  7. אשור משב"ש שאושרנו כחברה משכנת לצורך פרויקט זה.
  8. אשור משב"ש שאנו בונים לפי פרוגרמה 90 - 200 יח", ולפי זה נדרשנו לדווח חודשית למשב"ש.
  9. התנצלות הבודקים שלא באו לבדוק המבנים לצורך מענקי גמר.
  10. מכתב גב' סיגל ממשב"ש, שאחרי אישור חשבונות הפתוח נזוכה. חשבון זה כאמור אף פעם לא נעשה.
  11. מכתב משב"ש בו הם מבקשים מאתנו חומר לחישוב החזרי הוצאות פיתוח ל-146 יח"ד. כמובן שכל החומר הועבר.
- מסמכים אלו שהם רק מסמכים שלכם, לא צרפתי ולו מסמך אחד שלי, כאמור ממסמכים אלו תלמד, איזה עוול נורא נעשה לי.

בכבוד רב,

משרד הביטחון והשיכון
אגף נכסים ודיוור

קרית הממשלה ת"ד 18110
ירושלים 91180 טל 277211

תאריך: ט' בתשרי תשנ"א
28 בספטמבר 1990

מספר: צשד607

סיכום דברים עם ה[REDACTED] מתאריך 26.9.90

נכחו: [REDACTED] ש. צימרמן, חברי עמותת "כולל צבי אלימלך"

בנוה יעקב

עמותת "כולל צבי אלימלך" התקשרה עם [REDACTED] לבנייה בנווה יעקב לפני מספר חודשים.

משרד הסכים להקצות קרקע בנווה יעקב לחברה זו בתנאי שתהיה חברה משכנת יקף מתאים.

ה[REDACTED] טפלה באשור זה ולאחרונה קבלה אשור חברה משכנת ל- 100 יח"ד.

סוכם לממש את הבטחת המשרד ולהקצות לחברה 125 יח"ד שיופעלו בשני שלבים.

החברה תחתום עם המשרד חוזה מסגרת בתנאים המקובלים בנווה יעקב.

בית-שמש - קרית אריה

לחברה קרקע פרטית בבית-שמש לבניית 700 יח"ד.

החברה התחילה בבניית 26 יח"ד מדורגות ומעוניינת להתחיל מיידיית 20 יח"ד מדורגות נוספות ו- 200 יח"ד בבנייה רוויה.

החברה מבקשת להכליל במסגרת פרוגרמת הבנייה של המשרד.

היבטם עקרונית לכלול בפרוגרמה בתנאים הבאים:

1. הסכמת המחוז לפרוייקט זה.

2. הצגת נסח מאבז המוכיח בעלות על הקרקע.

במידה וימולאו שני התנאים ינתנו תנאי הבנייה כמקובל בבית שמש במסגרת חוזה פרוגרמה לשנת 1990/91.

רשמה: ע"צ צימרמן

העתק: מחוז ירושלים

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון
מחוז ירושלים

תאריך: כ"ב בחשוון התשנ"א
9 בנובמבר 1970

סיכום ישיבה מ-8.11.70

נוכחים: ה"ה - [redacted] קיטור, קוקוש.

בנושא: בית שמש - ישראל הצעיר.

סוכם כדלקמן:-

1. אדריכל אילן לשטח שבדול. [redacted] יבדקו ויסכמו עלויות פיתוח כללי.
  2. הוברה שמשב"ט ובית שמש מחייב (מזכה) ב-50% מערך הפיתוח הכללי.
  3. תחשיב הפיתוח יהיה על בסיס מחירי טבלה בהפחתת עבודות שבוצעו בעבר ע"י משהב"ט.
  4. המחוז ימליץ שהתשלום יהיה דומה לצורת התשלום שסוכפה עם חברת אשדור בביתר.
- אם יתברר שבאתר הנ"ל מתבצע רק בניה רוויה (מעל 4 יחיד/דונם). המחוז ימליץ לכלול בפרוגרמת משהב"ט כל הפרוייקט. לצורך זה מר שיינפלד ישלח את המכתבון למר ארי כהן לצורך סיכום התכנון.

רשם: [redacted] קוקוש

תפוצה:

לנוכחים

מר שמריהו כהן - מנהל המחוז

מר ארי כהן - ס/מנהל החטיבה הטכנית (תכנון)

משרד הבינוי והשיכון
אגף נכסים ודיוור

קריה הממשלה ת"ד 3110
ירושלים 91180 טל 77211

תאריך: כד' בחשוון תשנ"א
12 בנובמבר 1990

מספר: בנייה

אל: חברות בנייה

הנדון: הגדלת אחוז החיובות בכישה

היי להודיעכם כי הוחלט להעלות את אחוז החיובות הכישה באזורים שיפורטו להלן
100%

העלה זו תהיה לגבי כל יחידות הדיוור שבנייתן הוחלטה לתמו 09.1.90.

האזורים הנכללים: כל היחידות במחוזות גליל, חיפה, נגב וירושלים וכן הערים לוד
ורמלה.

למען הסר ספק הנני להבהיר כי החיובות הכישה לא תהיה על דירות ששטחן עולה על
120 מ"ר (כמצויין בחוזה המסדרת).

מגבלת השטח (של 120 מ"ר) אינה חלה לגבי הזכרים במקדמים שהוצאו החל מחוד
אוקטובר. במקרים אלו יקבעו תנאי הממשש בהתאם לאמור במקד.

אנו נפעל לתקון דפי הפרוש הנלווים לחוזה המסדרת. חוזה המסדרת יהיה האסמכתה
הבלעדית המחייבת בנושא זה.

בברכה,

שרה צינרמן
מנהלת אגף נכסים ודיוור

העתק: שר הבינוי והשיכון
מנהל כללי
מנהלי מחוזות

פרד הבנין והמכון - נא נכסיו דרור
תלמיד של וועד המנהל מיום 17.4.92

זמן עסק	עם היום	עם היום	עם היום
רשמי	בית עסק	היום	היום
מספר קומה	מספר קומה	מספר קומה	מספר קומה
מספר רשמי	מספר רשמי	מספר רשמי	מספר רשמי
עם המנהל	עם המנהל	עם המנהל	עם המנהל
מספר קומה	מספר קומה	מספר קומה	מספר קומה
מספר רשמי	מספר רשמי	מספר רשמי	מספר רשמי
עם המנהל	עם המנהל	עם המנהל	עם המנהל
מספר קומה	מספר קומה	מספר קומה	מספר קומה
מספר רשמי	מספר רשמי	מספר רשמי	מספר רשמי
עם המנהל	עם המנהל	עם המנהל	עם המנהל

מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם

- 1) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 2) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 3) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 4) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 5) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 6) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 7) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 8) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 9) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם
- 10) מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם

מספר עסק עם המנהל יומם ומספר עסק עם המנהל יומם

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון
אגף פרוגרמות

תאריך: ז' בתמוז התשנ"א
19 ביוני 1991

לכבוד

מר מ. אדרי מנהל מחוז ירושלים
מנהל מינהל מקרקעי ישראל
ירושלים

הנדון: [REDACTED] - בית שמש
סימוכין: מכתבו של א. לחובסקי מיום 19.8.91

בהמשך למכתבו של א. לחובסקי אנחנו מסכמים את ביצוע הפיתוח בשטח עם החברה הנ"ל.
לפיכך אין לנו מניעה בשלב זה שהחברה תעלה על השטח ופתחיל בבניה.

יהודה פתאל
מנהל אגף הפרוגרמות
משרד הבינוי והשיכון

העתק: אריה בר - מנהל כללי
רינה זמיר - מנהלת מחוז ירושלים
איתן לחובסקי - סגן מנהל אגף פרוגרמות
ל. קוקוש - מנהל המחלקה הטכנית-מחוז ירושלים

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון

מינהל התיכנון והנדסה

תאריך: 02/07/91

6

נני בוק 51313

א.נ.

הנדון: אישורכם כחברה משכנת בסיווג מיוחד

הנני מתכבד להודיעכם כי בשל ההערכות לקליטת עליה ובהתאם להחלטת ועדת מכרזים עליונה של המשרד מתאריך 29.10.90, אושרתם כחברה משכנת בסיווג מיוחד של 225 (* יח"ד לשנה. תיקף האישור עד 31/12/92. אישורכם כחברה משכנת בסיווג 75 יח"ד מתאריך 06/09/90 נשאר בתוקף עד תאריך 31/08/92 כמצוין באישור המקורי. יצוין כי אין באישור זה כדי לאשר או להצביע על מצבה הכלכלי או הכספי של החברה.

ב כ ב נ ו ד ר ב

נ. חילון

ס/מנהל המינהל לתיכנון והנדסה

(* הגבלה ל - 150 יח"ד באתר בהתאם לרשום בפנקס הקבלנים.

העתיקים:

גב' ב. כגן - ממונה על הפעלת חברות.
מר א. לוין - מנהל אגף נכסים ודיור.

לכבוד
 משרד הביטחון וההגנה
 אגף נכסיו ודירור.

במענה לפניהכח מיום: 17/11/91 להלן דו"ח מכירות נכון לסוף חודש 10/91.

רשימת פרויקטים		יפח הטמט		573
טנח	יח"ד	נמכר עד 09/91	מכירות עד 10/91	
פרוג	לפרויקט	היצע	היצע	
90	200	43	58	
				בית טמט
				כללי ליטוב

שט עורר הד
 טלפון
 חתימה

משרד הבינוי והשיכון
מחוז ירושלים

10/09/1992

בני - ברק

א.כ.א.

הנדון: מסירת מבנים מס' 21-22-23-24-25

אני מצטער להודיעכם שבשלושת התאריכים האחרונים שנקבעו והם:

25/08/92

03/09/92

09/09/92

בתאריכים אלו היינו צריכים להגיע ולקבל את המבנים הנ"ל. אך
נציגנו לא הופיע.
איתכם הסליחה, אנו מבטיחים לקבוע מועד חדש למסירת המבנים במהירות
האפשרית.

ברצוננו לצייין שאי הגעתו של נציגנו אינה משורה מכל סיבה שהיא
בחברתכם.

משרד הבינוי והשיכון
מחוז ירושלים
מקום בית המשפט
סטפן פוקס
מפקח

מדינת ישראל
משרד הביטחון והשיכון

יפת

המשרד הראשי ירושלים
אגף הכספים

תאריך: ה' בכסלו תשנ"ג
30 נובמבר 1992
מס':

לכבוד

7

הנדון: משלום לחזרי פיתוח בבית שמש
סימולין: מכתבכם מיום 4.10.92

בקשר למכתבך שבנדון, עליך לפנות לאורמ"ם המספלים בהזמנתך.
רק לאחר אישור השבונות וזיכוי כרטיסך באגודות, נוכל לזכות אתכם בבקשתכם.

בברכה,
יחידת סימולין
יהודית סיגל

העתק: מר י. מינץ - ס/החשב
מר א. לחובסקי - מנהל אגף פרוגרמות

M. 10-96

מחיר המזון 6% ± - רישוי 331 ק"ג מ. 522 מ. 6.7

3/92 331 x 13,415,375 : 257,950.- 1/4/92
 21,226,066
 √ 139.4 : 408,133.-

9/96 331 140.
 609,890.-

3/1993 31 1992 מחיר המזון 6% x 27,593.-
 3/1994 31 1993 - " - 6% x 434,483.-
 26,069.-

3/1995 31 1994 - " - 6% x 460,552.-
 27,633.-

3/1996 31 1995 - " - 6% x 488,185.-
 29,291.-

31.10.96 31 מחיר המזון 6% x 12 : 6% x 517,477.-
 20,699.- מחיר 4%
538,176.-

10.11.96

107

הכנסות ריבית 6% = 20/7/91 331 ד"ש מ.פ.ר 213.11

331 7/92 13717268 : 7452442. - 1/8/92
 " 8/96 X 21226066
 " 8/96 X 139.4 : 11,531,890. -
 " 9/96 140

11,581,525
 1.8.92 - 31.7.93 - ריבית 6% X 694,292
 1.8.93 - 31.7.94 - " 6% 12,276,417. -
 736,585. -
 1.8.94 - 31.7.95 - " 6% 13,013,002. -
 780,780. -
 13,793,782. -
 1.8.95 - 31.7.96 - " 6% 827,627. -
 1.8.96 - 31.10.96 - " 1.5% 14,621,409. -
 219,321. -
 14,840,730. -

לשכת המשפטית - סניף - סניף "ק"ק

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

הלשכה המשפטית

ירושלים,
ייד באול, תשנ"ז
16 בספטמבר, 1997
160919970008
3/59
סימוכין:
תיק:

משרד הבינוי והשיכון
ראש לשכת המנכ"ל
18-09-1997
נתקבל

[Redacted]

תל-אביב
פקס: 03-6204561

[Redacted] משפחת

מכתבך למנכ"ל המשרד, הרב מאיר שלמה גרינברג, הועבר לטיפול.
בהמשך למכתבך התכנסה ועדה עליונה במשרד אשר דנה בעניינם של משפחת [Redacted]
בעבר הוצעה למשפחה, לפני משורת הדין, דירת 4 חדרים אך מאחר והם סרבו להצעה -
היא הועברה למכירה.
עתה, אין דירות בגודל זה בפרוייקט והועדה החליטה להציע, לפני משורת הדין, דירה
אחת בת 3 חדרים למשפחת קייקוב מתוך 2 דירות שהוקפאו לבחירתם.
אם מרשיך לא יבחרו באחת מדירות אלה - יועברו גם דירות אלה למכירה.
אני תקוה כי מרשיך יבחרו באחת הדירות הנ"ל ובכך יסתיים העניין.

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

בדבר פרטים נוספים תוכל לפנות גם לגבי שרה צימרמן, מנהלת אגף נכסים ודיוור, וגם אני
עומד לרשותך.

בכבוד רב ובמחילה,
נעים פלקוביץ, עוזר
הלשכה המשפטית

העתק: הרב מאיר שלמה גרינברג, המנהל הכללי
הגבי צפורה בירן, היועצת המשפטית
נבי שרה צימרמן, מנהלת אגף נכסים ודיוור
מר משה רובינשטיין, ראש תחום תכנון ובקרה

בסוף

117

הערה
הערה
הערה

ספרים זיק

מיון

בסקי 13

משרד הביטוי והש
ראש לשכת המנכ"ס

14-08-1997

נתקבל

משרד הביטוי והש

מנחל כללי

מאיר שלמה גרינברג

אלקסן קרילין קצין

לכבוד

משה רובינשטיין, מנהל היחידה

יש פה חומר מאוד

מענין בנושא הטיפול

לעיונכם

גיליאל, ביקשה זליקא שבת

נא טפלו מול הנורם המקצועי

נא טפלו מול הנורם המקצועי ועדכנו אותי

בסיום הטיפול

נא העבירו התשובה לחתימתו

בברכה,

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

היו

בג"צ 2814/97

כבוד השופט י' זמיר

בפני:

העותרים:

1. ועדת המעקב העליונה לענייני החינוך הערבי בישראל
2. ד"ר עואד פריה רכז קואליציות ועדי ההורים בנגב
3. מהדי טורי (קטין)

1 2 7

1. משרד החינוך התרבות והספורט
2. ממשלת ישראל

צו-על-תנאי

על יסוד עתירה זו מצווה בית המשפט כי יצא מלפניו צו-על-תנאי המכוון אל המשיבים והמורה להם להתייצב וליתן טעם:

1. מדוע לא יפעיל משיב מס' 1 את כל תכניות האגף לשירותי חינוך ורווחה במוסדות החינוך הערביים בישראל (כולל הדרוזים).
2. מדוע לא יחיל משיב מס' 1 את תכנית הרווחה החינוכית של אגף שח"ד על הסקטור הערבי;
3. מדוע לא יקבעו רשימת ישובים התואמת את הקריטריונים שהם קבעו, כך שתכלול, בין היתר, כל הישובים הערבים ולפחות מרביתם. וזאת לצורך הפעלת התוכנית החינוכית שיקום שכונות.

המשיבים ינישו תשובתם, אם רצונם בכך, תוך 60 ימים מיום המצאת כתב

זה, לבית המשפט ולבעלי הדין ישירות.

ניתן היום, ח' באייר תשנ"ז (15.5.97).

שמריהו כהן

מוכיר ראשי

070

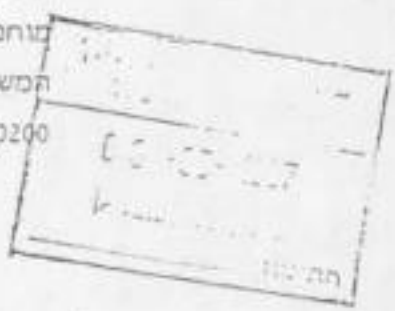
משרד החינוך והתרבות
ועדת המעקב העליונה
תאריך הגשה: 08/05/97
כ"ז 2814/97

בבית המשפט העליון
בשמות כבית המשפט הנבחר לצדק

בית החשמה העליון

1. ועדת המעקב העליונה לענייני החינוך הערבי בישראל.
2. ד"ר עואד פריח, רכז קואליציות ועדי ההורים בנגב.
3. מהדי טורי ת. [REDACTED] קטין באמצעות הוריו.

באמצעות ב"כ עוה"ד חסן ג'בארין ו/או סוהאד בשארה ו/או
חוסין אבו חוסין ו/או סלים ואקים ו/או אוסאמה חלבי ו/או
מוחמד דחלה ו/או ראאף זורייק מעדאלה- המרכז
המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, ת"ד 510 שפרעם
20200 טל' 04-9501610 פקסי 04-9861173.

העותרים

-נגד-

1. משרד החינוך התרבות והספורט
מרח' שבטי ישראל 34, ירושלים
2. ממשלת ישראל
קרית הממשלה, ירושלים

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזה עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיבים, והמורה להם לבוא וליתן טעם:

1. מדוע לא יפעיל המשיב 1 את כל תכניות האגף לשירותי חינוך ורווחה (להלן: אגף שח"ר) במוסדות החינוך הערביים בישראל (כולל הדרוזים);
2. מדוע לא יחיל משיב 1 את תכנית הרווחה החינוכית של אגף שח"ר על הסקטור הערבי.

3. מדוע לא יקבעו המשיבים רשימת ישובים, התואמת את הקריטריונים שהם קבעו, כך שתכלול בין היתר, כל הישובים הערביים ולמחות מרביתם, וזאת, לצורך הפעלת התכנית החיטכית שיקום שכונת.

ואלה נימוקי העתירה

"In these days, it is doubtful that any child may reasonably be expected to succeed in life if he is denied the opportunity of an education. Such an opportunity, where the state has undertaken to provide it, is a right which must be made available to all on equal terms."

Brown v. Board of Education 347 U.S. 483 (1954) p. 493.

מבוא

1. עניינה של עתירה זו הוא הפליית המיעוט הערבי בישראל בתחום החינוך. מטרת העתירה היא לשים קץ להפליה הזוטה והקיצונית ביותר של המיעוט הערבי ואשר נמשכת יותר מעשרים שנה בכל הקשור להפעלת תכניות אגף שחיר. אגף שחיר נחשב כספינת הדגל של המשיב 1, והוא האגף החשוב ביותר המטפל בקידום האוכלוסיות החלשות בישראל על ידי הפעלת פרויקטים ותכניות שונות במוסדות החינוך, במטרה לצמצם הפערים ולמגר ההפליה בתחום החינוך. על אף שהאוכלוסייה הערבית בישראל נזקקת יותר מכל אוכלוסייה אחרת להפעלת האגף, המשיב 1 מסרב במשך שנים לתפעיל את תכניות האגף במוסדות החינוך הערביים.

ב. אשתקד, הצחיר המשיב 1, כי מדיניותו בעניין זה מפלה את האוכלוסייה הערבית בישראל והבטיח לפעול להחלת כל התכניות של אגף שחיר בבתי הספר הערביים. אך עם חילופי השלטון חזר מהבטחתו ומסר, כי על אף שמדיניות הפעלת התכניות של אגף שחיר מקפחת ומפלה ללא הצדקה את האוכלוסייה הערבית בישראל, אין בידו בכדי להחיל את כל התכניות משום שמדובר בשתי החלטות פוליטיות של מרום שרים והממשלה, שאחת מהן מלפני עשרים שנה, ואשר קבעו קריטריונים לא שוויוניים להחלתן ולהפעלתן של התכניות. למעשה, המשיב 1 מפעיל מדיניות, שלדעתו הוא, היא בלתי חוקית משום שהיא מפלה ומקפחת האוכלוסייה הנזקקת יותר מכל אוכלוסייה אחרת להפעלת אגף שחיר.

העותרים

2. עותרת 1 הינה עמותה רשומה כד"ן בישראל, הפועלת ליד הרשויות המקומיות הערביות בישראל, לקידום ושיפור מוסדות החינוך ורמתם אצל הערבים בישראל. תגריה והנהלתה כוללים: ועד הרשויות המקומיות הערביות, הועד הארצי להורים הערביים, הועד הארצי לסטודנטים הערביים בישראל, נציגי מורים, חברי כנסת ערביים, העמותה להכוון לימודי לתלמיד הערבי ועמותת אלטפולה, שתי עמותות העוסקות בתחום החינוך.

עותר 2 הינו הרכו של קואליציית ארגונים שונים מהעב, הסוללת בעיקר ועדי הורים, שמטרתה לקדם ולשפר את מוסדות החינוך בנגב.

עותר 3 הינו תושב רהט שבנגב, תלמיד בכתה ט' בבית ספר שם. הישוב רהט דורג בשנת 1995, לפי מדד חברתי-כלכלי, כבעל המדד הנמוך ביותר בארץ. אחוזי הזכאים לתעודת בגרות בישוב זה בשנת הלימודים תשנ"ו גם הוא הנמוך ביותר בארץ. מאלה שניגשו לבחינות רק 18.1% היו זכאים לתעודת בגרות, ובנגב בכלל אחוז מקבלי תעודת הבגרות הינו 5.95%. למרות שאין ישוב הסובל מצוקה כה קשה, תכניות אגף שח"ר כמעט ולא קיימות בישוב זה.

הרקע העובדתי

3. אגף שח"ר מפעיל עשר תכניות חינוכיות. כל תכנית שייכת למחלקה המפעילה עשרות פרויקטים. התכניות מופעלות בישובים הזקוקים לקידום. ייעודן המוגדר של אגף שח"ר הוא טיפול בקידום החינוכי של התלמידים החלשים. היעדים הפדגוגיים והחברתיים, אשר קבע אגף שח"ר, נועדו למלא אחר משימה זו. המשיב 1 הגדיר מפורשות את יעדי האגף, לאמור:

1. צמצום פערים חברתיים חינוכיים בין העדות בישראל.
2. שיפור ההישגים הלימודיים.
3. צמצום הנשירה בכל רמות החינוך.
4. הגדלת מספר מקבלי תעודות הבגרות.
5. הגדלת שיעור המונים והמסיימים חינוך חובה.
6. חיזוק מגמות האינטגרציה בין שכבות מבוססות לבין שכבות חלשות בכל מקום שהדבר ניתן.
7. חיזוק הדימוי העצמי.
8. שילוב אופטימלי של תלמידים מקרב העולים החדשים המגיעים לשכונות מצוקה, תוך כדי שימוש נאות באפשרות שמזמנת העלייה החדשה לקידום צרכיה וסאימותיה של האוכלוסייה החלשה.
9. קידום פעולות תרבות ואמנות.
10. קידום תלמידים מצטיינים ומוכשרים.

ראו ע/ 1: תכנית העבודה של האגף לשח"ר לשנת הלימודים התשנ"ו, הוצאת משרד החינוך התרבות והספורט (ירושלים, התשנ"ו) עמ' 3.

4. עשר התכניות החינוכיות שמפעיל אגף שח"ר הן: הרווחה, שיקום נשקטות, הטיפוח, ביקור סדיר, גף לתרבות ואומנות, יזמות חינוכית, יחידות מסה, פיתוח וקידום דרכי הוראה, מחקר ומעקב והתכנית לפיתוח כישורי הורות. כל תכנית כוללת בתוכה תכניות משניות והיא שייכת למחלקה מהאגף הנקראת על שם התכנית. המטרות של התכניות הללו נגזרות ממטרות ויעדי האגף, ועל כן נקבעו לכל תכנית אוכלוסיות היעד, המטרות הספציפיות הנגזרות מיעדי האגף כולו ואת דרכי היישום.

ראו ע/ 1: הסברים מפורטים אודות כל התכניות.

5. עתירה זו מתייחסת לשני מישורים הקשורים להפעלת עשר תכניות האגף: המישור הראשון מתייחס לאי החלת שתי התכניות המרכזיות והחשובות ביותר של האגף, תכנית הרווחה ותכנית שיקום שכונות שכי- 65% מתקציב האגף מוקצה להן. הראשונה לא הופעלה כלל בסקטור הערבי, בטענה כי הקריטריונים שנקבעו לפני עשרים שנה אינם הולמים מגזר זה. והשנייה חלה רק על שני יישובים ערביים- ללא הישובים הדרוזים- במרכז עיר אום אל פחם

ובשכונה אחרת בנצרת, וזאת מתוך 140 ישובים ושכונות ברחבי הארץ. המישור השני של העתירה מתייחס לאי ההפעלה (או ההפעלה החלקית ביותר) של שאר תכניות אנף שחיר וזאת למרות שמוסדות החינוך הערביים עונים על הקריטריונים שהתווה המשיב 1.

6. חרף העובדה שיעדיו החינוכיים של אנף שחיר הינם נייטרליים, ולמרות הצורך הבסיסי להחלת התכניות של האנף באופן מוגבר במוסדות החינוך הערביים. המשיב 1 לא הפעיל במשך שנים רבות, ולמעשה מאז תחילת הפרויקט, את התכניות של האנף בסקטור הערבי. רק לאחר כיוון הממשלה הקודמת האחרונה ובתחילת שנת הלימודים 1994-1995 התחיל המשיב להפעיל בחלק ממוסדות החינוך הערביים ובאופן מצומצם חלק מוערי משתי תכניות האנף ותכניות הטיפול והביקור סדיר. לגבי התכניות המרכזיות, הרווחה החינוכית ותכנית שיקום השכונות, צוין מפורשות, כפי שיוסבר להלן, כי קיימת מגיעה לתחולתן הכללית בישובים הערביים.

שתי התכניות: הרווחה ושיקום השכונות

7. שתי התכניות, הרווחה ושיקום השכונות מהוות עמוד השדרה והתווך לאנף שחיר. כ- 65% מתקציב האנף מוקצים לשתי תכניות אלו המפעילות עשרות של פרויקטים. למעשה, עיקר הסיוע המיוחד לשכבות החלשות ניתן באמצעות שתי התכניות הללו. תכנית הרווחה החלה לפעול בתחילת שנות השבעים, תכנית שיקום השכונות החלה בשנת 1977.
ראו: דו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 46, עמ' 4-353.

8. תכנית הרווחה מפעילה עשרות פרויקטים לכל שלבי החינוך הפורמלי ולמסגרות החינוך הלא פורמלי. מטרת ויעדי התכנית הם:

1" שימור ההישגים הלימודיים בכל מערכת החינוך ומניעת פיגור מצטבר בכיתות הנמוכות ובמיומנויות היסוד 2. הגדלת מספר התלמידים המסיימים את בית-הספר התיכון ומקבלים תעודת בגרות המאפשרת להם להמשיך את מסלול לימודיהם בלימודים על-תיכוניים וגבוהים 3. הגדלת מספר התלמידים הפונים לחינוך גבוה והגדלת שיעורי ההצלחה בו 4. הגדלת שיעורי ההשתתפות בחינוך בכל שלבי הגיל ומניעת נשירה 5. חיזוק הדימוי העצמי, טיפוח נאווה היישוב וגיבוש מנהיגות מקומית."

ראו ע/ 1 : עמ' 17.

ב. אוכלוסיית היעד של תכנית הרווחה החינוכית לא כוללת היישובים הערביים. בשנת הלימודים התשנ"ה הופעלה תכנית הרווחה בכ- 80 יישובים ושכונות וכשליש מכלל התלמידים במגזר היהודי נהנו ממנה. המשיב 1 הסביר כי המניעות לתחילת התכנית במגזר הערבי מקורה בהחלטת ממשלה מלפני עשרים שנה, אשר קבעה קריטריונים לתחילת התכנית וכי הוא המשיב 1, אינו מוסמך לשנותם. הקריטריונים, לטענת המשיב 1, קבעו:

"א. טיפול באוכלוסיות מהגרים שהתאפיינו בבעיות חברתיות וחינוכיות קשות ב. טיפול בישובים השוכנים באזורים רגישים מבחינה בטחונית ג. אוכלוסיית היישוב אינה עולה על 15000 נפש." (ההדגשה במקור).

ראו ע/ 2 : מכתבו של מנכ"ל משרד החינוך, מר שושני, מיום 12/5/96 המפרט את הקריטריונים של תכנית הרווחה.

9. התכנית השנייה שקיימת אודותיה מניעת תחולה כללית היא תכנית שיקום שכונות שמטרותיה

הן:

"א. צמצום פערים חברתיים וחינוכיים בין העדות בישראל וקידום החינוכי של יוצאי אסיה-אפריקה. ב. שופר ההישגים הלימודיים של כלל האוכלוסיות ביישובי השיקום. ג. עידוד מגהינות מקומית. ד. חיזוק הקשר בין זרועות משרד החינוך התרבות והספורט לבין השכונות והיישובים."

ראו ע' 1, עמ' 31.

ב. אוכלוסיית היעד של תכנית שיקום שכונות היא כלל האוכלוסייה המצויה ביישובים ובשכונות, אשר על פי קריטריונים חברתיים-כלכליים הוגדרו כיישובים או כשכונות מצוקה. השר לבינוי והשיכון מנבש ומכין את רשימת היישובים במסגרת פרויקט שיקום השכונות של משרד הבינוי והשיכון, ומגיש אותה כהמלצה לאישור בפני ועדת שרים שהוקמה בשנת 1979 לצורך ליווי פרויקט שיקום שכונות של משרד הבינוי והשיכון. משיב 1 אימץ את הקריטריונים ואת רשימת היישובים של ועדת השרים וקבע, כי עקרונות רשימה זו תהיה רשימת היישובים הזכאים לצורך הפעלת התכנית החינוכית שיקום שכונות של אגף שח"ר.

ג. מנתוני המשיב 1 המעודכנים לשנת הלימודים הנוכחית, עולה כי מכלל 140 יישובים ושכונות שונות מרחבי הארץ, התכנית חלה רק על שני יישובים ערביים וגם באופן חלקי-במרכז העיר של אום אל פחם ובשכונה אחת בנצרת. בנוסף לכך, התכנית חלה גם על שכונת ואדי אלניסנאס בחיפה ועל שכונת עגימה ביפו. מלבד מקומות אלו, רשימת היישובים כוללת עוד ארבעה יישובים דרוזים. מבקרת המדינה בדקה את תחולת התכנית רק במגזר הדרוזי, ובמסקנתיה הביקורתית ציינה, כי הפעלת התכנית ביישובים הדרוזים "אינה עולה בקנה אחד עם החלטת הממשלה בעניין השוואת הכפרים הדרוזיים ליישובי פיתוח יהודיים."

ראו ע' 1, עמ' 31, ואת רשימת היישובים הנהנים בעמ' 118-124.

דו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 46, עמ' 354.

שאר התכניות:

10. מטרות שאר שמונת התכניות של אגף שח"ר ועדי האוכלוסיות שלהן מתאימות לצורכי האוכלוסייה הערבית בישראל, ואין כל מניעה לתחולתן באופן סדיר ואף מתוגבר בקרב מוסדות החינוך הערביים. משיב 1 לא טען, כפי שעשה לגבי תכניות הרווחה ושיקום שכונות כי קיימת מניעה כלשהי מלהפעיל תכניות אלו בסקטור הערבי. חרף העדר כל מניעה בקריטריונים, וכאמור, תחולתן היא חלקית ביותר. מבדיקה יסודית, שבוצעה על ידי המומחים של העותרת 1 בשנה הנוכחית ואשר כללה 61 יישובים ערביים עולה, כי רוב התכניות אינן חלות במגזר הערבי. בשנתיים האחרונות החל המשיב 1 להפעיל חלק קטן מהפרויקטים של שתי תכניות בלבד, התכנית לטיפול ותכנית ביקור סדיר. נעמוד כאן בקצרה על מטרות ועדי תכניות אלו.

11. תכנית המחלקה לטיפוח: התכנית נועדה, בין היתר, כדי להגדיל את מספר התלמידים הניגשים לבחינות הבגרות, לאפשר לתלמיד לסיים מסלול לימודי חיטוכי, ולהגדיל את שיעורי התלמידים המונים לחינוך גבוה. אוכלוסיית היעד שלה כוללת כל אוכלוסיית האגף. תכנית זו היא אחת משתי תכניות, שהמשיב 1 החל בהפעלתה בישובים הערביים, והיא מופעלת באופן חלקי ביותר ב- 11 ישובים ערביים. יש לציון, כי אין תחולה לכל הפרויקטים של תכנית זו בישובים הערביים.
ראו ע/1: עמ' 34.

12. תכנית המחלקה לביקור סדיר: התכנית נועדה בעיקר לעקוב אחר נשירת התלמידים, איתורם, כניסתם למערכת, נשירתם, הפעלת תכניות למניעת נשירה. אוכלוסיית היעד כוללת תלמידים המתקשים לתפקד במוסדות החינוך הפורמלי ותלמידים הנמצאים בקבוצת סיכון, בשנתיים האחרונות היתה התקדמות יחסית בהפעלת תכנית זו בסקטור הערבי, אך כדברי ד"ר אבי לוי, מנהל אגף שחי"ר, שנאמרו ביום 9/12/96 בפני ועדת הביקורת של הכנסת: "זו לא מוזיקה, זה אפס קצהו, זה קצה הקרחון, אני מוכן להודות. אבל עשינו משהו. התחלנו לעשות דברים."
ראו ע/1: עמ' 39.
ראו ע/3: פרוטוקול ישיבת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת מיום 9/12/96 עמ' 26.

13. תכנית המחלקה לגן לתרבות ואומנות יעודה של תכנית הגן לתרבות ואמנות בשכונת לקדם ולפתח את פעילות התרבות והאמנות במספר תחומים: תיאטרון, מוסיקה, מחול, אמנויות פלסטיות, טבע וארץ, מוזיאונים, תקשורת, ספרות ומורשת העדות. משיב 1 קבע כי אוכלוסיית היעד היא תושבים ותיקים ועולים חדשים מקרב האוכלוסיות המתגוררות בשכונות, בעירות הפיתוח וארגונים הסטפלים בתחומי התרבות והאמנות בשכונות. משיב 1 לא טען, מעולם, כי יש מניעות מלהחיל תכנית זו על הסקטור הערבי. ניתן להניח אפוא כי לא קיימת מניעות כזו. עם זאת תכנית זו לא הופעלה כלל ועיקר בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 50.

14. תכנית המחלקה ליזמות החינוכית למחלקה זו יש אחריות מקצועית כוללת בתחומים הבאים: הכשרה והשתלמות, פיתוח יזמות חיטוכיות, פרסום ותקשורת. אוכלוסיית היעד כוללת כל אוכלוסיית האגף. התכנית לא הופעלה בסקטור בערבי.
ראו ע/1: עמ' 56.

15. תכנית המחלקה ליחידות מטה מטרתה היא פיתוח, ניסוי, ותגבור תכניות לימודים, חומ"י למידה, דידקטיות, מתודיקות, ודרכי למידה המותאמים לאוכלוסיות היעד. משיב 1 קבע כי אוכלוסיות היעד של מחלקה זו הן "אוכלוסיות ראויות לקידום בחינוך הקדם-יסודי, בחינוך יסודי, בחינוך העל יסודי, בחינוך העל תיכוני, בחינוך מבוגרים ובמסגרות קהילתיות,

המסתייעות בתכניות יחידות המטה" מחלקה זו, למיטב ידיעת עותרת 1, אינה מתופעלת
בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 62.

16. תכנית המחלקה לפיתוח וקידום דרכי הנראה מטרתה לקדם ולהתאים דרכי הנראה ושיטות
חינוך יעילות ויחודיות לאוכלוסיות שבטיפול האגף. אוכלוסיית היעד הם בני הספר
והמורים הקשורים לאגף שח"ר, יישובי הרווחה ושיקום השכונות. למיטב ידיעת העותרת 1,
התכנית אינה מתופעלת בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 66.

17. תכנית המחלקה למחקר ומעקב מטרתיה של תכנית זו להגביר המידע ההערכתי בנושאי
רווחה, שיקום וטיפול והגברת השימוש בממצאי מחקר והערכה לצורכי קבלת החלטות.
אוכלוסיית היעד כוללת, בין היתר, אישי ציבור, מחקר, תקשורת, מתנבים וכל גורם אחר
המתעניין במידע הערכתי מהימן על האוכלוסיות והנושאים שבהם מטפלת המחלקה. למיטב
ידיעת עותרת 1, התוכנית לא מיושמת בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 68.

18. תכנית המחלקה לפיתוח כישורי הורות: מטרת התכנית היא להפיץ תכניות חינוך לשיפור
כישורי הורות ומיומנותיהם ופיתוח יכולת התמודדות שלהם עם בעיות ההתפתחות
והגדילה של ילדיהם. אוכלוסיית היעד היא "החורים ובייחוד הורים שבאים משכבות
אכלוסיה שבטיפול האגף". התכנית לא מיושמת בסקטור הערבי.
ראו ע/1: עמ' 71.

מצב מערכות החינוך בישובים הערביים

19. כידוע, הרמה של מוסדות חינוך מושפעת ממצבו הסוציו-אקונומי של הישוב. נתונים ומחקרים
רבים מעידים כי הישובים הערבים נמצאים בתחתית סולם המדד החברתי-כלכלי בישראל.
ועל כן לא מקרי שמערכת החינוך בסקטור הערבי נמצאת בשפל הסקלה של מוסדות החינוך
בישראל. כדברי די"ר אבי לוי, מנהל אגף שח"ר, בפנייתו למשיב 1 בה ניסה לשכנע להחיל את
תכנית הרווחה על הסקטור הערבי: "מצבם החינוכי והכלכלי חברתי של התלמידים במגזר
המיעוטים הוא חמור יותר בדרך כלל ממצבם החינוכי החברתי כלכלי במגזר היהודי."
(ההדגשה לא במקור)

ראו: על תוכן מכתב די"ר לוי ב- דו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 46, עמ' 354.

20. לאחרונה, פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה חוברת על אפיון הרשויות המקומיות
ודירוגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה ב - 1995. בקביעת המדד נשקלו
גורמים שונים וביניהם: המקורות הכספיים של התושבים, תחום הדיור ואיכותו, ציוד
הדירה, רמת מיעוץ חינוך והשכלה, אפיוני העסקה ואבטלה, מצוקות חברתיות-כלכליות

מסוגים שונים. המדד התברתי-כלכלי מציג עשרה אשכולות של אכלוסיה, מאשכול 1, שבו שיעורי המדד הנמוכים ביותר, ועד אשכול 10 שבו שיעורי המדד הגבוהים ביותר. מהנתונים עולה, כי כל הישובים הערביים-למעט ישוב אחד מצויים בחמשת האשכולות 1 עד 5. בשני האשכולות הנמוכים ביותר הערבים הם רוב. למעט ישוב אחד, אין אף ישוב ערבי באשכולות 6 עד 10. על אף הנתונים הללו, ישובים אלו לא נכללו בתכנית הרווחה החינוכית, ורק שניים מהם נכללו בתכנית שיקום שכונות.

ראו: אפיון הרשויות המקומיות ודירוגן לפי הרמה התברתית- כלכלית של האוכלוסייה ב-1995, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (ירושלים) 1996.

מדדי העוני בישראל, המוסד לביטוח לאומי דו"ח מס' 95

ראו ע' 4: הדו"ח של סוכני- העמותה לקידום שוויון הזדמנויות, נובמבר 1996 המרכז והמסכם את הנתונים הרשמיים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וה- מ.ל.ל.

ב. ישוב של עותר 3 דורג במקום הראשון של אשכול 1, הינו הישוב העני ביותר בארץ. ועל אף שהקריטריון הקובע לתכנית שיקום שכונות של שחיר הוא המדד התברתי- כלכלי של הישוב, ישוב של עותר 3 אינו כלול בתכנית זו, ובוודאי לא בשאר התכניות.
ראו ע' 4: עמ' 4.

21. אחוז התלמידים הוכאים לתעודות בגרות ואחוזי הנשירה של התלמידים הם נתונים נספים המעידים על המצוקה הקשה במערכת החינוך בסקטור הערבי. נתוני בחינות הבגרות של שנת הלימודים תשנ"ו פורסמו לאחרונה על ידי המשיב 1 וחולקו לארבעה מגזרים. נתונים אלו מעלים, כי אחוז זכאי תעודות הבגרות: במגזר הערבי 23%, במגזר הדרוזי 27.6%, במגזר הבדוי בנגב 5.9%, ובמגזר היהודי 45%. לגבי אחוזי הנשירה של התלמידים בישראל, מתברר מדו"ח מבקרת המדינה, כי התלמידים הערבים מהווים כ- 80% מסך כל הנשרים ממערכת החינוך בישראל.

ב. אחוז הוכאים לתעודת בגרות ביישובו של עותר 3 הינו הנמוך ביותר בארץ. עותרת 2, הקואליציה של ועדי החורים בנגב- והרשות המקומית של רהט הכריזו על פתיחת שביתה כללית ביום 4/5/1997 כמחאה על מצבה החמור של מערכת החינוך בעיר. 9000 תלמידים הצטרפו לשביתה זו.

ראו ע' 5: נתוני בחינות בגרות תשנ"ו (1996), מדינת ישראל, (ירושלים) 1997, בעמ' 5, 6, 7, 25: דו"ח מבקר המדינה, דוח שנת 46, עמ' 366-362.
ראו ע' 6: עיתון הארץ, 2/5/97, עמ' 6א.

22. ד"ר האלה חזאן, מרצה לחינוך ופסיכולוגיה במכללה הערבית לחינוך בחיפה ומומחית לענייני החינוך בסקטור הערבי, מציגה בחוות דעתה המצורפת לעתירה זו חלק ממצוקת מערכת החינוך בסקטור הערבי. חוות-הדעת נתמכת על נתונים מפורטים אודות מנסדות החינוך

הערביים בישראל. ד"ר חזאן הדגישה החשיבות והחיוניות של תכניות אגף שח"ר למערכת החינוך בסקטור הערבי בישראל. בסיכום דבריה, היא מציינת, כי הפעלת אגף שח"ר במוסדות החינוך הערביים יכולה להביא ל:

י"א. צמצום הפערים החברתיים בישראל ב. העלאת רמת ההישגים בבתי הספר הערביים ג. העלאת אחוז זכאי תעודת הבגרות ד. צמצום אחוז הנשירה ה. העלאת אחוז התלמידים באוניברסיטאות ו. קידום תלמידים מצטיינים ומוכשרים.

ראו ע/ 7 : חוות- הדעת של ד"ר חזאן והמקומו חלק בלתי נפרד משתירה זו.

פניות העותרים ועמדת משיב 1:

23. בשלוש השנים האחרונות גברה דרישתם של עיריות, מועצות מקומיות, חברי כנסת ומוסדות ציבור ערביים, ובהם העותרת 1, להפעיל את כל התכניות של אגף שח"ר במוסדות החינוך הערביים. הם פנו לא אחת למשיב 1 וקבלו על הפלייתם בהפעלת והחלת התכניות של אגף שח"ר. לחלק מהפניות לא התקבלו תגובות כלשהן ולחלק אחר התקבלו תגובות עמומות.

ראו ע/ 8 : פניית עיריית נצרת מיום 28/11/1995 ;

ראו ע/ 9 : תשובת השר לשעבר רובינשטיין לשאילתא של ח"כ האסם מתאמיד מיום 6/11/1995.

24. ביום 8/3/1996 פנתה האגודה לזכויות האזרח בישראל באמצעות בייכ העותרים אל משיב 1, וקבלה על אי החלת התכניות של אגף שח"ר על הישובים הערביים. במכתב זה נאמר, כי מדיניות זו מהווה הפליה לרעה שאין לה כל הצדקה עניינית והועלתה דרישה ליישום כולל לאגף שח"ר בסקטור הערבי. פנייה זו התייחסה, בין היתר, לקריטריונים של הפעלת תכנית שיקום השכונות של אגף שח"ר אשר נשענה על רשימת הישובים שנקבעו על ידי משרד הביטוי והשיכון. נטען, כי רשימת הישובים של משרד השיכון, שהיא כשלעצמה מפלה את האוכלוסייה הערבית ואשר הוכנה על ידי משרד השיכון לצורך אחר, אין בה כדי להוות בסיס לתוצלת התכנית החינוכית של שיקום השכונות. על כן, משרד החינוך נדרש לחזות מוטתו על ידי שיקולים חיטוכיים עצמאיים לקביעת רשימת הישובים בהתאם למטרות ויעדי אגף שח"ר החינוכיים. חשוב לציין, כי פנייה זו לא התייחסה באופן ספציפי לתכנית הרווחה, משום שלא היה ידוע לעותרים כי היתה החלטה מלפני עשרים שנה שלא מאפשרת עקרונית החלת התכנית על הישובים הערביים.

ראו ע/ 10 : פניית האגודה לזכויות האזרח מיום 8/3/1996.

25. ביום 12/5/1996 התקבלה תגובת ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל משיב 1 דאז, בתגובתו ציין, כי רשימת הישובים של תכנית שיקום שכונות נקבעה על פי החלטת הממשלה ולא על פי החלטת המשיב 1 או מנהלי אגף שח"ר. לגבי תכנית הרווחה החינוכית, הבהיר המנכ"ל, כי נקבעו קריטריונים להפעלתה על ידי מרום שרים מלפני עשרים שנה שלפיהם לא היה ניתן להכליל את הישובים הערביים וראו פירוט הקריטריונים בסעי' 18 בלעיל. מר שושני הוסיף כי מאחר וקריטריונים אלו לא הלמו האוכלוסייה הערבית, השר החליט להעביר בהדרגה את האגף

כזו לפעילות על בסיס שוויוני. לטענתו, משרד החינוך החל להפעיל בהדרגה חלק מהתכניות, הוא הזכיר 10 סוגי פעילויות שונות השייכות לאגף שח"ר ואשר הוכנסו לסקטור הערבי בנוסף לכך, מר שושני הבטיח כי "המשרד עושה מאמץ לסיים תהליך של שוויון מלא תוך שנתיים- שלוש". (ההדגשה לא במקור)
ראו ע/ 2: תגובת המנכ"ל מיום 12/5/1996.

26. אין ספק שתגובתו של מר שושני מהווה מפנה חיובי ביחסו של המשיב 1 להפעלת אגף שח"ר במוסדות החינוך הערביים. משיב 1 הכיר, לאחר יותר מעשרים שנה, כי יש להפעיל אמות מידה שוויוניות והראה שישנם סימנים המעידים על כוונת המשרד להחיל את כל אגף שח"ר, עם זאת, לאור הידרדרותה של מערכת החינוך ומצבה הירוד בקרב הערבים בישראל, התגובה לא היתה מספקת דיה. מבדיקת 10 הפעילות, שהוזכרו בתגובתו של המנכ"ל, עולה כי שמונה מפעילויות אלו שייכות לשתי תכניות- המחלקה לטיפוח והמחלקה לביקור סדיר- ושתי פעילויות אחרות (אתג"ר והט"ף) לא שייכות לתכניות של האגף, אלא מופעלות על ידי לשכת סגן מנהל אגף שח"ר. כמו כן, היה חשש שמבלי להתחייב במועד ספציפי לתחולת כל האגף בסקטור הערבי, תיווצר סחבת ביישום ההבטחה. אי לכך, מנה שוב ב"כ העותרים ביום 20/8/1996 (לאחר חילופי השלטון) אל המשיב 1 וביקש ליישם את כל התכניות של אגף שח"ר בהקדם האפשרי, לקבוע מהן התכניות החדשות שייכנסו למגזר הערבי בשנת הלימודים התשנ"ז ומהו המועד הסופי להחלת כל תכניות אגף שח"ר בסקטור הערבי.
ראו ע/ 11: מכתב מעיריית נצרת המתייחס ל- 10 הפעילויות שהוזכרו בתגובת מר שושני לתכניות.
ראו ע/ 12: פניית ב"כ העותרים מיום 20/8/1996.

27. ביום 22/10/96 התקבלה תגובתו של ד"ר אבי לוי, מנהל אגף שח"ר, ולהפתעת העותרים, הוא חזר מהבטחת המשרד הקודם שהבטיחה להחיל את אגף שח"ר על בסיס שוויוני. מר לוי טען כי משרדו לא יכול לשנות את הקריטריונים שנקבעו לגבי תכנית הרווחה, אשר "לא חלמו ישובים מהמגזר הלא יהודי ולכן אינם נכללים בתכנית הרווחה". לטענתו, רק מרום השרים שהחליט אודותיה מלפני עשרים שנה יכול לבטל אותם. הוא הדין לגבי תכנית שיקום השכונות, אשר נקבעה על ידי החלטת ממשלה לפי קריטריונים סוציו-אקונומיים, הקובעים מהם היישובים הזכאים. ועל כן, משיב 1, ציין ד"ר לוי, אינו רשאי לשנות את הרשימה. יש להדגיש כי ד"ר לוי התעלם בתגובתו מהבקשות שהועלו בפנייה האחרונה.
ראו ע/ 13: מכתבו של מר לוי מיום 22/10/1996.
ראו ע/ 14 ו- ע/ 15: מכתבי ב"כ העותרים אל משיב 1 מיום 23/12/96 ו- 28/1/97 המבקשים קבלת החלטות הממשלה שהוזכרו, הבקשה טרם נענתה.

28. בישיבת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת מיום 9/12/1996 נידון, בין היתר, נושא הפעלת אגף שח"ר בסקטור הערבי. ד"ר לוי, מנהל אגף שח"ר, הסביר בפני חברי הוועדה את עמדתו לגבי תחולת תכניות אגף שח"ר ובמיוחד תכניות הרווחה ושיקום שכונות, בהסבריו

קבע, כי קיימת המלווה מקמת כנגד האוכלוסייה הערבית שיש לפעול כדי לסיימה, ונימוקיו
היו אלו:

"אבני לוי: ..כתבתי מכתב משמעותי לשר החינוך והתרבות כבר ב- 1994, לגבי
תכנית הרווחה החינוכית במגזר הערבי והדרוזי, ובו הערתי את תשומת ליבו ששני
המגזרים האלה, מבחינת מקופחים, תכנית הרווחה- לא רק מקופחים, אלא לא
קיימים, כמו שאמרו פה- ושצריך להכניס אותם...
הווי"ר דן כהן: בתכנית הרווחה ניכללו רק יהודים!

אבני לוי: כן. היא לא הופנתה למגזר הערבי. אם היתה מתקבלת החלטה שלאגף
שח"ר יש מנדט לטפל בתכנית הרווחה במגזר הערבי, היינו מועלים. צריך לשנות כאן
את ההחלטה מעיקרה. בהחלטת הוועדה שהוקמה על ידי גולדה מאיר ז"ל,
הקריטריונים היו כאלה שלא יכלנו להיכנס ליישוב הערבי, כי היו בין היתר
קריטריונים ביטחוניים, קווי עימות ליישובים מסוימים..

הינ"ר דן כהן: אני רוצה להגיד לך שהיו הרבה מאוד ניבויים שהשתמשו בנינוק
הביטחוני כדי למנוע שוויון בין האוכלוסיות השונות בארץ.
אבני לוי: אתה אומר.."

ראו ע/ 3 : פרוטוקול הישיבה בעמי 25-26.

29. לגבי תחולת תכנית שיקום השכונות הציג ד"ר לוי, באותה ישיבה, עמדה אחרת, השונה
מעמדתו שהובאה במכתבו (ע/ 13) שבו ציין, כאמור, כי אין המשיב 1 יכול לשנות את רשימת
היישובים. מדבריו בישיבה בכנסת מתברר, כי רשימת היישובים של תכנית שיקום שכונות
גמישה היא. אגף שח"ר מעדכן את הרשימה, מוסיף עליה יישובים ומוציא ממנה והכל לפי
שיקוליו של המשיב 1. מדבריו:

"אמרתני (שבאתני) והיכנסתני כמה יישובים לשיקום שכונות. אם לא היית עושה את
זה, ולא היו עושים את זה עוד כמה אחר כך, הם לא היו ניכסים. בתכנית הרווחה אי
אפשר לעשות את זה, כי היא שונה מתכנית השיקום. בתכנית השיקום יש כניסה
וציאה של יישובים, בהתאם למצבם. תכנית הרווחה החינוכית באמת ניכסה
ליישובים הקשים ביותר, שאי אפשר לצאת מהם. אם נירצה היום לצאת, כמעט
בלתי אפשרי. יקומו ראשי מועצות, אלה יישובים מאוד חלשים שזקוקים לעזרה
הזאת, וישאלו מדוע עוזבים אותם, אם הם לא צימצמו את הפערים, אתה לא יכול
לעזוב אותם." (החוספה לא במקור)

ראו ע/ 3 : פרוטוקול הישיבה, עמי 26.

30. לגבי תכנית הרווחה, מתברר כי המשיב 1 לא מיישם את הקריטריונים שנקבעו לתכנית
הרווחה לפני עשרים שנה כלשונם, שכן התכנית חלה על יישובים שאינם בהכרח יישובי עימות
ו/או יישובים שמספר התושבים שלהם מגיע כדי 1500 נפשות. כמו כן, המשיב 1 משנה ומוסיף
על הקריטריונים האלו וקובע חדשים במקומם המרחיבים את מספר היישובים הזכאים, אך
ההרחבה (או הסטייה מהקריטריונים המקוריים) חלה על המגזר היהודי בלבד. דו"ח מבקר
המדינה מס' 46 מעיד על הדברים אלו:

"בשנת התשנ"ה גיבש האגף קריטריונים חדשים לצירוף יישובים ושכונות לתכנית
הרווחה ולחלוקת תקציבי הרווחה ביניהם. קריטריונים אלו מבוססים על שילוב של
מדד הטימות (החדש) של המשרד והמדד חברתי-כלכלי שפיתחה הלשכה המרכזית
לסטטיסטיקה (שעודכן לאחרונה בשנת 1983). אף על פי שכבר הופעל מדד טימות
ביישובים הערביים, הדרוזים, והבדואים, הם לא נכללו בתכנית הרווחה."

ראו : דו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 46, עמי 354.

31. בכל זאת, מתגובות משיב 1 - של מר שושני, דייר לוי והשר לשעבר בתשובתו לשאילתא- לא הוסבר מדוע לא הופעלו בהיקפן המלא שאר שמונת התכניות אשר אין לגביהן, כביכול, מניעה כלשהי מלהחילן על הסקטור הערבי. המשיב 1 הסביר ונימק מדוע לא הפעיל שתי התכניות המרכזיות, אך לא ציין דבר וחצי דבר לגבי האחרות. כנראה ההסבר לאי הפעלתן שאר שמונת התכניות נעוץ בחוסר הסבר.

סיכומו של דבר: המשיב 1 מכיר בעובדת הפליית האוכלוסייה הערבית בישראל בכל הקשור להפעלת אגף שחיר. הוא מודע לצורך ולחשיבות הפעלת התכניות. והוא מצהיר כי אוכלוסייה זו זקוקה לתכניות אלו יותר מכל אוכלוסייה אחרת. חרף כך, הוא ממשיך במדיניותו המפלה המסרבת ליישם את עקרון השוויון.

הטיעון המשפטי

1. הרקע העובדתי של העתירה מעלה כי מדיניותו של המשיב 1 פוגעת מעל הנדרש ובאופן קיצוני ביותר בשתי זכויות יסוד: הזכות לשוויון והזכות לחינוך. עם הקיקת חוק יסודי: כבוד האדם וחירותו קיבל עקרון השוויון מעמד על חוקתי, ובמיוחד כאשר הפגיעה בעקרון זה הינה על רקע השתייכות קבוצתית. מדיניותו של המשיב 1 מפלה את העותרים מחמת לאומם.

2. הלכה פסוקה היא, כי רשות שלטונית הפועלת לפי ובהתאם למטרה, שאותה היא מבקשת להגשים, עליה תמיד ליתן משקל רציני ונכבד לעקרונות היסוד של השיטה, ובראשם עקרון השוויון. המטרות הדומיננטיות לתכניות אגף שחיר חינוכיות הן, ובראשן ניצבת מטרת צמצום הפערים החינוכיים בין האוכלוסיות השונות בישראל. כל תכנית חייבת להיגזר מהמטרה הדומיננטית של האגף. האוכלוסייה הערבית בישראל אמורה להיות אחת מקבוצות היעד של האגף. אך, ביישום מדיניותו, המשיב 1 זנח את הקבוצה זו, ובכך לא נתן משקל כלשהו לעקרון השוויון. יישום חלקי לתכניות האגף הפוגע בעקרון השוויון הינו פסול מעיקרו.

בג"צ 281/82 אשכנזי נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד לו (1) 95.

בג"צ 637/89 חוקה למדינת ישראל נ' שר האוצר, פ"ד מו (1) 191, עמ' 101, 202.

4. החמור מהכל, שהמשיב 1 מכיר, כי מדיניותו מפלה את האוכלוסייה הערבית וכי אוכלוסייה זו היא הנזקקת ביותר לשיקום מערכת החינוך שלה, אך הוא לא עושה דבר בנדון. נהפוך הוא, המשיב לא רק החטיא את המטרה שלשמה פועל אגף שחיר, אלא עושה כדי לסכל את יעדי האגף. שכן, על ידי הזנחת התלמידים הערביים, ובמקביל, השקעת המאמץ בתלמידים אחרים, למעשה, הוא מגדיל ומגביר את הפער במערכות החינוך במקום הצמצום. אין זאת לומר שאין הצדקה להשקיע משאבים בתלמידים היהודים הנזקקים לתכניות שחיר.

5. זאת ועוד. מדיניותו של המשיב 1 כלפי האוכלוסייה הערבית עומדת בניגוד גמור להתפתחויות האחרונות במסיקה העליונה המתייחסות למעבנו המהותי וליישומו של עקרון השוויון. במרשת שדולת הנשים נפסק כי עקרון השוויון מחייב גם נקיטת פעולות שיש בהן כדי לקדם

אוכלוסייה מופלית. לפי גישה זו, העותרים זכאים לדרוש שהמשיב 1 ינקוט כלפיהם מדיניות של העדפה מתקנת בכדי לצמצם הפערים הקיימים בינם לבין אוכלוסיות אחרות. אך, המשיב 1, אינו רק מתעלם מגישה זו, אלא מסרב ליישם את עקרונן השוויון לפי משמעותו הפורמאלית והשמרנית. עובדה זו לבדה, מחייבת אותו לנקוט בצעדים מהירים ביותר ליישום עקרונן השוויון, וזו במובנו הפורמאלי-שמרני, לא כדי לצמצם את הפערים הקיימים, אלא, לפחות, לא להגדילם ולהרחיבם. בדבריו של כבי השופט מצא יש חידוד לדברים אלו:

"לבו של עקרון השוויון, על פי התפיסה המסורתית, הוא במתן הזדמנות שווה לכול. דא עקא, שמתן הזדמנות שווה עשוי לחשיג תוצאה שוויונית רק כאשר האוכלוסיות המתמודדות עושות כן בתנאים של שוויון התחלתי... ההעדפה המתקנת באה לאזן את הפער בשוויון היכולת, המגביר את סיכויי הקבוצות החזקות והגורע מסיכויי הקבוצות החלשות. היא מבוססת על התפיסה, כי בחברה שחלק ממרכיביה מצויים בעמדת מוצא נחותה, אין די במתן הזדמנות שווה לכול, המקיים שוויון פורמאלי בלבד. השגת שוויון מעשי יכול להיעשות אפוא רק בהענקת יחס מועדף לבני הקבוצה החלשה."

בג"צ 453/94 שדולת הנשים בישראל נ. ממשלת ישראל ואח', כ"ד מח (5) 501, עמ' 17-516.

5. אכן, לפי ההגדרה הפורמאלית והטכנית של משנן ההפליה, שלפיה הפליה היא החלת דין שונה על בני אדם שווים כאשר לא מתקיימת שונות רלוונטית ביניהם, עולה כי, ההפליה, במקרה דנן, הינה קיצונית ובוטה ביותר. עותר 3, שאחוז הזכאים לתעודת בגרות לשנת תשנ"ו (ומאלה שניגשו לבחינות) ביישובו העני ביותר בארץ הינו 18.1%, לא נהנה מתכניות שח"ר כמו חברו ובן גילו מהרצליה הנהנה מתכניות אלו, ששם אחוז הזכאים לבגרות לתשנ"ו הינו קרוב ל- 66.1%. והשאלות הן: מהי השונות הרלוונטית המצדיקה ההבחנה בין שני התלמידים? אכן, השונות היחידה ביניהם היא היות עותר 3 ערבי בדווי מהעבד וחברו יהודי ממרכז הארץ, אך האם זוהי שונות רלוונטית לצורך הצדקת מדיניותו המפלה של המשיב 1 כנגד הראשון?

6. החלטתו של המשיב 1 החוזרת מההבטחה של המשרד הקודם ליישם את תכניות שח"ר בסקטור הערבי הינה פסולה משום שהיא לוקה בחוסר סבירות קיצוני. המשרד הקודם הבטיח ליישם את תכניות אגף שח"ר באופן שוויוני, ובוה הכיר בעוול הכבד ובנוק הרציני שגרם לתלמידים הערביים בישראל כתוצאה מאי הפעלת תכניות האגף. החלטה זו, התקבלה לאחר שיקול דעת ושמיעת טיעוני העותרים. מזור שהמשיב 1 חזר מהבטחתו מבלי להכחיש קיומו של חוסר השוויון. אולם, לא עבר זמן רב ממועד הבטחתו של המשרד הקודם לבין ההחלטה החדשה, לא אירעו אירועים כלשהם המצדיקים חזרה מההבטחה, לא התווספו שיקולים חדשים או רצוניים המכשירים הנצחת המצב בקיים. כמו כן, ההחלטה החדשה לא הסתמכה על מדיניות חדשה של המשיב 1, לא התבססה על שיקול דעת ראוי, ולא שקלה את החלטתו של המשרד הקודם. למעשה, נוצר מצב שלפיו גורלה החיטכי של אוכלוסייה נקבע, לא לפי שיקולים ענייניים התואמים את עקרונות המינהל הציבורי, אלא, כנראה, לפי נטייתם האישית של אישי המשרד.

י' זמיר, הסמכות המינהלית (נבו הוצאה לאור 1996) בעמ' 742.

ב. הדברים דומים למקרה של פרשת ג'ועמים, שם פסל בג"צ את החלטת שר הפנים אשר ביטלה החלטת השר הקודם הנוגעת למינוי מועצה מקומית לכפר זרזיר, וזאת, על אף שבית המשפט מצא שהשר הנכנס שקל בהחלטתו החדשה שיקולים ענייניים, אך מצא כי ההחלטה לא שקלה את כל השיקולים הענייניים ולא התבססה על תשתית חדשה המצדיקה החזרה מההחלטה הקודמת. ולענייננו, הרי מקל וחומר כאשר לא נשקל אף שיקול ענייני. הדברים מקבלים משנה ונוקף כאשר מדובר על החלטה חדשה הפוגעת באינטרס כבד משקל ובזכויות בסיסיות. במקרה דנן, ההחלטה החדשה של המשיב 1 חייבת לסמוך על נימוקים כבדי משקל ולהתבסס על ראיות מוצקות. הפגיעה בעקרון השוויון אינה דבר מה בכך.

בג"צ 5240/96 ג'ועמים נ' שר הפנים (טרם מורסם) ניתן ביום 31/3/97.
בג"צ 2/84 נימן נ' ידיר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד לט (2) 225, 249-250.

6. לחילופין, יטענו העותרים כי נימוקיו הטכניים של המשיב 1 המונעים תחולת חלק מהתכניות מבוססים על שיקולים זרים. המשיב 1, נימק את החלטתו החדשה בעובדה כי תכנית הרווחה החינוכית אינה חלה על הסקטור הערבי (נימוק זה אינו חדש אלא היה בפני מר שושני) והמשיב מודה גם כי אי תחולת התכנית אינה נובעת משיקולים חיטוכיים. כידוע, מבחן ההפליה הינו מבחן תוצאתי, לפיו די בתוצאתה של המדיניות או האפקט שלה המוציא קבוצה שלמה מכלל התחולה, במיוחד כאשר מדובר בקבוצה חשודה (במובן: suspect group), כדי לפסול את המדיניות. כדברי כבי השופט ברק: "החלטה תהא פסולה, לא רק כאשר המניע הוא למנוע בשוויון, אלא גם כאשר המניע הוא אחר, אך הלכה למעשה נפגע השוויון." אי לכך, כפי שאין להחיל מדיניות חיטוכית על הלבנים בלבד ולהוציא את השחורים, וכפי שאין להחיל אותה מדיניות על הנגרים בלבד ולהוציא את הנשים, וכפי שאין להחיל אותה מדיניות על שלי רוסיה בלבד ולהוציא עולי אתיופיה, כך אין להוציא את הערבים מכלל התחולה.
למבחן התוצאתי של ההפליה ראו:

בג"צ 953/87 פרו נ' עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד מב(2) 309, עמ' 334.
בג"צ 104/87 נבו נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מד (4) 749, עמ' 759.
בג"צ 205/94 נוף נ' מדינת ישראל (טרם מורסם) ניתן ביום 29/1/1997 בעמ' 13 לעותק המקורי.
פרשת שדולת הנשים בעמ' 516.

א. שנית, הסתמכותו של המשיב 1 על הקריטריונים אשר נקבעו לפני עשרים שנה מעידה על מניע פסול וחוסר תום לב. הרי הוכח בחלק העובדתי של העתירה כי המשיב 1 ביטל את הקריטריונים הישנים. וכדברי מבקרת המדינה "במהלך שנות השבעים התרחבה התכנית וצורפו לה עיריית פיתוח ושכונות מצוקה, תחילה על פי קריטריונים לא ברורים ואחר כך בעיקר על סמך שיעור התלמידים טעוני הטיפול ביישוב או בשכונה...אף על פי שכבר הופעל מדד טיפוח ביישובים הערביים, הדרוזים והבדווים, הם לא נכללו בתכנית הרווחה." עמ' 354 לדו"ח 96.

ב. שלישית, הרי הוכח עובדתית גם שהמשיב 1 לא כבל את עצמו לקריטריונים אלו, אלא סטה מהם. כזכור, המשיב 1 ציין כי הקריטריונים התייחסו לאוכלוסיית המהגרים, ישובים רגישים מבחינה ביטחונית ובתנאי שאוכלוסיית הישוב לא עולה על 1500 נפשות. מתברר כי לא כל הישובים שנרשימת הזכאים (ע' 1) עונים על קריטריונים אלו. חדרה, חיפה, קריית אתא, כפר סבא, נתניה, רחובות, הרצליה, כרמיאל, תל-אביב וכו', אינם ישובים רגישים מבחינה ביטחונית-ובוודאי מספר התושבים עולה על 1500 נפשות. כנראה, המשיב 1 קובע שהוא כבול להנחיות הפנימיות רק כאשר מדובר באוכלוסייה הערבית, גבולי הסטייה הם גבולי הלאומיות. בפרשת ברגר, העותרת הביאה שורת דוגמאות של מתן רישיונות באותו אזור בנוגד לקריטריונים. נמסק כי השלמה עם חוסר עקביות כזה משמעו מתן גושמקא להפליה בין אזרחים.

בג"צ 278/73 חורה נ' ראש עיריית ת"א-יפו, פ"ד כח (2) 271.

ג. רביעית, ובחנחה שאכן עדיין הקריטריונים בתוקף, כלל גדול הוא שרשות מינהלית חייבת לשקול את שיקוליה באופן עצמאי ואל לה לכבול את שיקול דעתה באופן מוחלט על ידי הנחיות פנימיות, במיוחד כאשר נקבעו על ידי רשות אחרת. במקרה דנן, המשיב 1 הוא המוסמך על ענייני החינוך בישראל. אך, למעשה, הוא מצהיר, כי אין לו שיקול דעת עצמאי בעניין זה כי הוא כבול להחלטה מלפני 20 שנה שנקבעה על ידי רשות אחרת. טיעונו של המשיב 1 טנד באופן גמור את כללי המשפט המינהלי. ואם הוא מודה כי יש להחיל את התכנית, אזי הוא חייב להחילה. כפי שנקבע בהלכת ברגר:

"אך כל עוד הסמכות נתונה לשר הפנים, עליו לפעול על פי גישתו שלו, הן לעניין קביעת העובדות, הן באשר למשקלן של העובדות והן בהחלטה בדבר השימוש או אי השימוש בסמכות הנתונה לו"

בג"צ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פ"ד לו (3) 29, 44-43.

ד. חמישית, ברור גם כי חובה על המשיב 1 לשקול מחדש קריטריונים שנקבעו לפני 20 שנה ולבדוק התאמתם למציאות שהוא פועל בה. כפי שנקבע "אין ספק, שניתן גם ניתן לקבוע כללים שונים מעת לעת, וכאשר המציאות מחייבת שינויים או שסילתם מחדש קיימת חובה לעשות כן." בג"צ 627/82 ליבמן נ' המועצה המדעית של ההסתדרות, פ"ד לח (1) 645, 657.

ה. שישית, לגופם של הקריטריונים עצמם, ברור לחלוטין כי הם בלתי חוקיים. העובדה כי המשיב 1 מסביר כי הקריטריונים מוצאים את האוכלוסייה הערבית, היא כשלעצמה מעידה על אי חוקיותם, כפי שהוסבר לעיל. בנוסף, מאדני המשפט המינהלי שקריטריונים חייבים להיות ברורים ושוויוניים. בעניין זה, לא ברור "מהי קבוצת המהגרים", האם היא מוללת כל הדורות! איך המשיב 1 בידק באם התלמידים הנהנים מתכניות שחיר הם אכן "מאוכלוסיית המהגרים"? ומה הקשר בין מטרות אגף ש"י לבין הקביעה שהתכנית תחול על אוכלוסיית המהגרים בישראל! האם כל מהגר, ללא נפקות לעושרו והשכלתו, הוא זקוק לתכנית זו? ואם תלמיד עני ומפגר בחינוך שלו לא ייהנה מהתכנית משום שאינו נחשב כמהגר? בכל מקרה, השיקולים שהיו מאחורי קביעת הקריטריונים הינם זרים למטרה של אגף שחיר ואינם נגזרים מהמטרה הדומיננטית של האגף.

7. טיעוני העותרים לעיל, נכונים הם גם לגבי תחולת תכנית שיקום השכונות של אגף שחיד, מטרות התכנית, כפי שפורטו בחלק העובדתי, מתאימות ורלוונטיות לצורכי האוכלוסייה הערבית החינוכיים. התכנית חלה על שני יישובים ערביים וארבעה יישובים דרוזים מתוך 140 יישובים, כאמור, מבקרת המדינה אשר בדקה את מצב החינוך במגזר הדרוזי ציינה כי כל היישובים הדרוזים אמורים להיכלל בתכנית זו. הדברים תקפים הם לגבי שאר האוכלוסייה הערבית. המשיב 1 מסביר כי המשיב 2 בהמלצת השר לביטוי ושיכון קבעו רשימת היישובים הזכאים. היישובים נקבעו לפי מדד חברתי-כלכלי. המשיב 1 מכיר בעובדה כי היישובים הערביים צריכים להיכלל בתכנית זו. והוכח כי המשיב 1, מוסיף ונורע מרשימת היישובים הזכאים. חרף זאת, הוא לא ראה לנכון להוסיף את היישובים הערביים.

א. אי הכללת היישובים הערביים ברשימה לוקה בוצרס סבירות קיצוני. הנתונים הרשמיים מעידים כי הרוב המוחלט של היישובים הערביים נמצא באשכולות הנמוכות של האוכלוסייה בישראל. התכנית החינוכית שיקום שכונות נמצאת בסמכותו של המשיב 1. שיקולים חינוכיים התואמים את מטרת אגף שחיד היו צריכים להנחות אותו בקביעת היישובים. המשיב 1, על כן, היה חייב לכלול ברשימת היישובים הזכאים את שאר היישובים הערביים (כולל היישובים הדרוזים) משום שיישובים אלו עונים על הקריטריונים שנקבעו. הרי לא יעלה על הדעת שיישוב של העותר 3 מהגב שההכנסה הממוצעת לנפש שם היא 262 ש"ח, ולפי מדד מורכב דורג כיישוב העני ביותר, לא ייכלל ברשימה כאשר רמת השרון הנמצאת באשכול מסי' 9 עם הכנסה ממוצעת לנפש מעבדה היא 2,287 ש"ח נכללת ברשימה. כמו כן, תוצאות הבררות בשנת תשנ"ו מעידים על מצוקה חמורה ופער עצום. למשל, עולה כי היישוב אור יהודה זכה באחוז זכאים נמוך ביותר בקרב הסקטור היהודי (43.1%), אך אחוז זה, כמעט, גבוה יותר מכל אחוז זכאים ביישובים הערביים.

ב. המשיב 1, הוא ולא אחר, מכיר ויודע את מצב מערכת החינוך ביישובי הארץ. המידע והנתונים על מערכת זו אמורה להנחות אותו לצורך קביעת רשימת היישובים. הלכה נסוקה היא, כי חובה על כל רשות מינהלית להניח תשתית עובדתית ראויה לכל החלטה שהיא מקבלת. בית המשפט קבע גם כי ארבעה מבחנים משמשים הבסיס ליצירת התשתית העובדתית: איסוף נתונים, השייכות לעניין, אמינות הנתונים, ראיות מהותיות. הסירוב של המשיב 1 לכלול את היישובים הערביים מעיד כי המשיב 1 לא השתמש בסמכותו לפי מבחנים אלו ועל כן החלטתו נסולה היא.

בניצ' 987/94 יורנט סוי זהב נ' שרת התקשורת, פ"ד מח (5) 412.

י' זמיר, הסמכות המינהלית, (הוצאת נבו 1996) עמ' 5-734.

ג. בפרשת כפר ורדים התעוררה סוגיה דומה לזו. הדין בפרשה זו מתאים לענייננו. שם קבע צה"ל את רשימת יישובי "קו קדמי". שר האוצר אימץ רשימה זו לצורך תקנות מס הכנסה

(הנחות ליישובי גבול). כפר ורדים אשר לא נכלל ברשימה, טען, כי שר האוצר היה חייב להפעיל את שיקול דעתו ולכלול את הישוב ברשימה. בית המשפט בקבלו את העתירה קבע:

"...על פי אותם נתונים-עובדתיים שהיו ביסוד ההחלטה על כך ועל פי אותם קריטריונים, גם כפר ורדים זכאי להכרה זו. אם לא ייעשה כן, יימצאו תושבי כפר ורדים מופלים לרעה ביחס לתושבי מעונה, וזאת ללא כל הצדקה או הסבר ענייניים סבירים. באמצעו את הקריטריונים של צה"ל לקביעת יישובי "קו קדמי" שייכללו בתוספת לתקנות מס הכנסה, הפך המשיב 1 את אלה לקריטריונים הנראים לו סבירים וראויים, משמצא שקריטריונים אלה, כפי שהופעלו לגבי מעונה, ראוי להפעילם גם לגבי כפר ורדים- אין מקום שלא להפעילם כך."

בג"צ 678/88 כפר ורדים נ' שר האוצר ואח'. מ"ד מג (2) 501, 510.

הזכות לחינוך

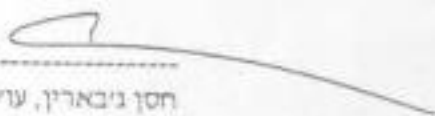
8. מדיניותו של המשיב 1 מוגעת בזכותם של הילדים והתלמידים הערביים לחינוך. הזכות לחינוך הינה זכות יסוד אשר קיבלה משנה ונוקף עם חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו אשר עגן את עקרונות מגילת העצמאות המבטיחה זכות זו.

9. המשיב 1, במדיניותו המפלה, לא נתן משקל ראוי לזכות יסוד זו. אי הפעלת תכניות אגף שח"ר במוסדות החינוך הערביים, גורעת מיכולתם של התלמידים לשפר את יכולתם הלימודית, לצמצם את הפערים בינם לבין שאר תלמידי האוכלוסייה בישראל, להעלות הישגיהם, להשתלב במוסדות החינוך הגבוהים, להתחרות באופן הוגן עם שאר התלמידים, ולהפיק את המירב מלימודיהם. זכות זו מקבלת חשיבות רצינית כאשר מדובר על אוכלוסייה המפגרת במערכת שלה וזקוקה לקידום ותמיכה. על זכות זו עמד כבי השופט אור, לאמור:

"אכן, החינוך הוא מכשיר חברתי אשר לא ניתן להפריז בחשיבותו. מדובר באתר הפונקציות החשובות ביותר של הממשלה והמדינה. החינוך הוא חיוני לקיומו של משטר דמוקרטי חופשי חי ומתפקד. הוא מהווה יסוד הכרחי למימוש העצמי של כל אדם. הוא חיוני להצלחתו ולשגשוגו של כל פרט ופרט. הוא חיוני לקיומה של חברה, בה חיים ופועלים אנשים המשפרים את רווחתם ותורמים, בתוך כך, לרווחתה של הקהילה כולה."

בג"צ 1554/95 עמותת "שחר" גילית" נ' שר החינוך התרבות והספורט (טרם פורסם) עמ' 26 לעותק המקורי.

על יסוד האמור לעיל מתבקש בית משפט נכבד זה להוציא מלפניו צו על תנאי כמבוקש בראשית העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיבים לעשותו למוחלט, וכן לחייב את המשיבים בהוצאות משפט ושכ"ט ע"ד.

חסן זיבארין, ע"ד
ב"כ העותרים

תצהיר

אני הח"מ בסמה אבו ג'אבר ת [REDACTED] לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה כדלקמן:

1. אני עושה תצהיר זה לצורך הנשטו בפני בג"צ בעתירתה של ועדת המעקב העליונה לענייני החינוך הערבי בישראל נגד משרד החינוך התרבות והספורט.

2. אני רכזת עדאלת, המרכז המשפטי לנוכחות המיעוט הערבי בישראל.

3. הסעיפים 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 של העתירה נכונים הם.

4. הד"ר המצורף לעתירה תחת כותרת "הרמה החברתית- כלכלית של יישובים יהודים וערבים בישראל ב- 1995: נתונים השוואתיים" הוכן על ידי צוות מומחים מטעם עמותת סיכוי. כל הנתונים המופיעים בד"ר הם נתונים רשמיים המבוססים על שלושה פרסומים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בירושלים משנת 1996: א. אפיון הרשויות המקומיות ודירוגן לפי הרמה החברתית- כלכלית של האוכלוסייה ב- 1995 ב. רשימת היישובים, אוכלוסייתם וסמליהם, 31/12/1995 ג. ממדי העוני בישראל, מתוך הסקירה השנתית לשנת 1995 של המוסד לביטוח לאומי. למיטב ידיעתי, הד"ר מציג נאמנה את הנתונים הרשמיים.

5. זוהי שמי וזו חתימתי ותוכן תצהירי אמת הוא.

17.1.1997 ע'א/כ

חתימת המצהירה

אני הח"מ, חסן ג'בארין ע"ד, מאשר בזה כי ביום 6/5/1997 הופיעה בפני גב' בסמה אבו ג'אבר המוכרת לי אישית, ולאחר שהוזהרה כי עליה לומר את האמת וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אשרה בפני תצהירה וחתמה עליו.

חתימת עורך- הדין

קריטריונים (אורבניים) המתייחסים למיקומה של השכונה בעיר

- (1) קיום פער בין השכונה וסביבתה (קיום אזורי בניה חדשה בסמוך לשכונה).
- (2) השכונה גובלת בשכונת שיקום נוספת (הכללת השכונה בפרויקט תסייע גם להאצת תהליך השיקום של השכונה הכלולה כבר בפרויקט).
- (3) מצבה חברתי-כלכלי הכולל של אוכלוסיית הרשות המקומית (עפ"י דרוג שהוכן בשיתוף עם משרד הפנים).
- (4) חוזק הרשות המקומית (בוותבסס על החכנסות הצפויות עפ"י נתוני משרד הפנים).

קריטריונים לבחינת ישימות הפרויקט

- (1) אי בהירות מעמדה הסטטוטורי העתידי של השכונה (פינוי, שינוי יעוד למסחר...) - בדיקת תב"ע.
- (2) האם התערבות בעיתוי מידי עשויה למנוע תהליך הדרדרות.
- (3) בעיר כלולות מספר רב של שכונות בפרויקט והעירייה מתקשה להפעיל להפעיל תוכניות חברתיות (איוש משרות) או להשתתף בחלקה בביצוע בתחום הפיזי.

ח. חובב הציגה בישיבה את תוצאות ההמלצות שהתקבלו מכל אחד מתמשרדים (חינוך, עבודה ורווחה, שיכון ובריאות) לגבי השכונות שרצוי לכלול השנה בפרויקט. בנוסף הציגה גם תוצאות איסוף הנתונים שנעשה בדרג המטה (שאלונים שהתקבלו מהרשויות המקומיות, אזורי המצוקה שאותרו במסגרת מפקד האוכלוסין והדיוור 1983 וטרם נכללו בפרויקט, איתור הישובים שאינם כלולים בפרויקט וממוקמים בהקום נמוך בדרוג הישובים העירוניים בישראל-1992 שהוצא לאחרונה ע"י משרד הפנים ומשרד הבינוי והשיכון).

(רצ"ב בנספח ב' - רשימה מקובצת של המלצות כל אחד מתמשרדים).

במסגרת הדיון הוחלט כי -

- (1) שכונות שמצוקתן הינה רב תחומית תועדף הכללתן בפרויקט, על פני שכונות שמצוקתן חברתית או פיזית בלבד (החלטה זו חלה גם על שכונות שבעבר צורפו לפרויקט בהיבט אחד בלבד - פיזי או חברתי, ומן הראוי לפעול בהן גם בהיבט השני).
- (2) שכונות שצויינו ע"י מספר רב יותר של גורמים תועדף הכללתן בפרויקט על פני שכונות שצויינו ע"י גורם אחד בלבד.
- (3) מבין הקריטריונים שנמנו לעיל, הוחלט לתת המשקל הגבוה ביותר לקריטריונים המתייחסים לשכונה עצמה (60%). לשני הקריטריונים האחרים (שיקולים תכנוניים-אורבניים וישימות הפרויקט) יינתן משקל של 40% בלבד.

להלן פירוט רשימת השכונות שסוכם על דעת כל חברי הצוות להמליץ על הכללתן
בפרויקט בשנת 1995.

1. אילת - אופיר, ערבה (כוללני).
2. אשדוד - רובע ג' (חברתי שכונה זו כלולה כבר בפרויקט בתחום הפיזי).
3. בת-ים - עמידר, ניצנה (כוללני)
4. חדרה - יוספטל, הפועל המזרחי (כוללני)
5. ירושלים - שיכונני תלפיות (כוללני)
6. ירושלים - בית-צמפא (כוללני)
7. חובות - אושיות (כוללני)
8. תל-אביב - כפר שלם (חברתי)

לנוכח החלטת הממשלה להגביר הפעילות בשנת 1995 את הפעילות במגזר
הדרוזי, החליטו חברי הצוות לצרף לפרויקט עוד שני ישובים במגזר זה,
שדורגו במקומות הנמוכים במגזר זה:

9. שאג'ור
10. ירכא

חברי הצוות שלא השתתפו בישיבה, מרים גבאי ועמנואל יקותיאל, יתבקשו
להעביר הערותיהם בהקדם. כנ"ל גם יוסי בנבנישתי נציג החברה
למתנ"סים. (הערה - ח. חובב קיימה דיון ב-2.2.95 עם עמנואל יקותיאל
לגבי רשימת השכונות שמוצע לכלול בפרויקט ב-1995 ולסיים פעילות
הפרויקט ב-1996 - הרשימות המופיעות בפרוטוקול זה אושרו גם על
ידו).

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון

לשכת היועץ המשפטי

תאריך - 18.12.90

תיק -

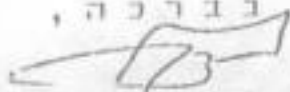
איש איש ו/או נציג
סוסי בנין

לכבוד
מרגון בעלי בתים
רח' אלנבי 32
תל - אביב

הנדון : חוק הגנת הדייר
סימוכין : מכתבך לשר הבינוי והשיכון מיום 1.1.91 ?

במענה למכתבך אשר הועבר לטיפול לשכתנו, הריני להשיבך, כי הוקמה ועדה בראשותו של סגן השר רביץ אשר מטרתה להגיש המלצות בנושא חוק הגנת הדייר.

במסגרת הוועדה הנ"ל קויימו לאחרונה ישיבות בהם השתתפו נציגי האירגונים השונים אשר מייצגים בחלקם את בעלי הבתים ובחלקם את הדיירים והושמעו עיקר הטענות הנוגעות, לדעתם, לבעיות הקשורות לחוק. אנו מתקרבים לסיום שמיעת הטענות ומקווים בהקדם להגיש את המלצותינו.

בברכה,

דקל מאיר, עו"ד
הלשכה המשפטית

העתק: לשכת השר
גב' רינה מרקוביץ, מנהל המחלקה לפניות הציבור.

2.4.92

לכבוד
 מר מאיר דקל, עו"ד
 לשכת היועץ המשפטי
 משרד הבנוי והשכון
 ח.ד. 18110
 ירושלים 91 180

ח.נ.

הנדון: חוק הגנת הדייר
 מכתב 2/6/10/1 מיום 1.3.92

תודה למכתבך שבטמך בנדון.

הח"מ השתתף בזמנו בישיבה עם סגן השר דביץ כמייצג מטעם
 התאחדות בעלי הבתים, ובאותה ישיבה נתנה הבטחה אחת ברורה
 לחלוטין לפיה דייר שלא שלם דמי מפתח בבית עסק לא יחולו
 עליו השעורים המרביים עפ"י החוק.

לנוכחי אם את הטקסט ונפשתי עם פרופ. סזן ואנשיו האנושים
 במכאנה.

טבורני כי הגיע הזמן כי התיקון לתקנות הגנת הדייר (דמי
 שכירות בבתי עסק אי תחולת השעורים המרביים והפחתות) התשמ"ד
 - 1983 בהתאם לעמדת משרדכם המוצהרת יתפרסם בקובץ התקנות.

אני מצפה לקבל תגובתך החיובית בהקדם.

בכבוד רב,

חיים באוס, עו"ד

הגנת: לשכת השר (פניה 4301)

דקל

3.11.92

לכבוד
 מר בנימין בן-אליעזר
 שר הבנוי והשכון
 ת.ד. 18110
ירושלים

שר נכבד,

הנדון: שינוי התקנה הנוגעת לבתי עסק מוגנים
 בהם לא שולמו דמי מפתח

נפגשתי עם עוזר המקצועי והפניתי תשומת לבו לעובדה, כי חרף הסכמת כל הגורמים כולל הדיידים, ההסתדרות ובעלי הבתים לשינוי התקנה הנוגעת לתשלום דמי שכירות בבתי עסק מוגנים שבהם לא שולמו דמי מפתח לא נעשה דבר.

יתרה מכך בידי מכתבים מהלשכה המשפטית במשרדך - תיק 2/6/10/1 מהתארכים 1.3.92 ו- 27.4.92 לפיהם האגף מטופל.

אודה לך מאוד, אם אוכל להתעדכן בענין שכן, מדובר בקפוח ואפליה פוגעים קשות בצדק החברתי ובאושיות המשפט.

בכבוד רב,

חיים באום, עו"ד

השכון

משרד הביטחון והשכונ
לשכת המנהל הכללי

תאריך: 18/1/94
מס' פניה: 4815

לכבוד
הגב' רות קליין, 216
רח' אביב, 3
תל אביב - 64954

א.ב.

הנדון: סניף חוק המלחמה העיר

מכתבך אל לשכת המנהל מיום 11.1.94 חועבר
לטיפול הגב' רות קליין. למתן תשובה ישירות אליך.

בכבוד רב
א/כ"מ
עוזמנטל הכללי
ד"ר פילדברג

DAVID SILVERMAN - HAIM BAUM
LAW - OFFICE

דוד סילברמן - חיים באום
משרד עורכי דין

DAVID SILVERMAN ADV.
HAIM BAUM DAV.
ITAI KATZ ADV.
MORRIS SHEETREET ADV.

דוד סילברמן, עו"ד
חיים באום, עו"ד
איתי כץ, עו"ד
מוריס שטרית, עו"ד

רח' מרמורק 16 תל אביב, 64254 .TEL-AVIV, 16 MARMUREK ST

טלפון : 03 - 6859106 , 6859107 , 6859108
פקס : 03 - 6859107

תאריך: 18.2.96
הולנדר

לכבוד
הגב' רחל הולנדר
מנהלת המרכז למידע וניתוח כלכלי
יד הבינוי והשיכון
ח.ד. 18110
ירושלים, 91180

...ג

הנדון: חוק הגנת הרייר - הצעת פתרון
סימוכין: מכתב 96-037 מיום 25.1.96

- הריני לאשר בתודה קבלת מכתב שבסמך כנדון וברשותך תגובתי:
1. ההצעה לפתור חלק מהמחלוקות והבעיות הנוגעות לחוק ע"י הצדדים הנוגעים לענין היתה אמורה להתקבל בהתלהבות ע"י משרד השיכון והבינוי.
  2. עתה, מסתבר כי, רק משרד הבינוי והשיכון עומד בין הצדדים ומסיכות שטרם הובהרו מסרב, לכל הצעת שינוי לפתרון הנוגע לחוק מנדטורי-ארכאי, שמקומו לא יכירנו במתכונתו הנוכחית במדינה דמוקרטית.
  3. 5 ועדות ציבוריות מכובדות שכללו את כל המומחים הקיימים במדינת ישראל לנושא, כולל חוות דעת של כלכלן אמריקאי בעל שם עולמי, הגיעו לאותן מסקנות בנושא בתי עסק ובעיקר ככל הנוגע לבתי עסק בהם לא שולמו מעולם דמי מפתח, וכולן מונחות כאבן שאין לה הופכין במגירות העמוקות של משרד הבינוי והשיכון.
  4. מאחר ונראה על פניו כי, אין ברעת משרד הבינוי והשיכון לשנות הקיפות, העוול והעיוות שיצר חוק הגנת הרייר, הרי, הדרך היא פנייה לכג"צ ולראש הממשלה.
  5. לתומי סברתי כי, משרד הבינוי והשיכון יעשה למען ימנע מחשיפת הנושא בכג"צ ובפני ראש הממשלה, ולא היא.

כימים אלה בעקבות חוסר המעש פניתי לכג"צ כבקשה להקדים הדיונים בבג"צ
 3634/93 ו - 4767/93 ובעקבות הנלוו ואי האיכפתיות מצד משרד הבינוי
 והשיכון יוגש לאלתר בג"צ נוסף ואני מליט מודעה שפורסמה מטעם בעלי בתים
 בעיתון "ידיעות אחרונות" מיום 16.2.96 על מנת להכין בג"צ נוסף נגד משרד
 הבינוי והשיכון.

בעקבות מחירי משרד הבינוי והשיכון כעניין ובהתייחס לדו"ח מבקרת המדינה
 בנושא, תעשה כבר כימים הקרובים פניה רשמית אל ראש הממשלה לקבל על עצמו את
 הטיפול שכן אין להתעלם כי מדובר בכ - 40 אלף בתי אב בצד בעלי הבתים ועוד
 כמחצית המספר דיירים מוגנים.

הוצע לכם לא אחת לסיים את עניין בתי העסק בהם לא שולמו מעולם דמי מכתח
 ואשר לגביהם גם אין מחלוקת בין הצדדים (מדובר כ- 50 - 100 בתי עסק
 ותיקים ומבוטסים ביותר) וגם בזאת לא טיפלתם כלל ולמעשה, חוסר המעש הוא
 המאמין את הטיפול בכל הקשור לחוק הגנת הדייר.

למותר לציין כי, לא נרפה מהעניין, עד ששטרוריה זו תבוא על פתרונה הצודק.

ב כ כ ו ד ר ב .

חיים באוס, עו"ד

שר הבינוי והשיכון (פניה 14014)
 ראש הממשלה (תיק חוק הגנת הדייר - יועץ כלכלי)
 מבקרת המדינה

לשכת ראש הממשלה

ירושלים, י"ז באב התשנ"ו
2 באוגוסט 1996
סימוכין: וי-024-שריס2

עו"ד חיים באוס

שלום רב,

ראש הממשלה קרא מכתבך אליו מיום 16.7.96.

ראש הממשלה ביקשני להעביר מכתבך לטיפול סגן שר הבינוי
וחשיכון והוא ששיב לפניתך.

תודה.

ב ב ר כ ה,

גלעד
יועץ ראש הממשלה

DAVID SILVERMAN - HAIM BAUM
LAW - OFFICE

דוד סילברמן - חיים באום
משרד עורכי דין

DAVID SILVERMAN ADV.
HAIM BAUM DAV.
ITAI KATZ ADV.
MORRIS SHEETREET ADV.

דוד סילברמן, עו"ד
חיים באום, עו"ד
איתי כץ, עו"ד
מוריס שטרית, עו"ד

רח' מרמורק 16 תל אביב, 64254 .TEL-AVIV, 16 MARMUREK ST

טלפון : 03 - 6859106, 6859107, 6859108
פקס : 03 - 6859107

תאריך: 16.7.96
שכונ

לכבוד
בנימין נתניהו
ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים
ארוני ראש הממשלה,

הנדון: שינויים בחוק הגנת הדייר,

ברשותך האדיבה, הריני פונה אליך בענין שבנדון:

במגמה למנוע התכתבות נוספת, אני מצ"ב חלק מהעסקי מכתבים המדברים בעד עצמם.

כלית ברירה ולאחר שבעלי הבתים כבתי עסק בהם לא שולמו מעולם דמי מפתח, נתקלו ביחס של זלזול והתנשאות מצידו של שר הבינוני והשיכון הקודם פואר בו אליעזר, נאלצנו לפנות לבג"צ אשר הוציא צו על תנאי נגד המדינה ובקרום יתקיים הדיון ותנתן ההכרעה הסופית בבקשה. (בג"צ 4767/93 חיים באום ואח' נגד שר הבינוני והשיכון)

יצויין כי, ממשלת המערך בנצוח שר הבינוני והשיכון לשעבר, התייחסה לבקשה לשינוי החוק עפ"י אמות מידה פוליטיות מכלי לבדוק לגופו של ענין ומכלי לתקן עוותים ואפליה בחוק מנדטורי שקשה לקבל שהוא עריין מתקיים במדינת ישראל. (מצ"ב הודעה בעיתון "מעריב" שפורסמה ב - 16.7.92 ובה נקראו הדיירים המוגנים להצביע למפלגת העבודה).

כהיותי מוביל המאבק לשינוי חוק הגנת הדייר בכל הנוגע לעסקים מוגנים בהם לא שולמו מעולם דמי מפתח וכהתייחס לעובדה כי, גם הדיירים המוגנים מסכימים כי, בכל הנוגע לעסקים בהם לא שולמו מעולם דמי מפתח יש לשנות לאלתר את החוק, הריני סמוך ובטוח כי הענין יטופל כנדרש ובהקדם.

כ כ כ ו ד ר ב.

חיים באום, עו"ד

DAVID SILVERMAN - HAIM BAUM
LAW - OFFICE

דוד סילברמן - חיים באום
משרד עורכי דין

DAVID SILVERMAN ADV.
HAIM BAUM DAV.
ITAI KATZ ADV.
MORRIS SHEETREET ADV.

דוד סילברמן, עו"ד
חיים באום, עו"ד
אייתל כץ, עו"ד
מוריס שטרית, עו"ד

רח' מרמורק 16 תל אביב, 64254 .TEL-AVIV, 16 MARMUREK ST

טלפון : 03 - 6859106 , 6859107 , 6859108
פקס : 03 - 6859107

תאריך: 18.8.96
שיכון

כבוד
מר מאיר פרוש
ס/שר הבינוי והשיכון
ת.ד. 18110
ירושלים, 91100

נכבדי,

הנדון: חוק הגנת הדייר (נוסח משולב) התשל"ב - 1972
דיירים בבתי עסק שמעולם לא שלמו דמי מפתח

1. זה מספר רב של שנים מנסים הצדדים הנוגעים בדבר להביא לכך שעסקים שלא שולמו עליהם דמי מפתח ישלמו דמי שכירות ריאליים.
2. נכון להיום אין שום הבדל בין עסקים מוגנים שבהם שולמו דמי מפתח לעסקים מוגנים שבהם לא שולמו דמי מפתח.
3. אם יש זכויות שכירות מוגנת לדיירים חייב להיות הבדל בין דייר ששילם דמי מפתח בסכומים גבוהים לבין דייר שמעולם לא הוא ולא הוריו, שלמו סכום כלשהו לבעל הבית כדמי מפתח.
4. בעסקים רבים בארץ יושבים כיום דור שני ושלישי שהוריהם מעולם לא שילמו עבור הזכויות המוגנות שהועברו בירושה על פי חוק.
5. עסקים אלה נהנים משכר דירה מגותך של עשרות שקלים בחודש, לעומת עסקים דומים המשלמים דמי שכירות כלכליים ריאליים בגובה 10% - 12% משווי הנכס לשנה.
6. פער זה יוצר עיוות וחוסר איזון בכושר התחרות של שני סוגי הדיירים.

משרד הבינוי והשיכון
המרכז למידע ולניהוח כלכלי

ח.ד. 18110 ירושלים 91180
טל. 0847595-0 פקס 847859

י"ג כאלול תשנ"ו
28 באוגוסט 1996
סימוכין: 96-119

לכבוד ✓
עו"ד חיים באום
משרד עורכי דין
רחוב מרמורק 16
חל אביב

א.ג.

הנדון: חוק הגנת הדייר - דיירים כבתי עסק שמעולם לא שולמו דמ"פ
מכתב לסגן שר הבינוי והשיכון מה-18/8/96

פניתך לסגן שר הבינוי והשיכון הרב מאיר פרוש, העברה לטיפול. לאחרונה הועבר לידי סגן השר חומר רב ומקיף בנושא חוק הגנת הדייר.

החומר כולל התיחסות מפורשת גם לנושא דיירים כבתי עסק שלא שילמו דמ"פ.

ככוונתו של סגן השר לקיים דיונים בנושא בהשתתפות אנשי המקצוע במשרד, במטרה לגבש עמדה.

אנו מודים לך על פניתך.

רננד רב

רחל הולנדר
מנהלת אגף מידע וניהוח כלכלי

העמק: מר שמעון אינשטיין, עוזר סגן השר (פניה 16109)

מדינת ישראל
 משרד הבינוי והשיכון
 לשכת היועצת המשפטית

126
 3
 כ.כ.

ירושלים, יג' אלול התשנ"ו
 29 באוגוסט 1996

תיק - 4/603

בפקט: 03-6859107

לכבוד
 עו"ד חיים באום
 רח"י מרמורק 16
 תל-אביב 64254

הנדון: חוק הגנת הדייר
 סימוכין: מכתבך לסגן שר הבינוי והשיכון מיום 18.8.96

ההגנה למכתבך שבסימוכין, אשר הועבר לטיפול לשכתנו, הגני להשיבך
 כי נושא חוק הגנת הדייר תלוי ועומד בערכאות משפטיות.
 בדיון שהתקיים ביום 30.6.96 הוזלית כבוד נשיא בית המשפט העליון א.
 ברק, כי האשך שמיעת העתירות נדחית לסוף חודש ספטמבר 1996.
 ביועצ זה ימסור משרדנו לבית המשפט את עמדתנו בנושא.

בכבוד רב וכב"ח,

[Redacted Signature]

יוליאנה גלנטז, עו"ד
 הלשכה המשפטית

הערה: לשכת סגן השר

DAVID SILVERMAN - HAIM BAUM
LAW - OFFICE

ל.ז.ל.כ

דוד סילברמן - חיים באום
משרד עורכי דין

DAVID SILVERMAN ADV.
HAIM BAUM DAV.
ITAI KATZ ADV.
MORRIS SHEETREBET ADV.

דוד סילברמן, עו"ד
חיים באום, עו"ד
איתי כץ, עו"ד
מוריס שטרית, עו"ד

רח' מרמורק 16 תל אביב, 64254 .TEL-AVIV. 16 MARMUREK ST

טלפון : 03 - 6859106 , 6859107 , 6859108
פקס : 03 - 6859107

תאריך: 28.8.96
שיכון

פקס: 02-847250

כוד
מזמיר פרוש
ס/שר הבינוני והשיכון
ת.ד. 18110
ירושלים, 91180

..ג.א

הנדון: פ ג י ש ה

אודה לכבודו על קביעת מועד פגישה בהקדם בענין "חוק הגנת הדייר" - הרחבת
רשימת 21 סוגי העסקים שעליהם לא חלה הגבלת גובה דמי שכירות לפיה, מתבקשת,
התקנת תקנה אשר על פיה: "דייר בבית עסק אשר לא שילם דמי מפתח, ישלם דמי שכירות
ריאליים".

אין כל התנגדות מאף גורם, להוסיף לרשימת 21 סוגי העסקים שעליהם לא חלה
בלת גובה דמי השכירות, "בתי עסק שבהם כעלי בתים מקוריים או יורשיהם לא
שילמו מעולם דמי מפתח"

אבקש מכבודו להעתר לבקשתי לקיום הפגישה בהקדם, על מנת שאוכל להעביר את
המסר באופן ישיר.

ב כ ב ר

חיים באום, עו"ד

DAVID SILVERMAN - HAIM BAUM
LAW - OFFICE

דוד סילברמן - חיים באום
משרד עורכי דין

DAVID SILVERMAN ADV.
HAIM BAUM DAV.
ITAI KATZ ADV.
MORRIS SHEETREET ADV.

דוד סילברמן, עו"ד
חיים באום, עו"ד
איתי כץ, עו"ד
מוריס שטרית, עו"ד

רח' מרמורק 16 תל אביב, 64254 .TEL-AVIV, 16 MARMUREK ST

טלפון : 03 - 6859106 , 6859107 , 6859108
פקס : 03 - 6859107

תאריך: 1.9.96
שיכון

02-847665 : 022

כוד
עו"ד יוליאנה גלנטז
הלשכה המשפטית
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

ח.נ.

הנדון: חוק הגנת הדייר
מכתב: 4/603 מיום 29.8.96

מאשר בתודה קבלת מכתבך שבסמך כנדון.

מאחר והח"מ היה בין יוזמי הכגצ"ס ועותר בעצמו בבג"צ 4767/93, חזקה, שהמהלכים המשפטיים ידועים ונהירים לי, ואין לשכוח כי, נאלצתי לפנות בלידת ברירה לבג"צ לאחר שמשרד הבינוי והשיכון גילה חוסר אונים משווע בטיפול בשינויים המתבקשים בחוק הגנת הדייר.

הפגישה המתוכננת עם סגן השר מר מ. פרוש, נועדה על מנת לחשוף את העוות המדהים, חוסר הצדק והאפליה לדעה בכל הנוגע לתשלום דמי שכירות בבתי עסק שבהם לא שולמו מעולם דמי מפתח לבעלי הבית המקוריים או ליורשיהם.

אבקש להמציא לי בהקדם את המסקנות הסופיות של א. חסון שפעל מטעמכם בענין הנדון.

בכבוד רב

חיים באום, עו"ד

העתק: ס/שר הבינוי והשיכון
יועץ ראש הממשלה - לסימוכין וי-024-שרים (2)